

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 20 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő

Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs

EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.

TELEFON-SZÁM:

Szerkesztőség 788.

Kiadóhivatal 706.

Az Opera.

Budapest, január 18.

Egy interpelláció ma aktuálisabb akarta tenni az Operát, mely hála a zenei gondviselésnek, tud már aktuális lenni a t. Ház külön érdeklődése nélkül is. Mikor egy intézet odáig fejlődött, hogy egy ország legfőbb zenei érdeklődésének majdnem kizárólagos kielégítője s mikor ez a színház élére tudott szólni az összes színházaknak s minden családnak ünnepnapja az, ha egyszer az Operába mehet: akkor igazán nem szorult többé arra, hogy a t. Ház akár jóindulattal a vállát veregesse meg, akár pedig rosszindulattal vagy naivitással kritizálni próbálgassa.

A magyar fővárosban egy új generáció fejlődött, melynek a zene élet-szükség. Kérdezzék meg ezt a generációt, hogy melyik az a szent hely, ahová csak ünnepi érzésekkel tud közelíteni, azt fogja felelni: az Opera. Tessék meginterpellálni a főváros legjobb és legfejlettebb izlésű publikumát, hogy melyik színházba tudja elvinni a családot, a tiszta asszonyt, a tiszta leányt, az igényes ifjúságot — azt fogja az interpellációra felelni, hogy csak egy igazi színház van Budapesten és az az Opera. Tessék meginterpellálni ugyanazt a publikumot, hogy hol találja meg az egész világ zenei termését egy bokré-tában és hol ismerheti meg az egész világ zenekorifeusainak alkotásait a

legszebb előadásban? És erre is az lesz a válasz, hogy a magy. kir. Operában.

De vannak kávéházi és vendéglői törzsasztaloknál egyesek, a magyar zene busuló juhászai, akik minden pohár bor mellett sirnak egy verset arról, hogy ez az Opera mért nem mér kizárólagosan magyar italokat, mért építi repertoárját a magyar operazene körül kísérletezőkön kívül a nemzetköz' zenevilág minden világhírű kiválóságára? Ezeknek a zenei busuló juhászoknak az a naiv kívánságuk volna, hogy a m. kir. Opera szakítson a világ minden operaházának szokásával és ne az egész földkerekség zenetermésével, hanem egyedül és kizárólag magyar zenealkotásokkal táplálja a közönséget. Hogy ilyen zenei elszigeteltségre semmiféle operaház se tudja magát elszánni, mert operát nem lehet annyit írni, mint képviselőházi beszédet, s amennyi operát egy nemzet a legszerencsésebb viszonyok között termelni tud, az sehol sem elégséges egy repertoár kizárólagos anyagának: arról nem is beszélünk. De specieliter a magyar viszonyok mindenkit meggyőzhetek volna már arról, hogy a magyar operát, legalább eddig, még nem is sikerült megteremteni. Az Erkel operáin kívül nincs magyar opera, mely a színpadon akár csak kéteszteni-dős kort tudott volna megérni. Már pedig azt, hogy valamiből, ami nincs, hogyan lehessen háromszázhatvanöt estén keresztül foglalkoztatni egy Ope-

rát: azt a zenei busuló juhászok megmondani nem képesek.

Mi tehát igazán csak mosolyogva olvashatjuk az olyan naiv interpellációt, mint aminovel ma a magyar dal egyik nagyon kedves és nagyon naiv apostola kesergett az Opera állapotán. Ha ez a kedves és naiv apostol egyenesen kirukkolt volna azzal, hogy ő minden este az Eliánát akarja hallani, mert neki csak magyar opera kell: ezt patológikus tünetnek vennék és nem foglalkoznánk vele többet. Ha ugyanez a kedves és naiv apostol azt mondta volna, hogy az Opera üldözi vagy pláne számúzi a magyar operaszerzők munkáit: azt felelnék neki, hogy mutassa meg azt az eleven magyar operát, melyet az Opera nem engedett élni, mert mi inkább olyan halvaszületett magyar operákról tudunk, melyeket az Opera vattába pólyázott és úgy próbált mesterségesen életre galvanizálni. De az interpelláló nem erről beszélt, hanem sok-sok naivitással támadni akarta az Operát azért, mert ott a vezetésnek állítólag nincs tekintélye, a fegyelem rossz lábon áll és állítólag idegen embert keresnek az intézet élére.

Hát éppen itt bujik ki az interpelláló naivitása. A vezetésnek nincs tekintélye és a fegyelem rossz lábon áll? De mutasson nekünk valaki egy operaházat, melyről ugyanezt kellő naivitással nem lehet elmondani. Minden művész szeszélyes és mentül nagyobb művész valaki, annál szeszélyesebb. És

Rousseau első eszméi.

Írta: Gagyhy Dénes.

(Utánnomás tilos.)

Az 1728-ik esztendőben egy nyulánk, tüzes szemű, azért felénk ifju kopogott a Szavójában fekvő confignoing-i plébánia ajtaján és mint fáradt vándor, bebocsáttatást kért. De Pontverre tisztelendő befogadta s midőn megtudta a vendégtől, hogy nem katolikus, hanem református vallású, csodalatosképpen annál szívesebb és barátságosabb lett irányában, bár a nyíltszívű utas nem hallgatta el, hogy genfi születésű és szokott vésnök-inas.

Rousseau János Jakab volt, Rousseau Izsák genfi polgár fia, anyai ágon Bernard református lelkész unokája.

Frangi borral izesített beszélgetés közben, melynek summáját teológiai kérdések képezték, a derék abbé arról igyekezett meggyőzni a még suhanézkorban levő János Jakabot, hogy nem az az igazi út, melyen eddig járt, nem az vezet a tulvilági üdvözüléshez; még nem késő, fogadja meg jóakaró tanácsát s lépjen rá a római egyház által egyengetett ösvényre. A kis Rousseau, bár tudta, hogy De Pontverre „szenteskedő ember, aki nem ismer más erényt, mint a szentképek imádatát és imádatát és az olvasó morzsolását; olyan hit-térítő-féle ember, aki nem képzel jobbat a vallás érdekében, mintha brosurát ír a genfi

papok ellen“ megingott eddigi hitében, neveléséből folyó meggyőződését (ha ugyan lehet szó meggyőződésről egy tizenhat éves ifjunál), családi és nemzeti hagyományait elárulta. A bizonytalan jövő ijesztő képeitől szorongatva, az éhségtől is sarkalva, elfogadta a confignoing-i plébános ajánlatát, mely a lelkieken kívül anyagi javakkal is kecsegtette és megígérte, hogy áttér a katolikus vallásra.

Ez az ígélet azonban nem volt feltétlen és határozott, talán nem is került volna sor a beváltására, ha egy másik, De Pontverre rábeszélésénél jóval lenyegesebb körülmény, egy szép nő befolyása nem szől belé döntőleg a szökevény ifju akarátának irányításába. Erős és hosszabb tartamu impresszióra volt szüksége Rousseau határozatlan és ingadozó jellemének, hogy magát e lépésre szánja, melyet már akkor legalább is illetlennek tartott és mentegetésének szükségét látja; később pedig, egész életé folyamán, még azután is, hogy Kálvin hitére visszatért, bünbánólag emlékezik meg róla s keserű szemrehányást tesz magának érte.

Lássuk, hogyan történt a vegleges elhátározás.

Lakott Annecyben egy előkelő származású urihölgy, De Warens báróné, aki maga is protestáns eredetű volt, de családjától történt elszakadása után, Viktor Amadé piemonti királytól nyert kegydíjából élt, melyet a térítő hajlandóságú uralkodónak úgy kö-

szönt meg, hogy a hitehagyásra szándékozónak és hitehagyottaknak, főként az előbbieknél támogatást nyújtott s céljaik elérésében segített őket. De Warens asszonyhoz küldötte Rousseaut is a vendéglátó lelkész.

Az érzélgősséggig érzelmes szívű és érzéki hajlamú János Jakab első látásra beleszeretett a még fiatal és szép bárónőbe, annyira, hogy életének más célját nem kereste, nem is kívánt egyebet, minthogy örökké mellette élhessen. Am e tervnek erős akadálya volt a vallása; mert csak abban az esetben elégit-hette volna ki hő vágyát, ha katolikká lesz. Nem habozott soká: amit De Pontverrenél inkább csak azért ígért, hogy ne lássék hálát-lannak a szives házigazda iránt, a bárónőnek — bármennyire igyekezett is őt szándékáról émez lebeszélni — önmaga ajánlotta fel.

Csak ez kellett!

Ellátták ajánlólevellel, leküldötték Torinoba, előzetes vallásgyakorlatokra, hogy azután áttérhessen a római katolikus felekezetre. A városba megérkezve, felkereste a megkeresztelendők menedékházát, ahol elszállásoltak azonnal. A vallásoktatás megkezdődött s egy hónapig tartott; ezután a Szent János-érseki templomban megkeresztelték és a közadakozásból gyűlt husz franknyi alamizsnával szélnek eresztették. Hivatalt vagy megélhetését biztosító foglalkozást, mit az eddigi biztatások után méltán remélhetett, nem adtak neki, csak azt kötöttek szívére, mikor bezárták mögötte a

ezek között akarna az interpelláló katonai disziplinát teremteni? Negyven képviselő között se lehetséges az ilyesmi, pedig elvégre a képviselőket választják, tehát mindegyik pótolható, holott művész a gondviselés különös kedvezéséből lesz valaki, tehát nem pótolható. Hát hol van az a hadvezér, aki művészek és művésznők elkényeztetett táborában ugynevezett tekintélyt és fegyelmet tudna tartani? Mesélünk a zenei kesergőnek valamit. A drezdai operának, mely többszörös szereposztásokra van berendezve, az Ortrud szerepére van hét művésznője. De azért tavaly megtörtént, hogy egy estén egymásután mind a hét lemondott és az előadást egyáltalán nem lehetett megtartani. Hát nálunk, ahol a viszonyok szegényebbek és a párhuzamos szereposztások dolgában kétségtelenül elférne egy kis változás: csoda-e, ha a repertoár körül egyszer-egyszer némi bizonytalanság uralkodik? Ez már a vezetőség tekintélyének vagy a fegyelemnek hiánya volna? Az ilyet csak a magyar parlamentben lehet mesélni, a tapasztalt külföldön mosolyognának az ilyen naív kritikán.

Vagy vegyük az interpellácziókat azt az ágát, mely attól reszket, hogy az Opera élére valami idegent találnak hozni. Ez is naivitás. Miért? Hát egyszerűen azért, mert a külföld zenevilágában vannak ugyan olyan óriások, akikkel a mi munkás, szerény és hozzáférhetetlen tisztességű direktorunk nem mérkőzhetnék, de ezeket ugyan kötéllal se foghatná meg magának Magyarország. Ezek elismerik ugyan, hogy a m. kir. Opera olyan intézet, melynek élén állani a legnagyobb számára is büszkeség lehet, elismerik azt is, hogy itt az anyag kitünő, a publikum elsőrangú: de másrészt tudják azt is, hogy volt már ennek az Operának élén Mahler is, Nikisch is, a nagyok között is a legnagyobbak és ezek is vajmi ha-

mar kénytelenek voltak elmenekülni az intrikának abból a darázs-fészekéből, mely Budapesten még minden direktorral meguntatta a foglalkozását, meggyűlöltette az állását. Mahler és Nikisch sorsa távortart innen minden világhíres muzsikust. Nem kell tehát attól tartani, hogy ide idegent hozzanak. Hoznának talán, de nem kaphatnak. Ami pedig a hazai erőket illeti: kik volnának azok, akik a Mészáros Imre válláig érnek? Olyan, aki felülmulná, bizonyára nincs, de olyat se mutathatnak, aki a válláig ér. Hiszen volt itt már egynehány operagazgató. Volt, aki a szó legfurcsább értelmében tette az Operát az előkelő világ „találkozó” helyévé. Volt, aki nem a szemét legeltette a ballerínákon, hanem „apró szivességek” útján kereste a barátságot a művészekkel. Volt ilyen, volt amolyan, de most van az Operának először igazgatója, aki becsületes, hozzáférhetetlen hivatalnok, aki az Opera repertoárjának kertjét teleültette a világirodalmi zene minden virágjával, aki az Operát divatba hozta, akinek gondja van rá, hogy a magyar közönség a saját Operájában a világ egész zenei termését élvezhesse, aki nem önmagára, hanem a publikum legfőbb zenei igényeinek becsületes kielégítésére gondol, aki nem magát, hanem a vezetése alatt álló intézetet akarja híressé tenni és felvirágoztatni.

Hogy mégis, ő ellene is, folyik aknamunka? Mit bizonyít ez? Hiszen Mahler ellen is furtak aknákat. Hiszen Nikischt is kikezdték. És ha a holdból lesétálna a legrégibb muzsikus, szent Dávid, hát annak a hátán is eltörnék az ő szent hegedűjét. Mert az Opera igazgatóját szidni éppen olyan megszokott dolog, mint szidni a kormányokat, szidni az anyósokat és szidni a tudományt. Mikor Mészáros Imrét így és ilyen dolgokért és ilyen viszonyok között bántják, elég jó farsaságban érezheti magát. És azt felelheti becsületes

önérzettel: „engem üthettek, de az intézetet, melyet vezetek, nem tudjátok ütni, mert azt a közönség fogadta szívébe és oltalmazza.”

Budapest, január 18.

A képviselőház ülése. A képviselőház holnap délelőtt tartandó ülésében folytatja a bankszabadság meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat tárgyalását.

A képviselőház elnöksége József főhercegnél. A hagyományos gyakorlatnak megfelelően József főherceg és Augustia főhercegné tegnap este fél hat órakor fogadták budavári palotájukban a képviselőház elnökségét, Berzeviczy Albert elnököt, valamint Návay Lajos és Kabós Ferencz alelnököket. A főhercegi pár igen kegyesen fogadta az elnökség tagjait s velük hosszabb társalgást folytatott. Ő fenségeik ugyancsak kihallgatáson fogadták Jakabffy Imre, Kazy József, Kálmán Gusztáv, Karátsón Lajos, Stelina József, Némethy Károly és Horváth Emil államtitkárokat, Ráday Gedeon főispánt, báró Wernhardt altábornagyot, Nikic, Tamásy és Szurmay vezérőrnagyokat, Timon Ákos és Csarada János egyetemi tanárokat.

Kazy államtitkár Sátoraljaujhelyen. Kazy József államtitkár, a sátoraljaujhelyi kerület országgyűlési képviselője ma reggel Sátoraljaujhelyre érkezett. Kíséretében voltak Lónyay Ferencz, Szomjas Lajos, Knotty Iván miniszteri tanácsosok. Az állomáson Farkas Andor polgármester üdvözölte az államtitkárt. A polgármester vezetője alatt a város küldöttsége tisztelgett nála és köszönetet mondott neki és felkérte, tolmácsolja a város köszönetét gróf Serényi Béla földművelésügyi miniszternek az államsegélyért, amelyet a városnak juttatott. Az államtitkár azután Tokaj-Hegyalja nagy küldöttségét fogadta Thuránszky vármegyei főjegyző vezetésével. Ez a küldöttség üdvözölte az államtitkárt s köszönetét fejezte ki tevékenységéért, melyet a város érdekében kifejtett. Délben kétszáz terítékes banket volt tiszteletére a vármegyeháza nagytermében.

A kivándorlás. A kivándorlási tanács gróf Majláth József elnöklésével ma ülést tartott, melynek tárgya az északi kontinentális poolhoz tartozó hajózársaságoknak koncessziók megadására iránt a belügyminiszterhez benyújtott kérvény felett való véleményezés volt. A kivándorlási tanács beható tárgyalás után a koncesszió megadását véleményezte.

Szent János-dóm ajtaját, hogy legyen hálás a most nyert kegyelemért és legyen hű katolikus.

Ime, az első váratlan és nagy csalódás a gyereksorból kinőni indult Rousseau életében. Ezzel záródik első szakasza hányttvetett viharos pályájának s minden bizonynyal már ekkor csirázni kezdenek filozófiájának első hajtásai, a vallásról alkotott fogalmainak alapösszetevői.

A menedékházban tudatára ébredt némileg tettének; az atyai ház emlékei, Lambertier lelkesz tanításai feltámadnak s a későbbi vallástételében amilyen hangoztatott lelkiismeret furdalásait érezte. Ebből kifolyólag vitára kelt az oktató pappal, állításait kétségbevonata, sőt elég gyakran meg is cáfolta; mikor amaz Szent Agostonnal, vagy Szent Gergelyvel támogatta az egyház igazságait: ő Le Sueurból idéz s megdönti vele tanítója érvelését. Néha annyira sarokba szorítja, hogy ez kénytelen némi csalást követni el s hamis idézeteket készíteni, hogy „néhány alkalmatlan ellenvetésből kimásszék.” Igénybe vette a protestánsok nagyobb tanultságát a hit dolgában, amely megengedte nekik a szabad vizsgálódást és a hitelvek megvitatását, míg katolikus részről feltétlen meghódolást követelnek a dogmák. A protestáns tanok szerint az embernek csak azt kell hinnie, aminek igazságáról meggyőződik; a római egyházban pedig hinnie kell, el kell fogadnia „mindazon megállapodásokat, melyeket elébe adnak.”

Ha lélektani rugóját keressük e nem nagyon épületes tettek, melynek etikai tisztátalansága ma is szemét szur, a XVIII. században meg éppenséggel kárhozat számba ment; nem találunk magunk előtt különösebb rejtélyt, mert Rousseau nyílt, őszinte egyénisége tartózkodás nélkül megvallja, hogy a szükségétől, a nyomortól való irtózat vitte rá egyrészt, másrészt pedig De Warensné iránt támadt hirtelen szerelme. Nem szépitgeti botlását; lelkének kiesiny ellenálló erejét és gyengeségét okolja eltévelyedéseért. Szánja és bánja vétkét s fohászodik Istenhez: „Miért teremtetél oly gyöngének? — kiált fel. — De akaratunk ellenére is ezt válaszolja lelkiismeretünk: gyöngének alkottalak, hogy kijöjj a mélységből, mert elég erősnek alkottalak, hogy ne essél belé.”

Tessék, Rousseau társadalom és vallásfilozófiájának alaptétele: az ember jónak, tisztának született, csak gyengesége miatt lett rosszá.

Új helyzetéből kifolyólag többször van érintkezése katolikus papokkal. De csak kétfőre emlékszik közülök vissza szeretettel és a tisztelet teljességével: Gaimé é Gâtier abbékra, kiknek kettejéből alkotta meg az Emil híres és hírhedt szavojai plébános-helyettesét.

Előbbivel De Vercellisnével szolgálatában ismerkedett meg, őt böles és igaz embernek tartotta; utóbbi Rousseauinak, mint kispapnak, volt tanára a szemináriumban, ahová Anceybe történt kalandos visszatérése után

De Varensné helyezte el, papot nevelendő belőle.

A papság terve dugába dőlt, mintául Rousseau professzorai úgy nyilatkoztak róla, hogy nincs benne elég értelmi kapacitás a teológiai tudományokra. Egyik sem bánta: sem a pártfogónő, sem a tanítvány. Így került vissza megint De Warensné házába.

Az anceyi tartózkodás idején a szemináriumi benyomások, régebbi és jelenlegi olvasmányai, a genfi gyermekkori emlékei, a szabad természet csodálata és az ölen szerzett örömei, a korai és sokféle megpróbáltatás: lelkivilágát sajátos átalakuláson vezették keresztül s gondolkozásának bölesleti, irkább vallásbölesleti irányt szabtak.

Az istenséget kereste, hollette és mibenléte fölött elmélkedett, az emberi jólét és boldogság titkait firkászta; ezekre vonatkozólag eredeti, később a világtól tapsolt, elismert eszméi keletkeztek és bármily kiesinylőleg nyilatkoztak intelligenciája és tudása felől az ex professo teológusok: nagyobb, egvete-mesebb és igazabb telógus lett valamennyiüknél.

Az bizonyos, hogy gyermekkori nevelése, családi hagyományai, régi környezetének hatása, független gondolkozása és érzelme már a priori ellenszenvet keltettek benne a dogmák kötelező hatalma ellen. Nem is tudott hinni bennük, szent eredetüket és értéküket kétségbevonata; elmés embei eszénálmanak tartá egyszerűen, de a görög szofisták okoskodását többre becsülte. A ter-

Bonyodalmak az argentinai hus miatt.

Budapest, január 18.

Az osztrákok már hetek óta feszegetik a kérdést, hogy van-e az argentinai husbehozatal gátló titkos egyezmény a magyar és az osztrák kormány között. Mikor a szerb szerződést tárgyalták a magyar képviselőházban, a kormány, ha szó szerint nem is, de olyan nyilatkozatokat tett, hogy a két kormány között titkos megállapodás van arról, hogy a külföldről mennyi hus szabad behozni a monarchiába. Annyira világosan érzelt az argentinai kormány erre a titkos egyezményre, hogy az agráriusok már a Szerbiának adott husbehozatali kontingenst is a titkos megállapodás sérelmének tekintették, s azt állították, hogy az a kontingens, melyet a szerződésben Szerbia kapott, tulajdonképpen Szerbiát és Bulgáriát együtt illette volna meg. És ugy Horváthy, mint Serényi miniszternek kijelentették, hogy az argentinai husbehozatalról szó sem lehet. Tényleg nem is engedték partra tenni azt a pár száz tonna argentinai hus, ami a fiemei kikötőbe érkezett.

Az osztrákok azonban nem nyugodtak, s végre Weisskirchner osztrák kereskedelmi miniszter is nyilatkozott a titkos egyezményről néhány hét előtt. De semmi pozitív tény a nyilatkozatából leszüdni nem lehetett. Annál feltűnőbb volt Bienert osztrák miniszterelnök tegnapi programbeszédének az a passzusa, hogy az osztrák kormány a husdrágaság enyhítését célzó intézkedéseknél a magyar kormány részéről előzékenységgel remél találkozni, annál is inkább, mert el akarja kerülni azt, hogy egyoldaluan térjen el a kiegyezésben vállalt kötelezettségektől.

Ez már világos fenyegetés volt.

De ma a „Zeit“ azt az állítólag sugalmazott közlést teszi, hogy egyáltalán nincs olyan titkos megállapodás, mely a külföldről való husbehozatalt megtiltja, s az osztrák kormánynak akkor, mikor megengedi, hogy Argentínából hus hozzanak be, nem kell előzőleg kikérni a magyar kormány beleegyezését. Az viszont igaz, írja az említett bécsi újság, hogy azért nincs egy generális tilalom arra, hogy a tengeren túlról hozassék hus a monarchiába, mert már régóta hallgatóságos megegyezés áll fenn az osztrák és a magyar

kormány között, mely tengeren túlról való minden husbehozatalt a közegészségre károsnak tekint.

Tehát az osztrákok szerint nem tilalom, hanem csak hallgatóságos „megegyezés“ áll fenn, s az utolsó években létrejött sok titkos szerződés közt egyetlen egy sincs, mely az argentinai husnak behozatalát tiltaná. Az bizonyos, — írja a Zeit, — hogy ha a kiegyezési tárgyalások alkalmával a magyar kormány sejtette volna, ami akkor kizártnak látszott, hogy Argentínából kell majd hus behozni, akkor Ausztriától ki tudott volna ilyen tilalmat csikarni. Ez azonban eddig nem történt meg s így osztrák felfogás szerint az osztrák kormány annyi tengerentúli hus hozhat be, és annyi ideig, ameddig neki tetszik, s ehhez nem kell a magyar kormány beleegyezését kérnie.

Tagadhatatlan, hogy husdrágaság van, s hogy a magyar kormánynak szakítania kellene azzal a gazdasági politikával, mely teljesen kiszolgáltatja az országot az agráriusoknak. Mi az argentinai husbehozatalban mindig olyan szociális intézkedést láttunk, melyet elengedhetetlennek tartottunk az ország fogyasztó közönsége érdekében.

De most nem erről van szó. Abban a pillanatban, melyben az osztrák miniszterelnök egy nyílt parlamenti ülésen azzal mer fenyegetőzni, hogy vagy enged a magyar kormány, vagy pedig Ausztria egyoldalúan meg fogja szegni a kiegyezésben vállalt kötelezettségeit, az egész magyar nemzetnek és az egész parlamentnek egységesnek kell lennie a támadás visszautasítására.

De viszont a magyar kormánynak sem szabad megfutamodnia, és most már nem szabad engednie. Bennünket az a vakmerő hang, melyet az osztrák miniszterelnök használ, nem lep meg, hisz ez nem első eset, hogy a szerződéseket Ausztria csak addig tartja velünk szemben érvényeseknek, míg az ő érdekében állanak, de mihelyt őt korlátozzák, azonnal „egyoldalúan“ is megszegi őket. Meglepetés ez a hang legfeljebb csak a kormány számára lehet, mely még mindig az Ausztriával való közösség fenntartásában látja az ország üdvét. Ime most ő maga tapasztalhatja azt, mennyire igaz van a függetlenségi politikának.

De a kormány kötelessége, hogy Bienertnek olyan választ adjon, aminő az ország tekintélyének megfelel. S ha az osztrákok tényleg megszegnék a kiegyezést, akkor

velük szemben nem kell eljárni, mint minden más szerződészegő féllel, s olyan retorziókat kell használni, mint használnánk más idegen országgal szemben. Ez pedig első sorban a vámsorompók felállítására.

Ha Ausztria megszegheti egyoldalúan a kiegyezést, nekünk is jogunkban áll. S ha Ausztria ott szegi meg, ahol az nekünk ártalmas, kötelességünk nekünk is hasonlóan válaszolni.

Türelmetlen a munkapárt.

— Harcias hangulat az ellenzéken. —

Justh Gyula áprilisban beszél.

Budapest, január 18.

Az a türelmetlenség, amely a munkapárt részéről a Ház mai ülésén az ellenzéki szóvalakkal szemben megnyilvánult, erős izgalmamba hozta az ellenzéki pártokat. Az ellenzék nyílt provokálást lát a munkapárt eljárásában, amely nyilván odairányul, hogy az ellenzék erősebb eszközök igénybevételére kényszerítse, ami által a kormány jogalapot nyerjen egy esetleges házszebályreviszióra.

Mert a munkapárt türelmetlensége másfélté nem volna érthető. Az ellenzék eddig nem adott okot a türelmetlenségre. Obstrukciós fegyverekhez nem nyúlt és pusztán a szólás jogával élt, amelyet tőle elvitatni nem lehet. Ha tehát a munkapárt ennek dacára terrorizálni akarja az ellenzékot, az minden gondolkodó emberben azt a látszatot kelti, hogy ennek az akciónak háttere van.

Azt még nem lehet megállapítani, hogy a többségnek ez a szinpadiasan inszenzált türelmetlensége a kormány tetszésével is találkozni, sőt ennek a feltevésnek ellentmond az a híradás is, hogy az egész akció a munkapártnak egyetlen klikkjéből, a Perczel-klikkből indul ki és onnan is táplálkozik. Az azonban bizonyos, hogy a Ház mai ülésén történtek sokban emlékeztetnek a november 18-iki esetet megelőző időkre, ami pedig nem valami nagyon biztató jelenség, sem a kormánynak, sem a munkapártnak.

Mert a többség minden erőszakoskodással

mészetben való elmélyedés, esodáinak és titkainak szemlélése bizonyos spirituális, szellemies légkörbe emelték s a nagy mindenség harmónikus, feltétlen szabadsággal járó munkájában, e esodás munka intőzőjében lelte meg azt a hatalmat, azt az alkotó erőt, melyet a degnás vallások istennek neveznek s metafizikai szférákban, érzékfölötti világban keresnek.

Korántsem állítható, hogy tömör, megállapodott eszmék ezek. Dehogyan! Egy vajudó léleknek és tépelődő elmének homályos sejtései lehettek csak, melyek ugyan némi érettséghez jutottak a torinói keresztesség óta, mindazáltal szaggatottan lebegtek, öntudatosság és logikai sorrend híján, a kipattanás és későbbi diadal reménye és szándéka nélkül.

Bolyongásai alatt, eladdig, míg másodszer kerül Párisba, 1741-ig, inkább csak az ábrándozás és zene foglalkoztatja. De a fővárosban az enciklopédistákkal való személyes barátság, gyakori érintkezése és eszmei kapcsolata, továbbá testi szenvedései, kedélyének gyötrődése és teméntelen esalódása megszárdítják és kifejtik vallásos nézeteit. Diderot, D'Alembert, Duclos (egyedüli bizalmas barátja haláláig), Grimm, sőt a gögös D'Holbach báró is benső ismeretséget köt az akkor még csak szerény hangjegymásoló s az Encyclopédie részére zenei cikkeket szállító Rousseauval. Azonban rá büszkék csak akkor kezdtek lenni, mikor a dijoni akadémia 1750-ban megkoszoruzta a tudományok és művészetek hatásáról irt értekezését, mely-

ben hevesen kikelt azoknak erkölcsrontó szerepe ellen. Az enciklopédisták ettől kezdve magukénak vallották és Diderot nagy elismeréssel szolt munkájáról; azon voltak, hogy minden áron megtarthassák a maguk körében, nagy elméjét saját céljaik érdekében foglalkoztassák. Csakhogy két ellentét volt közöttük, mely az együtt működést nem engedte meg, utóbb szót is választotta és halálos ellenségévé tette egymásnak. Egyik az enciklopédisták merev rendszerszeretete s Rousseau iszonyodása minden kötött elmétől és nyögös rendszertől; a másik D'Alemberték cinikus atheizmusa, vele szemben Rousseau istenfőlelme és vallásossága.

Rousseau nem ismert megalkuvást e kérdésben és szinte fanatikusnak mutatkozott, ha jelenlétében tiszteletlenül nyilatkozott valaki a vallásról. Egy alkalommal, 1750. tájt, meg is történt, hogy Quinault kisasszony vacsoráján kifakadt az istentelenség hallatára: „Ha gyáváság tűrni, hogy rosszat mondjanak távollévő barátunkról, bűn, aki tűri, ha jelen van, hogy rosszat mondjanak az Istenéről; és én, uraim, hiszek Istenben... Távozom, ha még egy szót szólnak.“ Természetes, hogy ilyen elvek mellett nem maradhatott békés viszonyban az Encyclopédie embereivel. Érezte ezt ő maga is, ezért vidékre ment Dideroték minden erőfeszítése és rábeszélése dacára.

1754-ben, mikor az emberek közötti különbségekről szóló értekezését ugyancsak a dijoni akadémia pályafutófelére megírta, ju-

nus hónapban hazament Genfba s régi furda-lásaitól szabadulni akarva, visszatért ősei hitére és visszanyervén ezzel régi jogait is, genfi polgárrá lett. Genfből D'Épinaigne chevrettei birtokára utazott s itt töltött az ugynevezett „Ermitage“-ban, körülbelül három esztendő. Majd De Luxembourg hercege montmorencyi kertlakában nyert szállást az Emil megjelenéséig, amikor futnia kellett a rendőri üldözés elől, mert a könyvében foglalt tanok miatt, előkelő barátai és barátónői közbenjárása dacára, kiadták el-lene az elfogató parancsot.

Ez a rövid korszak, ez a nyolcz esztendő (1754—1762.) volt Rousseau életében a leg-hasznosabb és legtermékenyebb idő, amikor zsenije bölcséggel nyilatkozik meg. Két fő munkáját köszönhetjük — néhány apróbb, de korántsem jelentéktelen munka mellett — a vidéki tartózkodásnak. A párisi levegő fojtólag hatett szellemére; a zajos társasélet, a mozgalmos utcák, tolakodó kíváncsiak, gyámkodó barátok olyan mértékben súlyosodtak munkaerejére és kedvére, hogy kénytelen volt elmenekülni közülök. Vonta régi vágya is: a természet szeretete. És amikor egyszer ott volt a mezők közepén, kertek, erdők közelében: visszavonultságában átengedte magát az elmélkedésnek és szemlélődés-nek s gondolatai, egész filozófiája, itt nyertek végleges, szilárd alakot és megnyilatkozást.

csak a saját pozícióját gyöngíti. Ugyan parlamentben, mint a közvéleményben. És ha végül is az ellenzék az obstrukciós küzdelem felvételére fogja kényszeríteni, úgy ennek a harcnak a jogosságát a közvélemény ismét csak el fogja ismerni, sőt — úgy lehet, — honorálni is fogja.

Igen világos tehát, hogy a munkapártnak saját érdekében való, ha az erőszakos jelenetek provokálásáról tartózkodik és eráját nem a terrorizálásban kívánja megmutatni, hanem a szellemi fegyverek csatájában. Mert azt úgy is elhiszi neki mindenki, hogy mint számszerű többség a nyers erő tekintetében felülmúlja a kisebbséget, de azt, ha a parlamenti vitatkozás terén nem az igazság érveivel, hanem brutálissal küzd, soha senki sem fogja neki megbocsátani.

Az ellenzéki részről különben holnap új szónokok vonulnak fel a csatasorba. A Justh-párt részéről gróf Batthyány Tivadar fog felszólalni. Nem lehetetlen, hogy a Justh-párt részéről a mai jeleneteket is szóvá fogják tenni a képviselőházban.

Hírünk egyöbbséget a következők:

Folyosó-politika.

A folyosói élet légköre mindig sokkal vidámabb, mint az ülésteremé. És ha már a folyosó is elkezd komolykodni, akkor a tapasztalt parlamenti időjósok, rendszerint vihart jósolnak. Ma is komoly kijelentéseket kolportáltak a folyosón és ime lett is vihar.

Az egyik érdekes nyilatkozatot Justh Gyula tette, aki egy kormánypárti kérdésközlésre, hogy a bankvitában mikor fog felszólalni, ridegen ezt felelt:

— Majd talán márciusban?

Majd később kiigazította a dátumot és azt mondotta, hogy úgy lehet csak áprilisban; majd ha az egészségi állapotja, amely most gyöngye, megengedi.

A folyosón és különösen a munkapárti oldalon nagy feltűnést keltett ez a kijelentés, amelyből a kormányhű képviselők ijedten olvasták ki az obstrukciót.

Még alig múlt el a konsternáció Justh kijelentése fölött, máris egy újabb komoly kijelentés hírt hoztak a munkapárti oldalra. Ez gróf Andrássy Gyulának egy állítólagos nyilatkozata volt, amelyet a következő formában kolportáltak:

— Elvi ellensége vagyok — mondotta állítólag gróf Andrássy — az obstrukciónak. De ha csak ennek segítségével bírjuk az 5. §-t megbuktatni, ekkor ottól sem rettenek vissza. Ez az alkotmány sértő intézkedés nem kerülhet törvénykönyvünkbe.

E nyilatkozat is mély hatást keltett a munkapárt köreiben. A kormányhű képviselők fjedösebb része most már komolyan megijedt, a másik rész azonban nyugodt maradt és egyelőre kételkedett, így próbálván magát vigasztalni.

Az államszámszék elnöksége.

A király e hónap harmadikán nevezte ki Thuróczy Vilmost az állami számszék elnökévé és annak daczára, hogy ma már január hó-tizennyolcadika van, Thuróczy még mindig nem foglalta el hivatalát. Pedig köztudomású, hogy a számszék alelnöke, Dárday Sándor még a múlt évben beadta lemondását és megvált állásától. Így tehát a számszék vezetéség nélkül áll és nem teljesítheti az 1870. évi XVIII. t.-ez-ben megállapított ama köteleseget, amelyek az állam bevételeinek és kiadásainak, az államvagyonnak és az államadósság kezelésének s általában az állam számvitelének ellenőrzésére vonatkoznak, mert nincs meg a törvényben előírt vezetője, (elnök, vagy alelnök) aki ezt a jogot és egyben köteleseget a miniszteriummal szemben gyakorolja. Ma tehát az államvagyon kezelése ellenőrzés nélkül áll, illetve fog állani mindaddig, amíg Thuróczy rá nem szánja magát hivatalának elfoglalására. Hogy ez mikor fog bekövetkezni,

az egyelőre egymagának Thuróczynek a titka. Mindenesetre azonban itt volna már az ideje, hogy Thuróczy végre jelentkezék azzal az ellenőrzéssel.

Sieghardt és a kiegyezés.

A „N. Fr. Presse“ Sieghardt osztályfőnöknek Kossuth Ferencz által leszógeztét nyilatkozatára vonatkozólag a következőket írja:

— Tény, hogy Sieghardt osztályfőnök báró Beck osztrák miniszterelnök nevében és megbízásából a Kossuth Ferencz által hivatkozott kijelentést tette a kiegyezési tárgyalások során. Ez az 1907. január 8. napján, a két kormány által kiküldött kiegyezési szakbizottságok utolsó ülésén történt. A kijelentést jegyzőkönyvbe is vették, de jegyzőkönyvbe vették az ülésen elnöklő Szeferényi államtitkár ama kijelentését is, hogy Sieghardt nyilatkozata, mint amely csak közvetve tartozik az ülés elé, egyszerűen tudomásul vétetik.

Az 1907. nyarán folyt kiegyezési tárgyalások során is szóba kerültek a katonai kérdések s az osztrák kormány ekkor is ismételtén, kifejezte abbéli hajlandóságát, hogy a magyar katonai követeléseikkel szemben, ha megkerdezik, nehézségeket nem támaszt. A kiegyezés végleges megkötésénél ezek a nyilatkozatok nem játszottak szerepet.

Az argentinai hus behozatala.

Az argentinai husbehozatal dolgában az osztrákok ma már egyenesen kétségbevonják, hogy Magyarországnak beleszólása volna a tengeren túlról való husbehozatal kérdésébe. A „Zeit“ mai száma azt vitatja, hogy a tengerentúlról való husbehozatalra vonatkozólag eddig csak hallgatóságos megegyezés volt a két kormány között azon az alapon, hogy az ilyen hus behozatala egészségügyi szempontból veszélyes; de nincs tilalom, mely a hus behozatalának útjában állana. Ma is úgy áll a helyzet, — mondja a „Zeit“, — hogy az osztrák kormány a magyar kormány megkerdezés nélkül annyi hus hozhat be a tengeren túlról, amennyit akar.

Konstatálni kívánjuk, hogy a „Zeit“-nak ez a rabulisztikus erőszakolt állásfoglalása éppen nem felel a magyar kormány álláspontját, sem a kiegyezési szerződés vonatkozó határozmányait, amelyek Magyarországnak beleszólási jogát minden kétséget kizárólag megállapítják.

Falasz Montecuccolinak.

Az olasz haditengerészet lapja az „Italia Navale“ feltűnést keltő beszélgetést közöl egy magas rangu olasz haditengerészeti parancsnokkal, aki a körülírásból ítélve, Bellolo tengernagy volt tengerészeti miniszter. Egy magyar folyóiratnak Montecuccoli tengerészeti parancsnokkal közölt interjúja körül forgott ez a beszélgetés és az illető olasz haditengerészeti parancsnok így nyilatkozott:

— Montecuccoli nagyon tapasztalt és fölötte okos férfi. Nem tehetek föl mást, mint azt, hogy azok a nyilatkozatok, amelyeket az illető magyar hírlapiró Montecuccoli parancsnok ajkára adott, vagy el vannak ferditve, vagy hamisítások, mert a kérdéses nyilatkozatok homlokgyenest ellentétben állanak gróf Achrenthal és San Giuliano márké ismeretes álláspontjával, mely számot vetett az osztrák-magyar monarchia és Olaszország közös érdekeivel, de hangsúlyoznom kell, hogy gróf Montecuccoli állítólagos nyilatkozata határozottan sérti a monarchia tiszteletreméltó uralkodójának szándékait is, aki annak idején élesen sajnálta azt az agresszív irányzatot, amely az osztrák-magyar flottaegyesületben felszínre került.

A Justh-pártból.

A Justh-párt klubja igen élénk volt az este folyamán. A pártnak képviselő tagjai ugyszólván teljes számban fenn jártak és meglehetősen izgatottsággal tárgyalták a képviselőház ülésén történeteket. A legnagyobb mértékben elítélték azt a türelmetlenséget, amely egyes kormánypárti képviselők részéről a bankvitában résztvevő ellenzéki szónokokkal szemben megnyilatkozott. Ezt a képviselőház nyílt ülésén is szóvá fogják tenni. Nagy érdeklődéssel néznek a holnapi ülés elé, amelyen gróf Batthyány

Tivadar, a párt alelnöke mond hosszabb beszédet. A munkapárt részéről dr. Hantos Elemér, a kisgazdapárt részéről pedig Kovács Gyula képviselő szólal fel.

Kossuth és Justh köszönete

A budapesti hetedik kerületi függetlenségi pártkör a bankvita megindulása alkalmából táviratban üdvözölte Justh Gyulát és Kossuth Ferenczet abból az alkalomból, hogy a bankvitában együttesen, vállalva küzdenek. Az üdvözlésre Kossuth Ferencz és Justh Gyula a következő üdvözlő táviratokat intézték a hetedik kerületi függetlenségi pártkörhöz:

„Távirati üdvözlötüket köszönöm. Küzdelmeink sikertelenségét mindig a szétválás okozta. Adja Isten, hogy a nemzet saját kárára tanult legyen és erős ellenzéki akciónk a küzdelmet felébreszse. Kossuth.“

„Szíves üdvözlötükért hálás köszönetet mondva, nagybecsű támogatásukat kérem a jövő küzdelmeimhez. Justh.“

A horvát helyzet.

Dr. Neumann Károly a sabor elnöke ma a bánnaal egyetértőleg akcióit indított aziránt, hogy az országgyűlés hétfőn történendő összeülése alkalmából a pártok közt megegyezést létesítsen a legsürgösebb teendők elintézése érdekében. Az elnök az összes pártok elnökségeihez átiratot intézett, melyben felhívja őket, hogy az országgyűlés munkaképessége érdekében összehívott pártközi értekezleten vegyenek részt és küldjék el képviselőiket. Az észéki csoport tagjai azt remélik, hogy az elnöknek sikerülni fog kompromisszum útján az összes ellentéteket kiegyenlíteni. A horvát-szerb koalíció körében azonban nem osztják ezt az optimizmust, sőt délután már híre járt, hogy a koalíció nem is fog résztvenni a pártközi konferencián. Ilyen körülmények közt a többség alakítási kísérlet arra fog irányulni, hogy a bán hiveiből és a közjogi ellenzék tagjaiból alakítsák egy ad hoc pártalakulást, amely azt a munkaprogramot, melyet a királyi leirat felsorol, Horvátország érdekében megvalósítsa. A horvát-szerb koalíció a maga részéről vasárnap értekezletén fog határozni az országgyűlésen követendő magatartása relett.

Budapest, január 18.

A képviselőház bizottságaiból. A szentesítés alá terjesztendő törvényjavaslatok átvizsgálására a házszabályokban előírt bizottság január hó 21-ik napján, délután 1 órakor a képviselőházban, az elnöki tanácskozóteremben ülést tart. Tárgy: „a Szerbiával 1910. évi július hó 14—27-én kötött kereskedelmi szerződés becsikkelyezéséről“ szóló törvényjavaslat. A kérvényi bizottság január 20. napján délután 5 órakor a képviselőház II. számú termében ülést tart. A mentelmi bizottság január hó 21. napján déli 12 órakor a képviselőház I. számú termében ülést tart. Tárgy: Ugron Gábor képviselő által a mentelmi jognak megsértése tárgyában tett bejelentés. (Banjanin képviselő ügye.)

Végleg igazolt képviselő. A képviselőház III. bíráló bizottsága ma délben Sulgovszky Gusztáv elnöklésével ülést tartott, amelyen Niemesny Mihály előadása alapján Hajós Kálmán képviselőt végleg igazolt képviselőnek jelentette ki.

Az aldunai érdekeltség kérelme. Gróf Serényi Béla földművelésügyi miniszter ma délben az aldunai érdekeltségnek nagyszámu küldöttségét fogadta. Jankó Agoston torontálmegei alispán a küldöttség nevében arra kérte a minisztert, hogy az ármentesítés kérdésében teljesítse azt a kívánságukat, hogy a jövőben a Duna áradásai elől töltésekkel védjék meg azt a hetvennégyezer holdnyi területet, amelynek legnagyobb része az aldunai érdekeltséghez tartozó kőszégeké. Gróf Serényi Béla földművelésügyi miniszter kijelentette válaszában, hogy legfőbb törekvése lesz az ármentesítésnek közmegelegedésre való keresztülvitele és hajlandó hozzájárulni ahhoz, hogy az állam kétszázötvenezer korona évi segélyvel könnyítsen a kőszégek terhein. Előzőleg a küldöttség gróf Khuen-Hédervány miniszterelnöknel tiszteltet és kérte őt is méltányos kérésük támogatására. A miniszterelnök kijelentette, hogy az aldunai érdekeltség törekvéseit támogatni fogja.

Az első vihar.

— Munkapárti türelmetlenség. —

Tűzvonásban az ellenzék.

(A képviselőház ülése.)

Budapest, január 18.

A bank-vita ma egészen csendesen folydogált tovább s már-már, úgy látszott, hogy a mai nap minden jelentősebb emóció nélkül fog elmúlni, amikor az ülés vége felé — egész váratlanul — a munkapárti virtuskodás és okatlan türelmetlenség olyan vihart provokált, amilyenre még példa az új Házban nem volt. A Héderváry-kabinet förgetegben született s első jubileumát is zivatar közben ünnepelte meg — a Perczel—Dániel-klikk nagy örömeire.

Az ülés első fele egész zavartalanul pergett le s az ellenzék három szimpatikus szónoka *Valentsik Ferencz*, *Lovászy Márton* és gróf *Somssich Tihamér* beszélt. Mind a háromnak szép sikerük volt s különösen *Lovászy* ügyes, logikus fejtegetései — amelyek részben *Okolicsányi László* tegnapi közös-bankos expectoratóriója ellen irányultak — keltettek nagy hatást. Gróf *Somssich*nak, a *Kossuth*-párt tagjának, akinek komolysága és készültsége közismert, ezintén bőven kijutott az ovációból.

Amikor *Somssich* leült, akkor tört ki a botrány. Háromnegyed kettő lévén, a következőnek felhívott szónok, *Mádi-Kovács János* kérte beszédének elhalasztását, miután két órákor az interpellációkra akart áttérni a Ház. *Berzeviczy Albert* elnök helyeslőleg intett s már kezdte mondani:

— Azt hiszem, a t. Ház beleegyezik...

Kabos Ferencz, *Antal Géza*, báró *Born Frigyes* és még egy-két jobbérzésű munkapárti szintén a kisebbség részén volt, ellenben *Dániel Gábor*, *Nagy Sándor*, *Pál Alfréd* s mások a *Perczel* Dezső gárdájából ellenkező véleményen voltak.

— Ma beszéljen! — kiáltották türelmetlenül.

Nagy kavargás közben az elnök kénytelen volt elrendelni a szavazást, amely alatt a jobboldal egy elszánt csapat az invektívák özönével borította el a függetlenségiakat, amit ezek önértzetesen visszautasítottak. A nagy zajban és fölfordulásban a jelenvolt miniszterek, gróf *Khuen-Héderváry Károly*, *Székelly Ferencz* és *Hieronymy Károly* tanácstalanul süppedtek bele a bársonyzekeikbe.

A új Ház átment a tűzkereszteségen. *Dániel Gábor*, a hírhedt házszabály-módosítás atyja, az öklét rázta, mire a szélbaliak zsebkendő-lobogtatással feleltek... Gyönyörű kép, amely a november 18-ára s azt követő megújulás eseményeire emlékeztetett. A kisebbség különben a többség méltánytalanságára, amelyvel ridegen megtagadta a tanácskozási idő végére eső beszéd szokásos elhalasztását, azonnal megadta a kellő, nyomatékos választ. Husznál többen zárt ülést kértek — az új Ház első zárt ülését — s ezen *Justh János*, *Holló Lajos* és *Justh Gyula* erőteljesen tiltakoztak a munkapárt illojalitása ellen s figyelmeztették, hogy a tulfeszített hur elpattanhat. A lavina immár megindult s ki tudja, hol és mikor áll meg...

A zárt ülés után *Fráter Loránt* és a munkapárti *Huszár Károly* interpelláltak. Gróf *Zichy János* kultuszminiszter és gróf *Khuen-Héderváry Károly* nyomban megadták a kért fölvilágosítást. Különösebb érdeklődést *Zichy-*

nek az operai viszonyokról tett nyilatkozata keltett.

Részletes tudósításunk a következő:

A bankvita.

Kabos Ferencz alelnök az ülést egynegyed-tizenegyetkor megnyitja. A tegnapi ülés jegyzőkönyvét ellenvetés nélkül hitelesítik.

Hegedüs Kálmán az igazolási állandó bizottság jelentését terjeszti be.

Nyegre László jegyző olvassa az interpellációs könyvet, amelybe három interpellációt jegyeztek be. Az interpellációkra két órákor tér át a Ház.

Következik a bankjavaslat tárgyalása.

Valentsik Ferencz: A nemzeti önállóságnak és függetlenségnek első feltétele az önálló jegybank. Sürgeti az árvapénzek jobb gyümölcsösztetését, mert türelmetlen az az állapot, ami most az árvapénzek körül végbemegy. Reális gazdálkodással ezen a bajon is lehetne segíteni, hogy a dividenda kevesebb lesz és a bankigazgató urak negyvenezer korona helyett majd huszonnégyezer kornát keresnek évenként, azt majd csak kiheverik. A munkapárt nagy hűhóval beígérte a készfizesztést a választások előtt, most pedig itt előállnak a Házban és azt mondják, hogy az egész készfizesztés üres fikció. Hát ez nem más, mint frivol játék a nemzet érzéseivel. Elfogadja *Kossuth Ferencz* és *Földes Béla* határozati javaslatát. (Élénk helyeslés a baloldalon.)

Lovászy Márton.

Lovászy Márton: Sajnálattal reflektál *Okolicsányi László* tegnapi beszédére, mert *Okolicsányi* eddig úgy ismerték, mint a függetlenségi eszmék harcosát.

Okolicsányi László: Ezután is úgy fognak ismerni!

Lovászy Márton: Annak csak örülni fogunk. De tiltakoznia kell *Okolicsányi*nak állítása ellen, hogy az önálló bank felállíthatásának gazdasági és törvényes akadályai vannak. Ez nem áll. A disszúzióra vonatkozó kifogásaira azt feleli: mutasson neki *Okolicsányi* a világon csak egy esetet is, ahol két különböző pénzrendszer között nem volt ingadozás. Ez tehát nem veszedelem.

Okolicsányi László: Hát a passzív fizetési mérleg? (Zaj.)

Lovászy Márton: Majd arra is sor kerül.Gróf *Batthyány Pál*: Humbug.

Felkiáltás: Az aranyakat kiviszik a cigányok az országból!

Lovászy Márton: Sokkal helyesebben cselekedett volna *Okolicsányi*, ha nyíltan és őszintén bevallja, hogy nem kívánja az önálló bank felállítását. Így azonban politikai fejtegetéseit másnak, mint politika kötekedésnek, nem lehet minősíteni. A közös bank olyan, mint a hőmérő, amelyet az orvos két beteg közé tesz, hogy úgy mérje meg a hőmérsékletüket? Vajjon lehetséges-e ez? (Élénk derűtség.) Hiteligényeinket a bank nem elégíti ki, de nem is teheti, mert részvényeseinek többsége osztrák, akiknek érdekei ellentétesek a miénkkel. *Okolicsányi* tegnap a *Benedikt*-formuláról is megemlékezett. Akkor szóló azt a talán izléstelen közbeszólást tette, hogy üres hólgy...

Hock János: Ki? *Okolicsányi*? (Óriási derűtség.)

Lovászy Márton: Gratulál *Okolicsányi*nak erős és egészséges tüdejéhez, hogy ekkorára föl tudta fújni azt a hólgyagot. A *Benedikt*-formulát tehát nem lehet úgy odaállítani, mint az önálló bank törvényes akadályát. Ha csak ez a kifogás és aggodalma, akkor bátran visszatérhet az önálló bankért küzdők táborába.

Kelemen Samu: Minden meg lesz bocsájtvál!

Felkiáltások jobbról: (Halljuk! Halljuk!)

Egry Béla: Feeszkendezzék be a fülcikét!

Lovászy Márton: Nem tartja helyesnek, hogy gróf *Wickenburg* az előadói székéből csak az érem egyik oldalát mutatta föl, azt, hogy milyen nagy az elszegényedés. Mielőtt beszédét folytatná, öt percet szünetet kér.

Elnök: Az ülést öt percre felfüggeszti.

Elnök: Az ülést újra megnyitja.

Lovászy Márton folytatja a beszédét. A kormány a lemondás politikáját hirdeti, játékot üzött a bankkal és a készfizesztések fölvetelével. Határozati javaslatot nyújt be, amely szerint utasítsák a kormányt, hogy a bankjavaslat részletes tárgyalása előtt terjesztszen a Ház elé kimutatást az *Osztrák-Magyar Bank* váltoleszámitolási üzletéről. Ebben mutassák ki, hogy a váltoleszámitolásokból mennyi jutott a fővárosi és vidéki pénzügyintézeteknek, mennyi a kereskedelmi, ipari és mezőgazdasági világnak. (Helyeslés. Lárma a jobboldalon.)

Elnök: Csendet kérek, képviselő urak!

Felkiáltások balról: Menjének ebédelni! Ebédpárt!

Hock János: Most kerödznek!

Lovászy Márton: A készfizesztésnek be kellett

volna már következni. *Madarassy-Beck* beszéde után még csak halvány reménye se maradt meg annak, hogy a kormány a készfizesztések fölvetelét nyélbe üti.

Hock János: Hja, *Madarassy*t megbuktatta *Földes*! (Derűtség.)

Lovászy Márton: Az elégedetlenség forrásait be kell tömni, egész sereg szociális reformot megvalósítani, — ezeket pedig csak úgy érhetjük el, ha felállítjuk az önálló nemzeti bankot. (Élénk helyeslés.) A függetlenségi párt mostani harcával azt akarja bebizonyítani, hogy a felső vétóval szemben a nemzetnek is meg van a maga vétója. (Éljenzés és taps, a szónokot számosan üdvözik.)

Az elnöki széklet *Berzeviczy Albert* elnök foglalja el.

Somssich Tihamér.

Gróf *Somssich Tihamér*: A függetlenségi párt mint ellenzéki párt sem szűnik meg az önálló bankért küzdeni. A vita során nem azért beszél az ellenzék, hogy a jobboldalt meggyőzze, hanem azért, hogy az országot fölvilágosítsuk az önálló bank szükségességéről. Ez az első feltétele annak, hogy áttérhessünk az önálló vámterületre. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.) Ausztria velünk szemben az ur, nekünk csak a szolgazserep jut, azért törekszik a függetlenségi párt, hogy magát függetlenítse Ausztriától. Szomorú tapasztalatok igazolják ezt a törekvést. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.) A munkapárttól azt hánytorgatják, hogy az *Osztrák-Magyar Bank* jó intézet. Neki az a meggyőződése, hogy az önálló magyar bank is jó intézet lenne. A *Benedikt*-formulát félremagyarázzák s abból akarnak jogosulatlanul a függetlenségi párt ellen fegyvert kovácsolni. A kormányt támadja a készfizesztések elejtéséért. Nem fogadja el a javaslatot. Határozati javaslatot nyújt be: „Utasítsák a kormányt, hogy kötelezze az *Osztrák-Magyar Bank*ot, amennyiben Magyarország fölállítaná az önálló magyar bankot, de egyik kormány nem élne az átvétel jogával, úgy hogy a fölosztást az *Osztrák-Magyar Bank* végezné, a bank aranya aránylagosan osztassék föl.“ (Zajos éljenzés és taps a bal- és szélsőbaloldalon. Szónokot számosan üdvözik.)

Viharos jelenet.

Elnök: Ki következik?

Beszkid Antal jegyző: *Kovács János*!

Mádi-Kovács János: T. képviselőház! Hosszabb beszédet szeretnék mondani (Derűtség jobbfelől.) és így tekintettel az idő előrehaladottságára, kérem, méltóztatassanak megengedni, hogy beszédem elmondását holnapra halasztassam (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Felkiáltások balról: Holnap! Holnap!

Elnök: Azt hiszem, a t. Ház beleegyezik... (Zaj.) Kivánnak szavazást? (Nem! Igen!) Kérem azokat, akik meg akarják engedni... (Több munkapárti bejön.)

Ivánka Imre: Disznóság! (Nagy zaj.)

Gróf *Batthyány Pál*: Kezdek már az erőszakoskodást. (Folytonos zaj.)

Justh János: A határozatképesség konstatálását kérem. (Helyeslés a szélsőbaloldalon. Zaj jobbfelől.)

Elnök: A házszabályok 212. szakaszának értelmében ezen kérdés feletti határozathozatalhoz csak negyven képviselő jelenléte kívántatik meg; negyvennél pedig többen vagyunk. (Helyeslés jobbfelől. Zaj.)

Felkiáltások a baloldalon: Ohó! Száz! Száz! (A jobboldalon betödulnak a munkapártiak.)

Justh Gyula: Sohse kérjünk többé halasztást.

Lovászy Márton: Ezt megtoroljuk!

Gróf *Batthyány Pál*: Ezért lakolnak (Óriási zaj.)

Elnök: Kérem azon képviselő urakat, akik megengedni kívánják, hogy *Kovács János* képviselő ur beszédét holnapra halasztza, sziveskedjenek felállani. (Megtörténik.)

Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Többség! (Zaj.)

Elnök: Elrendelem az ellenpróbát. Kérem azon képviselő urakat, akik nem kívánják megengedni, hogy a képviselő ur beszédét holnapra halasztza, sziveskedjenek felállani. (Megtörténik.) Kivánnak a megszámlálást?

Felkiáltások jobbfelől: Igen!

Elnök: Kérem a jegyző urakat, hogy a képviselő urakat szakaszonként számlálják meg.

Rudnyánszky György és *Beszkid Antal* jegyzők szakaszonként megszámlálják a szavazatokat. (Nagy zaj.)

Felkiáltások a bal- és szélsőbaloldalon: Ez még sohasem volt! Negyedóra miatt! Pláne, mikor az elnök maga mondja! Zsebkendő! A legnagyobb méltánytalanság! (Elnök csenget.)

Justh János (felrohan az emelvényre s átnyújtja az elnöknek a zárt ülést kérő ívet.)

Dániel Gábor (föáll a helyén és öklével fenyegetőzik.)

Justh Gyula: *Dániel Gábor*! *Persze*!

Felkiáltások balról: Zárt ülést kérünk! Zárt ülést kérünk!

Lovász Márton: Háromnapos zárt ülés lesz a következménye!

Sümei Vilmos (zsebkendőjét lobogtatva): **Percezel Dezső!**

Pál Alfréd: Olyan piszkos, mint a gazdája! (Óriási lármával.)

Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Mi van a zárt üléssel?!

Elnök: Kérem, a folyamatban levő szavazást megszakítani nem lehet. Mielőtt a szavazás véget ért, a kívánt zárt ülést el fogom rendelni. Ki fogom hirdetni a szavazás eredményét. A szavazás eredménye az, hogy a beszédnek holnapra halasztását megengedi 40 képviselő, meg nem engedi 87 képviselő. (Eljenzés a jobboldalon.) Miután husznál több képviselő zárt ülést kért, ezennel elrendelem a zárt ülést s felszólítom a karzatok közönségét, hogy a karzatokról távozzék el.

A zárt ülés.

Berzeviczy Albert elnök megnyitja a zárt ülést s kéri az iv első aláíróját, hogy okolja meg a zárt ülés kérését.

Justh János: T. Ház!

Szilassy Zoltán: Herbert!

Justh János: Szilassy Zoltántól, aki fő-főkoalíciós volt s most beült a munkapártba, semmiféle rendreutasítást el nem fogadok. Ha dolga van velem, állok a rendelkezésére. (Helyeslés balról.) A zárt ülést azért kértük, hogy tiltakozásunkat fejezzük ki a többség bánásmódja ellen. Az egész sajtó pártkülönbség nélkül elismeri, hogy a vita igen magas színvonalon mozog. Ilyen körülmények között igazán méltányos lett volna, ha a Ház — mint régebben mindig — most is megengedte volna, hogy egy negyedórával a tanácskozási idő letelte előtt a szónok beszédét másnapra halasztthassa.

Nagy Sándor: Nincs okunk a méltányosságra! Szégyeljük magukat!

Sümei Vilmos: Nagy Sándor beszéljen a bankhoz!

Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Még mindig a november 18-iki Nagy Sándor! Maga szégyelje magát! (Nagy zaj.)

Helló Lajos: Az ellen semmi kifogásunk nem volt, hogy az üléseket meghosszabbították és senki sem vádolhat bennünket azzal, hogy a vitát azontul is ne folytattuk volna tárgyilagos mederben. De viszont a többség máris elvesztette objektivitását s nem respektálva a Ház jogszokásait, a legméltányosabb kérést is mereven, sőt fenyegetően utasítja vissza. Nem lesz jó a hirt elfeszíteni, mert hiszen az ellenzék is élhet a retorzió fegyvereivel. Utal arra, milyen általában a többség viselkedése. A nívós vita idején alig gubbasztanak negyvenen a teremben, de mielőtt az ellenzékkel szemben állást kell foglalni, nyomban megtelnek a padok s a türelmetlenség kitérőit látjuk. Karok és öklök emelkednek s készek minden tüzásra, anélkül, hogy tudnák, miről is van szó, azt sem tudták, hogy kettőkor az interpellációkra kell áttérni!

Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Dániel Gábor öklével fenyegetőzött! Lex Dani az öklét rázta! (Zaj.)

Elnök: Egész objektíve, higgadtan akar válaszolni s ugyancsak kéri a Ház higgadságát is. A felszólított szónoknak, elismeri házszabályszerű joga van arra, hogy a tanácskozási időnek letelte előtt negyedórával kérheti beszédének a legközelebbi ülésre való halasztását, de viszont a Háznak a joga ezt megengedni, vagy nem: A gyakorlat az, hogy nagyobbbrészt a halasztás mellett határozott a Ház, de sokszor megtörtént az is, hogy ellenkezően határozott.

Förster Aurél: A zsebkendő korszakában!

Elnök: Ezúttal nem esett senkin sem sérelem, ezt konstatálni kívánja. (Helyeslés a jobboldalon.)

Justh Gyula: Elismeri, hogy sérelem egyenesen nem esett, de sérelem esett a Házon, amennyiben a Ház úgy határozott, hogy kettőkor áttér az interpellációkra, így hát az újabb határozat, amely ezen az időpontra tul való beszédre ad jogot, ellentétben van az előzővel s ezzel az interpellációk esik sérelem. A többségnek kötelessége lett volna az ellentétet szítása helyett magát a Ház első határozatához tartani.

Elnök: Már több ízben megtörtént, hogy interpellációs napon is adott a Ház engedelmet arra, hogy valaki beszédét az interpellációs időn túl is meghosszabbíthassa. Ismétli tehát, hogy semmiféle sérelem nem történt, sem egyesén, sem a házszabályon. Miután többen szólani nem akarnak, a zárt ülést berekeszti s öt perc szünetet ad.

Újra nyílt ülés.

Elnök: A nyílt ülést újra megnyitja. Miután Mádi-Kovács János elállott a szótól, a bankvita folytatását holnapra halasztja.

Következnek az interpellációk.

Fráter Loránt előterjeszti interpellációját, amely így hangzik:

Van-e tudomása a kultuszminiszternek arról, hogy a magy. kir. Operaházban válságos állapotok álltak elő, hogy a vezetőség tekintélye aláhanyatlott, a fegyelmet meglazult, a művészi színvonal hanyatlásnak indult. Igaz-e az, hogy külföldi embert akarnak az Operaház élére állítani és igaz-e az, hogy mozgalom indult meg a német szövegű éneklés érdekében? (Zajos helyeslés, eljenzés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Gróf Zichy János kultuszminiszter nyomban válaszolt az interpellációra. Hangoztatja, hogy az Operaház művészete se jobb, se rosszabb, mint néhány évvel ezelőtt volt. Ebből azonban nem következik az, hogy az Operaház művészi vezetését lehetőleg tökéletesebbé tenni ne lehetne, sőt arra törekszik, hogy a művészi vezetés minél előkelőbbé és az Operaház színvonalát minél magasabbra emelje. Kijelenti, hogy a legnagyobb figyelmet fordítja az Operaház ügyeinek vezetésére s ha azt látná, hogy tényleg visszafejlődés konstatálható, akkor nem riad vissza még a radikális eszközöktől sem. Az állandó színházak vezetésénél két szempont vezet, a művészi és a nemzeti szempont. Olyan kísérletekről, amelyekről Fráter Loránt említést tett, tudomása ebben a pillanatban nincs, de minden olyan törekvással szemben, amely az Operaház nemzeti jellegét csökkenteni akarná, nála a legnagyobb ellenzésre talál. (Helyeslés.)

Fráter Loránt a választ örömmel tudomásul veszi. A Ház szünet.

Huszár Károly (nagyzorolenci) azt teszi szövé, hogy a népszámlálásnál a románokat mindenütt oláhoknak írták be, ami a románok között méltatlankodást szült. Kéri a miniszterelnököt, hogy az eredmény összeírásánál ezt a hibát tétessze jóvá.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök megjegyzi, hogy a dologról tudomása nincs s ahol helytelenség történt, az orvoslásról gondoskodik. Az utasítás nem tartalmaz olyan rendelkezéseket, amelyekből azt lehetne kiolvasni, hogy a románokat oláhoknak írják össze. Válasza nem végleges.

Elnök jelenti, hogy Sümei Vilmos kérte, hogy interpellációját a legközelebbi interpellációs napon mondassa el. A Ház hozzájárul.

Az ülés három órakor véget ért.

Politikai afférok.

— Hieronymi és Zboray Miklós. —

A munkapárt ünnepli a minisztert.

Budapest, január 18.

A képviselőház mai ülésének viharos, puskaporos légkörében egymásután pattantak ki a személyes éleü összefüggések, szenvedelmes összekocozások s az elmaradhatatlan lovasgias ügyek. A történeti hűség kedvéért meg kell állapítani, hogy a főlöszegé izgalmak, a támadó jelenetek földidőzője a hatalmi erejében tobzódo munkapárt volt, s hogy az ideges, lázas hangulatban a dolgok nagyobb botrányba nem fulltak, az tisztára a kisebbség példás önuralmának s fegyvelmezettégének köszönhető. Politikai jellegű a Pál Alfréd és Sümei Vilmos, valamint a Szilassy Zoltán és Justh János között történt affér, míg a Hieronymi Károly és Zboray Miklós között lefolyt szövéltás tisztára félreértésen alapult — a néppárti képviselő nyilván félreértette a miniszter egy tréfás megjegyzését — s így megvan az alapos remény arra, hogy ez az affér holnap a Házban közmegegyezésre fog elintéződni, mert Zboray gavalériája meg fogja adni a méltó elégtételt a megbántott, államférfiúnak.

Zboray Miklós a napokban levelet kapott kerületéből s abban több választója arra kéri, informálódni, vajjon lehetséges-e négy község állatvásárát Nemesvid községbe összpontosítani. A marczali követ elsősorban **Szterényi József** államtitkárhoz fordult a mai ülés alatt s megkérdezte, nem ütközik-e akadályba választóinak ez a kérése. A volt államtitkár azon a nézetben volt, hogy nem s azt tanácsolta Zboraynak, hogy mielőtt ily irányú kérvényt a kereskedelmi minisztériumnak beadnának, kérdezze meg Hieronymit is, hogy mi a dolgról a véleménye. Az ellenzéki képviselő erre éppen akkor, amikor a legizőbb volt a helyzet, a zárt ülés elrendelésekor lépett a kereskedelmi miniszter bársonyezéke elé s előadta neki, mi

járatban van. **Hieronymi Károly** tréfásan így válaszolt Zboraynak:

— Nektek nem adok fölvilágosítást!

Zboray erre esodálkozva megjegyezte:

— De hiszen, kegyelmes uram, én ilye maradtam s volétek szavaztam, az elhalasztás ellen.

Amire Hieronymi ismét tréfásan ríposztózott:

No, hát akkor, hadd halljam, voltaképen miésoda fölvilágosítást is akarsz?

Zboray azonban, aki nyilván félremagyarázta a miniszter szavait, indulatosan kifakadt:

— Most már nem kérek semmit! — s ezzel el is távozott, majd az ellenzékhez fordulva haragosan kitört:

— Ez nevellettség, ez parasztság!

Az akkora már tetőfokra hágott nagy zaj azonban elnyelte ezt az inzultust, ugy hogy a naplóba nem került bele, de nem is kerülhetett bele, mert a gyorsírók éppen távozóban voltak, miután a zárt ülés már el volt rendelve.

A néppárt részéről ekkor már csak **Szmeccsányi György** volt jelen, mert a többség már **Molnár János** apát ebédjére siettek el s Zboray is oda készült. Mielőtt azonban elment volna, a munkapártban tudomást szereztek a sértésről s mindannyian azon a nézetben voltak, hogy a pártnak magáévá kell tennie az ügyet. Nyomban el is határozták, hogy estére ovációban részesítik a minisztert, többen pedig felkérték **Atmássy László** és **Nagy Sándor** képviselőket, hogy kérjenek a nevükben magyarázatot Zboraytól heveskedésért.

A két képviselő az éppen távozni készülő Zborayt azonnal föl is keresték s megkérdezték tőle, hajlandó-e a Hieronymi tréfás megjegyzéseit követő sértésért bocsánatot kérni. Zboray ezt a feleletet adta:

— Ha a megbízottak kinyilvánítják, hogy Hieronymi szavai tényleg tréfás jellegűek voltak, ugy én kész vagyok kijelentéseimet félreértésnek minősíteni s Hieronyminak a legkorrektebb szatiszfakciót megadni.

A két ur ezzel az üzenettel visszatért megbízóhoz, akik azonban azon az állásponton voltak, hogy Zboraynak minden további föltétel stipulálása nélkül kell bocsánatot kérnie az ok nélkül oly mélyen megbántott miniszter-től. Újabb lépés a nap folyamán azonban a felek között nem történt s az ügy alkalmasint holnap a Házban fog elintéződni.

A munkapárt tagjai, mint eleve elhatározták, az este csakugyan meleg ünnepléssel fogadták a Lloyd-klubban Hieronymit s biztosították arról, hogy teljesen azonosítják magukat vele s minden eszközt meg fognak ragadni, hogy neki megszerezzék a legteljesebb elégtételt. A miniszter meghatva köszönte meg a szeretetnek e spontán megnyilatkozását.

A kormánypárt körében természetesen megbeszélések folytak aziránt, hogy a reparációt miképpen lehetne a legimpozansabban nyélbeütni. A legtöbben azt szerették volna, hogy az elnök egy enuncziációban utasítaná vissza a Ház tekintélyén esett csorbát, de ezt megnehezíti az a körülmény, hogy a Zboray-féle incidensnek nincs nyoma a naplóban s hogy a dolog a nyílt és a zárt ülés közötti spáciumban történt, a karzatok kiürítése közben, amikor voltaképpen nem is volt tanácskozás. Viszont mások azt hangoztatták, hogy az ügyet napirend előtti felszólalás alakjában kellene szövéteni s így szolgáltatni alkalmat Zboraynak, hogy nyílt ülésen, a Ház színe előtt tisztázza magát s kövesse meg a minisztert. A harcias fiatalság pedig ivet körözött, amelyet eddig állítólag huszonnégyen írtak alá azzal a céllal, hogy közülük sorsoltassék az ki, aki provokálni fogja Zborayt, amennyiben vonakodnék holnap bocsánatot kérni a kereskedelmi miniszter-től. A munkapárt egyébként a félhivatalos „Budapesti Tudósító” útján a következő kommunikét adta ki:

„Az országgyűlési nemzeti munkapárt körhelyiségei ma már a kora esti órákban megteltek. A párttagok, akik rendkívül nagy számban jelentek meg, izgatottan tárgyalták a képviselőház mai ülése folyamán történeteket, különösen pedig azt a nyers és mivel sem indokolható támadó fellépést, amelyet Zboray Miklós országgyűlési képviselő Hieronymi Károly kereskedelmi miniszterrel szembe követni jónak

látott. Általános volt az ezen való megbotránkozás, hogy ez a támadás egy erőteljes, élete delén álló képviselő részéről ért egy hetvenöt éves aggasztást. Mikor Hieronymi Károly kereskedelmiügyi miniszter fél hét tájban a nagyteremben megjelent, hatalmas eljenriadal hangzott feléje. A párt tagjai az akkor jelen volt Lukács László és Hazai Samu miniszterekkel az élükön a kereskedelmiügyi miniszter felé siettek és a legnagyobb felháborodás és megütközés hangján adtak őszinte sajnálatuknak kifejezést a minisztert ért méltatlan támadás miatt. Híre járt utána, hogy a párt számos fiatal képviselő-tagja — tizenötötől beszéltek — magáévá tette a kereskedelmiügyi miniszter ügyét és megállapodott arra az eljárásra nézve, amelyet követni akarnak arra az esetre, ha a kereskedelmiügyi minisztert a képviselőház nyílt ülésén ért sérelem ugyancsak a Ház nyílt ülésén megfelelő formában reparáltatni nem fog.

Ellenzéki körökben az a fölfogás volt az uralkodó, hogy a java férfikorában lévő Zboray bizonyára meg fogja találni a formát arra, hogy a félreértésből származott hibáját jóvá tegye s Hieronyminak a megillető szatiszfakciót megadja.

A másik, politikai természetű affér a zárt ülés elrendelése előtt, a nagy izgalmak közt folyt szavazás alatt támadt. Szavazás közben a Justh-párt néhány tagja zsebkendőjét lobogtatta a munkapárt felé, így Sümegi Vilmos is. Ekkor Pál Alfréd ökörmecsei képviselő a jobboldalról odakiáltott Sümeginék:

— Az ön zsebkendője épp olyan piszkos, mint a gazdája!

Sümegi erre nyomban Justh János és Csuka István képviselőtársaival provokáltatta Pált, aki viszont Almásy Lászlót és Nagy Sándort nevezte meg segédeikül. A négy megbízott ma délután ült össze tanácskozássra. A tanácskozást, amelyen megállapodás nem jöhetett létre, holnap délelőtt folytatják a Házban. Az ügyet valószínűleg fegyveresen intézik el.

A zárt ülésen is történt egy összeszólalkozás. Justh János beszéde közben ugyanis Szilassy Zoltán munkapárti valamilyen megjegyzést tett. Állítólag azt mondotta: „Halljuk a Herbertet!” — Erre a fiatal Justh a következőket felelte:

— Kikérem magamnak, hogy engem Szilassy ur aposztrofáljon! Ha velem valami baja van, akkor bárhol és bármikor állok rendelkezésére.

Ennek az ügynek azonban ez ideig nincs még lovagias folytatása.

KÜLFÖLD.

A jubiláló német császárság

— 1871—1911. —

Budapest, január 18.

Örömtüzek gyultak ma ki mindenféle a német államokban. Ma van *negyvenedik évfordulója* annak a világhírtelenül eseménynek, hogy a német egység megalakult és, hogy általános, egész Európában visszhangzó lelkesedés mellett kikiáltották a német császárságot. Véresen diadalmas harcok után, a megalázott Páris még nyögte a német hadak győzelmét, amikor közvetlen közelében, a nagy király ragyogó székhelyén, a versaillesi kastélyban, komor és rideg ezermóniát nem ismerő német katonák aláírták azt a dekrétumot, mely egységes hatalomnak jelentette ki Németországot. Szomorú aktus volt ez akkor a francziákra nézve, alkonyos órája a gall gloire-nak, a fekete és diadalmas világba röpbenése.

Százhetven esztendő mulott el azelőtt mindöze, hogy III. Frigyes brandenburgi választófejedelem „a porosz király” büszke címét fölvette és néhány generációval később a francia dicsőség és pompa roskadozó aranytrónusában német császárrá deklarálták a porosz király leszármazottját. És ezzel az aktussal

megváltozott a világ hatalmi térképe. A délnémet államok már 1870. szeptember havában, a szedáni kapituláció után vetették fel az eszmét az észak-német szövetséggel való egyesülésként. November 24-én az észak-német szövetség birodalmi gyűlése fölvette a szövetségbe Hessent, Badent, Württembergot és Bajorországot. Az új államegység a „német szövetség” nevet vette fel. Ugyanez időtájt II. Lajos bajor király körlevelet intézett az összes választófejedelemhez és a szabad városok polgármestereihez, hogy a szövetség elnökének, a porosz királynak, engedjék meg a császári cím felvételét. Valamennyien siettek elfogadni az indítványt. A birodalmi gyűlés is hamar hozzájárult az indítványhoz és december 18-án küldöttséget menesztett Vilmos királyhoz Versaillesba, hogy felkérjék a dicsőséges cím elfogadására. A király természetesen nem ellenkezett, azonban mégis volt némi disputája Bismarckkal a cím felett. A király „Németország császára”-nak akarta magát nevezettni, a kancellár pedig a „német császár” címhez rakaszkodott már csak a „római császár”-ságra való emlékezés miatt is.

És a vaskancellár akarata győzött. I. Vilmos azonban, mint Bismarck az emlékirataiban megemlíti, napokig nem szólott hozzá e miatt. Még az innapi aktuson sem, a versaillesi tárgyalásokon, 1871. január 18-án. A tábori oltár előtt állott Vilmos, előtte félkörben a hercegek, miniszterek, élükön Bismarckkal, a tábornokok és kint a Páris ostromló hatalmas sereg. Hálaadó ima után szólott a császár és elhangzott a dörgő Hoch!, melyet meghallottak mindenütt, ahol csak egy német lakott és meghallotta Ausztria is, melyet éppen öt évvel azelőtt olyan keserves csapás ért az új császártól és egész Franciaország, mely már a győző lába előtt hevert.

Most egész Németország mámorosan ünnepli ennek a dicsőséges napnak az emlékét. Münchenben a Windl-teremben nagy emlékünnepe volt, amelyen Lajos, Ruprecht, Ferenc és Alfonz hercegek, báró Podewils államminiszter, lovag Wehner miniszter, Schloesser porosz követ, a többi szövetségi állam képviselői, számos tábornok és magasrangú katona, hadastyánok, diákok stb. vettek részt. Hasonló jelentések érkeznek Berlinből, Kölnből, Hamburgból, Dreztől, Frankfurtból, Brémából, Schwerinből, Leipzigból, Stuttgartból, Strassburgból, Danzigból és a többi német székvárosból is. Szóba került a nagy nap természetesen a birodalmi gyűlésen is, amelyet megnyitva gróf Schwerin-Löwitz elnök, emlékeztetett arra, hogy ma van negyven éve annak, hogy a versaillesi kastélyban megalakították az új német birodalmat. A jelenlévő képviselők állva hallgatták végig az emlékbeszédet és perezekig lelkesen tüntettek annak elhangzása után.

Az osztrák Reichsrathból. Az osztrák képviselőház ma ismét a régi fiziognómiát vette fel. A legnagyobb esemény dr. Lazaruski-nak, a lengyelklub új elnökének bemutatkozása volt. Glombinski utóda nagy népszerűségnek örvendő párthívei között, amit eddig diszkrét és passzív politikai magatartásával ért el Lazaruski-t tisztára demokratikus alapon választották meg. A ház rokonszenvvel fogadja a lengyelklub új elnökét. A költségvetés első olvasása során Schmid Alfréd, keresztény-szocialista képviselő az első felszólaló. Fiedler képviselő kijelenti, hogy a csehok Bienerth-kabinetjével szemben mindaddig, amíg ennek vezérelve meg nem változnak, nem változthatja meg magatartását. A csehok a prágai kiegyezési tárgyalásoknál az előzékenység legnemeszöbbszömbenő határáig mentek el. A németek szintén tudatában kell hogy legyenek a helyzet komolyságának és abba kell hagyniok követeléseik folytonos fokozását, hogy lehetővé tegyék a polgári pártok tömörülését, konszolidált többség létesülését és egy ezen alapuló kormány hitevezését. Sternberg képviselő a föderalisztikus eszmének Ausztriában való megvalósítására, Csehország különállása és a német-cseh kiegyezésnek oktrojálása érdekében mondott beszédet. Dastinszky képviselő behatóan fejtegeti a csatornák építésének szükségességét Galiczia iparfejlesztésének érdekében. Ezután Fresl sürgős javaslatát tárgyalják a hűség megszüntetése dolgában. A ház legközelebbi

ülése a holnapi gör. kat. ünnep miatt pótkészen lesz. Ezalatt a költségvetési bizottságnak is időt engednek munkája elvégzésére. A reichsrathnak az annektált tartományok ügyének tárgyalására kiküldött bizottsága mai ülésén elhatározta, hogy az annexióra vonatkozó három javaslatot közös vitában tárgyalja le és azután megválasztja az előadókat. Ezután megkezdtek az általános vitát. Bienerth miniszterelnök utalt az annexió javaslatok dolgában annak idején a bizottság elő terjesztett expozéjára és kijelentette, hogy azért választotta az u. n. entente jegyzőkönyv szokatlan formáját, a szokásos állam-szerződés helyett, hogy a diplomáciai érzékenység megkíméltesse, ami az akkori viszonyok között igen kívánatos volt. A Törökországnak fizetendő kárpótlásra vonatkozó javaslatban indemnitást kér. A pénzügyminiszter a parlamentben kifejtette azokat az okokat, amelyek megakadályozták, hogy az adott időben az alkotmányos letárgyalás megtörténjék. A miniszterelnök végül azt kezdeményezte, hogy az izlam vallásra vonatkozó s az urakházában elintéztet javaslatot első olvasás nélkül a bizottság elé utalják. Rövid vita után, amelyben elhatározták, hogy a miniszterelnöknek annak idején előterjesztett expozéját kinyomatják és legközelebb a bizottság elé terjesztik, az ülés véget ért.

A török véderő-reform. Konstantinápolyból jelentik: A védőkötelezettségre vonatkozó törvény vitája alkalmából a kamarában a keresztény képviselők elleneztek azt a rendelkezést, mely szerint csak főiskolai és a kormány által külföldi főiskolákba küldött tanulók halaszthatják el a szolgálat megkezdését. A keresztények e kedvezést az államilag elismert magán- és községi iskolák diákjai, valamint a külföldön tanuló valamennyi diák számára is követelik. Több napi vita után a kamara elfogadta a hadügyminiszter módosított javaslatát, mely szerint a közoktatásügyi miniszterium/közvetlen felügyelete alatt levő iskolák, valamint a nagyhirű külföldi főiskolák diákjai is elhalaszthatják a katonai szolgálatot.

Vatikán és Kvirinál. Milanóból jelentik: A radikális *La Lombardi* című lapnak állítólag legjobb forrásból szerzett értesülése szerint Vilmos császár Margit özvegy olasz királynőnél közbenjárt oly czélból, hogy a római vatikáni muzeumok bezárása, zárandokok fogadásának megszüntetése és a konzisztórium elmaradása miatt olasz részről tervezett tiltakozás ne történjék meg. A jubileumi ünnepek lezajlása után Vilmos császár Ausztria és Magyarország uralkodójával együtt lépéseket szándékozik tenni, hogy a Vatikán és az olasz király között már régóta óhajtott békét előteremtse.

Az amerikai tarifarevizio. Baltimorai jelentés szerint a szenátus és a képviselőház legkiválóbb demokrata tagjai, valamint több demokrata-párti közéleti kiválóság tegnap itt gyűlést tartottak, amelyen a kongresszus legközelebbi ülészakára vonatkozó különböző kérdéseket vitatták meg. Legkimerítőbben a tarifarevizio tárgyalták. Néhány szóval elismerte ugyan, hogy véleményeltérések vannak arra nézve, vajjon a reviziót részletenként vagy pedig egyszerre csinálják-e meg. Általános volt azonban a fölfogás arra nézve, hogy a revizio szükséges, mert a demokraták csak így tarthatják meg azt a kedvező helyzetet, amelyet a legutóbbi választásoknál értek. Valamennyi szóval a Payne—Aldrich-tarifá ellen nyilatkozott.

Összeesküvés Görögországban. Athénből jelentik: Görögországban ismét nagy nyugtalanság észlelhető. Híre jár, hogy összeesküvés történt a jelenlegi kormány megbuktatására. A lakosság köréből figyelmessétek az összeesküvést, hogy a lakosság tulajdoni része a dolgok folyásával nagyon meg van elégedve s abban az esetben, ha az összeesküvők erőszakos eszközökhöz nyulnának, a lakosság ellenük fog fordulni.

A macedóniai tüzfészek. Berlinbe jelentik Konstantinápolyból: Sefket pasa hadügyminiszter azt mondja, hogy Macedóniában válságos a helyzet a görögök üzemelése miatt, akiket a bolgárok támogatnak. Törökország el van tökélve, hogy elszántan védelmezzé jogait, ha kell, fegyveresen is és elég erősnek érzi magát arra, hogy egyszerre két fronton viseljen háborút.

Szalonikiból jelentik: A hadtestparancsnokság

illetékes konstantinápolyi forrásból azt az értesítést kapta, hogy 36 zászlóalj és 10 gépfegyverosztály részint Konstantinápolyból, részint Szmirnából készen áll arra, hogy Hodeidába induljon. A hadügyi kormány szállítóhajókat igyekszik kapni, amelyekben nagy hiány észlelhető. Fochánál, a török-görög határon, görög és török katonák között összeütközés keletkezett, amelynek folyamán három görögöt lelőttek. Nartánál görög katonák egy török őrségre lövöldöztek. Az őrszem erősítést kapott és az odasiétó török katonák két görögöt lelőttek, mire nagyszámú görög csapat a török őrház ellen nyomult előre, de a törökök heves tüzeléssel visszautították őket. A görögök veszteségei ismeretlenek. Török részen veszteségek nem voltak.

Az olasz tengerészet renaissance-ja. Római jelentés szerint a mai reggeli lapok közlik, hogy a tengerészeti miniszter felszólítására három helyettes tengernagy és *Viterbo* vezérőrnagy tengerészeti mérnökkari parancsnok benyújtották lemondásukat. Ez a rendelkezés a kezdete a tengerészeti vezérkar felfrissítésének és a katonai műszaki igazgatás régen tervezett reformjának is kezdete.

Hírek Portugáliából. Lisszabonból jelentik: A lapok állítása szerint az állami ügyészség felelősségre akarja vonni *Soveral* márkai volt nagykövetet a portugál államkincstárban végzett leszámolója miatt. — A hivatalos lap dekrétumot közöl, amely a legfőbb törvényszéknél becsületügyi bíróságot létesít. — Bizonyosnak látszik, hogy *Jose Azevedo Cabral* és *Azevedo Continho* volt miniszter, valamint *Pinheiro*, *Chagas* és *Anibal Soares* újságírók külföldre vándorolnak.

Véres harc a francia gyarmatokon. A párisi „*Matin*” *Casablancából* *Tangerbe* érkezett drótnélküli táviratot közöl *Nancy* századostól, aki a bucheroni táborból 20 benszüllött lovassal és egy század goumier-vel felkerekedett, hogy a Medkra és Zsara törzs között kitört viszályt elrendezze. A távirat a következő: E hó 14-én este sivatagi rablók megtámadtak bennünket. Egy francia hadnagy, egy francia őrmester és három benszüllött katona elcsett, öt megsebesült. A szomszédos törzsek a francia különítmény segítségére jöttek.

A Havas-ügynökség éjjel jelenti Casablancából: Az e hó 14-iki harcban, amely benszüllöttek, francia őrmester és három benszüllött katona elcsett, öt megsebesült. A goumier-közül hatan megsebesültek.

EGYHÁZAK.

— (Granito di Belmonte bucsuja.) Granito di Belmonte a bécsi pápai nunczius tegnap bucsuzott el a királytól. Ezt a bucsuzást feltűnővé teszi az, hogy a pápai nunczius olyan időt választott a bucsuzásra, amikor *Aehrenthal* gróf külügyminiszter szabadságát élvezte s nincsen Bécsben. Ennek a magyarázata az, hogy Belmonte nunczius és *Aehrenthal* külügyminiszter között a lehető legfeszültebb viszony volt, annyira, hogy — ami a diplomáciában majdnem példa nélküli — már több mint két éve személyesen nem érintkeztek egymással. A Szent István-rend nagykeresztjét is, melyet a király adományozott a távozó nuncziusnak, báró *Müller* osztályfőnök vitte el Belmontenek. A legközelebbi konzisztóriumban Belmonte megkapja a kardinális kalapot és egyike lesz a Kollégium vezető tagjainak. A nunczius távozása előtt a következő feltűnő és a magyar viszonyokat is érintő kijelentéseket tette egy újságíró előtt:

— Nagyon fájdalmasan távozom, hiszen közel tíz évet töltöttem *Ferenc József* ő felsége udvaránál, aki mindig a legnagyobb kegyben részesített. Igazán nincs bölcsebb uralkodó ma a világon s hozzá az önök királya minden ízében hitű katolikus, aki tiszteletben tartja ő szentsége összes jogait és kiváltságait. Ő felségénél még csak az ügyek árgyalataira nézve is mindig egy véleményen voltunk. Fajdalom, ezt nem mondhatom az ő különböző kormányairól. A monarchia számos minisztériumaival nem könnyű az érintkezés, különösen a szentszéki nagykövetre nézve. A főpapi kinevezések körül nagy a versengés. Ugy Ausztriában, mint Magyarországon nagyjövendelmű

püspöki és érseki stallumok vannak. Hozzá az episzkopátus a Habsburgok alatt csorbitatlan megtartotta az öt megillető fényt és közjogi befolyást. Természetes, hogy ilyen körülmények közt minden megüresült főpapi állásra sokan jelentkeznek. Ő szentsége képviselőjére háramlik a nehéz feladat, hogy kiválassza ezek közül azokat, kiket az Egyház e magas szentes hivatásra érdemesnek tart. Számos esetben megtörténik azonban, hogy a pályázók közül nem az győz, akit mi legalkalmasabbnak tartunk. Ausztriában még csak hagyján, mert ott a politikai befolyások csak nemzetiségi irányban mutatkoznak; de önkönél, Magyarországon kizárólag a pártpolitikai tekintetek dominálnak a kormányok propezióiban. Így aztán sokszor nem lehet megegyezésre jutni. Egy-egy főpapi állás évekig betöltetlen marad, mert azt, akire az önkormányzat választása esik, viszont a szentszék nem fogadhatja el. Most is négy stallum áll üresen... Mondhatom, hogy nagy munka ma Magyarországon egy minden fórumon megfelelő püspököt találni. Ha talán az esztergomi érsek deminenciája nem lenne évek óta fekvő beteg, úgy gyorsabban mennének a kinevezések... Őszintén sajnálom, de meg kell jegyeznem, hogy Magyarországon a pártpolitika mélyebben belejátszik az egyházi életbe, mint az itt kívánatos volna... Bennem a magyarok mindig őszinte barátot találtak. Ilyen fogak maradni a jövőben is, bármely állásba rendeljen a Mindenható.

Vér a francia képviselőházban.

— Akinek „belelátuk” az agyvelejébe. —

Budapest, január 18.

Gisolle, aki tegnap rálőtt a francia miniszterelnökre, új magyarázatát adja annak, hogy miért követte el a merényletet. Teljes komolysággal állítja, hogy tőle távol álló emberek agya az ő agyával összeköttetésben van és ily módon nemcsak ő hallja azoknak a beszélgetését, de az illetők legtitkosabb gondolatait megismerik. Kihallgatásakor panaszkodott, milyen borzasztó érzés az, ha az ember tudja, hogy mások legtitkosabb gondolatait ismerik. Azért lőtt a miniszterre, hogy ezt az összeköttetést megszüntesse. A vizsgálóbíró megkérdezte, hogy vajjon most már könnyebbnek érzi magát? Mire a merénylő így felelt:

— Az igazat megvallva, nem. Még mindig hallom az illetők beszélgetését és tudom, hogy ők ismerik az én gondolataimat.

Remélhető, hogy ezt az örült embert ezután gondosabb felügyelet alá helyezik, mint amilyen alatt eddig tartották.

Véletlen szerencse, hogy a golyóknak több eszük volt, mint ennek a szerencsétlen örültnek: *Briand* miniszterelnök teljesen sértetlen maradt, s a megsebesült *Mirman* sérülései is könnyű természetűek.

A merénylőről és a merénylő részleteiről a következő újabb híreink érkeztek:

Pánik az üléssteremben.

Vaillant bombája, amelyet a karzatról az üléssterembe vetett idestova husz esztendő előtt, nem okozott olyan rémületet és kavargást, mint tegnap *Gisolle* két revolverlövése. A képviselők felugráltak, de aztán mindenki sietett egy-egy oszlop vagy pad mögé bujni és sokáig tartott, míg helyreállt a nyugalom. Talán csak *Brisson*, az elnök egyedül nem vészelt el fejét. Erősen megrázta a csengetyűt s utasítást adott a teremőröknek, hogy zárják el a karzatok kijáratait és fűkezzék meg a merénylőt. Közben a képviselők *Briand* miniszterelnök köré gyülekeztek, mert az első pillanatban is látszott, hogy a golyók feléje voltak irányítva.

A tengerészeti államtitkár, aki *Briand*nak benső barátja, észrevette a merénylő szándékát, és abban a pillanatban, amikor a lövések eldördültek, a miniszterelnök felé kiáltott:

— Vigyázz! Hajolj le! Lőnek!

Briand azonban ahelyett, hogy lehajolt volna, felállt és félelem nélkül tekintett abba az irányba, ahonnan a lövések jöttek.

Néhány perccel később *Mirman* így kiáltott fel:

— Azt hiszem, megsebesültem!

Azzal felhuzta térde alól a kezét, mely véres volt.

A golyó közvetlenül *Mirman*nak a térde alatt

furódott be a husba, de az ereket nem érte. Egy képviselő, aki egyszersmind orvos, részesítette *Mirman* az első segélyben. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a golyó *Mirman* jobbcombját átfurta és ballábát horzsolta.

Briand miniszterelnök a merénylőről a következőket beszélte el:

— Mikor eldördült az első lövés, *Guisthau* helyettes államtitkár, aki mögöttem ült, rám kiáltott:

— *Aristide*, bujjál a pad alá!

Én azonban felugrottam és a szónoki emelvényhez rohantam, mert azt hittem, hogy ott ért valakit a golyó. Mikor ezaladtam, hallottam *Mirman* nyöszörgését s karján ragadtam, mert ingadozott s majd összerogyott. Több képviselő kivitte az egészségügyi főnököt a háznagyi irodába s mindjárt jelentették nekem, hogy a sebesülés nem komoly.

Az örült merénylő.

Gisolle-t a miniszterelnök nem is ismeri, tehát ki van zárva, hogy a merénylet boszu műve lett volna. A beléptijegyet a karzatra *Gisolle* a bayonnei képviselőtől kapta, noha az tudta, hogy csak mostanában szabadult ki *Gisolle* a tébolydából. Hiába kért beléptijegyet a képviselőház ülésére fivérértől, aki a belügyminisztérium elnöki osztályának főnöke.

A merénylőt előbb a képviselőház irodájában hallgatták ki s mikor kitudódott, hogy a szerencsétlen *Gisolle* örült, lecsillapodtak a kedélyek.

A képviselőház palotájából rendőrök átkísérték a revolveres merénylőt a szembenlévő rendőrelőadásra. *Gisolle* — tagbaszakadt, öles termetű, vastag bajszú kopasz ember — nem akart menni, míg meg nem találják elkallódott kalapját. Az utcán fenyegetőzött:

— Hajdonfővel nem megyek, mert még náthát találok kapni! Ha nem adják ide kalapomat, egy szót sem fogok vallani!

A rendőrök rá sem hederítettek és elcipelték a rendőrkapitányságra.

Immár teljesen biztosan meg van állapítva, hogy *Gisolle* örült. Mindenféle téveszmék üldözik. Így többek közt azt képzeli, hogy tőle teljesen távolálló személyek összeköttetésbe lépnek az ő agyával és legtitkosabb gondolatait kifürkészik.

— Hallom, — így kiáltott fel a kihallgatásnál *Gisolle*, hogy ezek az emberek egymásnak mondogatják, hogy belelátuk az agyamba. Nincs retetesebb tudat annál, mintha az ember legtitkosabb gondolatait elárulva látja. Azért löttem a miniszteri szék irányába, hogy az összeköttetést elvágjam!

— És most megkönnyebbültnek érzi magát? — kérdezte a vizsgálóbíró.

Gisolle belebámult az ürbe és így felelt:

— Őszintén szólva, nem. Még mindig hallom a beszélgetésüket. Hisz tudják a legtitkosabb gondolataimat.

Az „Egyetértés” olvasóihoz.

Január elsejével *negyvenhatodik* évfolyamába lépett a magyar sajtó egyik legrégibb és legtekintélyesebb organuma: az „*Egyetértés*.” Ebből az alkalomból új előfizetést nyitunk az „*Egyetértés*”-re.

Az „*Egyetértés*” úgy politikai állásfoglalásában, mint társadalmi, közgazdasági, művészeti és irodalmi szerepében hű maradt eddigi nagy multjához, mely a magyar olvasókörtség előtt oly kedvelté, politikai és társadalmi életünkben pedig mindenkor döntő fontosságú tényezővé tette.

Az a függetlenségi politika, amely e lapot nagy hagyományaihoz híven, eddig irányította, ezentul is mindenben vezérelve lesz. A független, önálló nemzeti állam kiépítése, a magyarság állami erejének és mindenben parancsoló uralkodásának érvényesülése, ez az a cél, amelyért az „*Egyetértés*” ezentul is töretlenül és megújuló intenzivitással küzdeni fog.

Olvasóink ragaszkodása és szeretete egyedüli erősségünk, amely ebben a nehéz feladatunkban megsegít. Viszonzásul a legváltozatosabb és a legmegbízhatóbban megszerkesz-

tett nagy magyar napilapot adjuk, amely egy irányelveinek szigorú betartásával, mint a napi események részletes és pontos feltárásával ezennel is a vezető helyen fog állani. „Képes Szalon” címmel hetenként gazdag képes mellékleten mutatjuk be az utolsó hét eseményeit. Ami szenzációs és érdekes dolgot hat nap alatt olvasott, azt vasárnap eredeti illusztrációkban találja meg ezen a mellékleten a közönség. A „Jogélet” című állandó rovatunkban jogi kérdések bő, kimerítő taglalását nyújtjuk. A „Közigazgatás” című rovatunkban a közigazgatási tisztviselői kar s különösen a jegyzők érdekeit szolgálja az „Egyéb-értés”. Többi rovatunk is változatosan eleven és érdekes s alkalmas arra, hogy olvasóink legkényesebb igényeit is kielégítse.

Kérjük azokat a tisztelt vidéki előfizetőket, kiknek előfizetése lejárt, hogy előfizetésüket az illető postahivatalnál minél előbb újítsák meg, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne legyen.

A liftkezelő

meg
a diplomája.

A magánárpítő-bizottság ma javaslatot tett, hogy liftet csak az kezelhessen, aki szakvizsgát tesz és erről bizonyítványt kap.

A lakó: Na liftes bácsi, most magukat is megrendszabályozzák. Vége annak a jó időnek, amikor csak a markot kellett tartani a hatosért. Most tudni is kell egyetmást.

A liftes: Ugyis való az uram. Én tegnap öta vizsgáztott gépész vagyok, én ismerem ennek a masinának minden csujját-binját. Én nem is fogok erről a gépről lezuhanni soha.

A lakó: Ez már okos dolog.

A liftes: Én tudom, hogy ez a gép ócska, rongyos, megbízhatatlan, de nem a gépnek kell levizsgáznia, hanem nekem. Én tudom, hogy ezzel a géppel nem lehet följutni az emeletre és egyszer egy ember addig lebegett a harmadik és negyedik emelet közt, amíg éhen halt. Mégis, a gépet bekén hagyják, mert az a háziúr és engem vizsgáztatnak. Ezzel a géppel csak a halálba lehet menni.

A lakó: Most mondta, hogy maga erről a gépről nem fog lezuhanni soha.

A liftes: Nem is, mert nem ülök bele a világ minden kincséért sem.

A lakó: Hát most én miféle kedvvel ülök bele a szekrénybe?

A liftes: Menjen föl gyalog, az roppant egészséges. Azután menjen el a háziúrhoz és mondja meg neki, hogy följelenti, ha ezt a rozoga verklit járattja. Azután ne, menjen a háziúrhoz és ne mondjon neki semmit, mert ő úgy sem fogja megcsináltatni a liftet és a város sem fogja kényszeríteni, mert a háziúr is városatyja.

A lakó: Kedves kis állapot.

A liftes: Kedves, annyi bizonyos és ezután mindig így lesz. Tegnap még bele mertem ülni a felhuzóba, mert nem tudtam, hogy milyen állapotban van, de ma csak akkor szánám el magamat, ha öngyilkos akarnék lenni. Mert ma értek a géphez, levizsgáztam.

A lakó (dühösen): Én lifttel vettem a negyedik emeleti lakást és én nem vagyok hajlandó gyalog fölkapaszkodni a negyedik emeletre.

A liftes: Hát tessék beülni, a második emeletig biztosan szuperál, de azon túl nem felelek érte.

A lakó: Akkor üljön be a gazdája, a háziúr és törje ki a nyakát, de mentől előbb. (Dühösen megindul a lépcsőkön fölfelé.)

A liftes (magában): Abból is levizsgáztam, hogy a lakó, aki nem köteles fizetni, menjen gyalog. (Egy idegen urhoz): Tessék parancsolni, nagyságos uram...

(Megy föl a lifttel.)

Ray.

TÁVIRATOK.

Az orosz külügyminiszter utazása.

Pétervár, január 19. (Saját tudósítónktól.) A *Birsevija Vjedomosztii* biztos forrásból arról értesül, hogy *Sasanow* külügyminiszter május elején utazik Párisba, onnan Londonba, s hirtelre nem változott, az a hír pedig téves, hogy egyidejűleg a vezérkari főnök is Párisba utazik.

A görög parlament megnyitása.

Athén, január 19. (Saját tudósítónktól.) Szombaton nyílik meg a képviselőház, de trónbeszéd nem lesz. Híresztelik, hogy a király határozottan visszautasította *Venizolosnak* azt a kívánságát, hogy az új nemzetgyűlést is trónbeszéddel nyissa meg.

A japán anarchista-pör.

Tókió, január 19. A 26 anarchista ellen indított pörben, melynek az a vádja, hogy az anarchisták az uralkodót és az uralkodó család több tagját meg akarták gyilkolni, ma hoztak ítéletet. Huszonnégy vádlottat halálra, egyet nyolcra, a másikat pedig tizenegy évi fegyházra ítélték.

Forradalom Paraguayban.

Buenos-Ayres, január 18. Hivatalos forrásból származó és Argentínába érkezett hivatalos információk szerint Paraguay köztársaság hadügyminisztere a köztársaság elnökét és alelnökét lemondásra kényszerítette, az elnöki hatalmat magához ragadta és új kormányt alakított.

Az orosz iparért.

Pétervár, január 18. A kereskedelmi minisztériumban bizottságot szerveztek, amely azzal a kérdéssel fog foglalkozni, hogy az összes hatóságokat hogyan kellene oroszországi szén használatára bírni. A kereskedelmi minisztérium a minisztertanácsban tervezeteket dolgozott ki az orosz hajógyártás előmozdítására. Hajók vámentes behozatalát meg fogják szüntetni. Tengeri hajóknak orosz gyárakban és orosz anyagból való készítésére tonnánként 75 rubelt és minden indikált létező után 75 rubelt fognak prémiumként kifizetni.

Kitüntetett helytartó.

Bécs, január 18. A Correspondenz Wilhelm értesülése szerint gróf Coudenhove helytartót hivatalától való megválása alkalmából a felső részéről különös megtiszteltetés érte, amennyiben az uralkodó sajátkezű aláírásával ellátott portréját adományozta neki gyönyörű keretben. A képet gróf Paar főhadsegéd rendkívül szívélyes hangú levelével Kulm-kastélyba küldötték gróf Coudenhovenak, aki ezidő szerint sógoránál, gróf Westphalennál tartózkodik.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárata.

	Newyork.	jan. 18.	jan. 17.	jan. 16.
Buza helyben	100	100 ⁵ / ₈	99 ¹ / ₂	
májusra	104 ⁷ / ₈	105 ¹ / ₈	103 ³ / ₄	
júliusra	103 ³ / ₄	103 ¹ / ₂	102 ⁵ / ₈	
Tengeri májusra	59	58 ¹ / ₄	57 ¹ / ₄	
Chicago.				
Buza februárra	97 ¹ / ₄	97 ¹ / ₄	96 ¹ / ₈	
májusra	101 ³ / ₄	101 ¹ / ₂	101 ¹ / ₄	
Tengeri januárra	53 ¹ / ₈	45 ⁷ / ₈	44 ¹ / ₂	

Newyork, január 18. Gyapot Newyorkban helyben 14.90 (14.80). Gyapot januárra 14.61 (14.45). Gyapot szeptemberre 14.80 (14.67). Gyapot New-Orleansban, helyben 14¹/₂ (14¹/₂). Petroleum Stand white Newyorkban 7.40 (7.40). Petroleum Stand white Philadelphianban 7.40 (7.40). Petroleum Refined in Cases 8.90 (8.90). Petroleum Credit Blancs at Oil City 1.30 (1.30). Zsir Western steam 10.65 (10.70). Zsir Rohe és Brothers 11.— (11.15).

Chicago, január 18. Zsir januárra 10.25 (10.35). Zsir májusra 9.97 (10.05). Szalonna short cloar 10.87 (10.87). Sertéshus januárra 19.87 (20.05).

UJDONSÁGOK.

A munka joga.

Akit a saját sorsán kívül másoknak a sorsa is érdekel, méltán kérdezheti, hogy milyen szisztéma szerint mérjük nálunk az emberi jogokat?

Ha pedig a jog fogalma évek, vagy évszázadok során elasztikus valami is lett, de két joga föltétlenül minden embernek van: az élethez és a munkához való joga. Az élethez való jog magától értetődő lévén, szociológusok és államférfiak régtől fogva azon tanakodnak, hogy az állam kötelessége volna gondoskodni munkáról minden ember számára, aki dolgozni tud és akar. Ez a törekvés mind mostanáig jámbor utópia maradt. Eddig csak azt értük el, hogy az állam gondoskodik védelemről azok számára, akik dolgozni akarnak. De mily messze vagyunk még annak az óhajtságnak teljesedésétől, hogy mindeki, aki munkát keres, kapjon is munkát?

Állami raison lévén a munka védelme, mégis rendkívül különösnek látszik, hogy embereket utasítanak ki fővárosunkból, akik azért jöttek ide, hogy dolgozhassanak. Föl is vannak szerelve minden néven nevezendő eszközzel, amelyre a munkálkodó embernek szüksége van: megtanultak egy mesterséget: az ötvösséget. Megtanulták ezt magasabb ipariskolákban, ahol az embert nem különböztetik meg az embertől. Van erejük a munkához; van kedvük is és van pénzük is.

Es megható a származásuk. Farao ivadékaiból valók. Ama kóbor cigányok törzsből eredtek, akik szerzetést oszolva a világon, ott henteregnek az országutakon, viharvert vidékeken ázva-fázva, kinlódva és viaskodva a végtelenségig az ember irgalmatlanságával. Századokon át páriái lévén az emberiségnek, külön erkölcsi törvényeket csináltak maguknak, amelyek a mi törvényeinkkel homlokegyenest ellenkeznek. A rablás, gyilkosság és betörés az ő morális felfogásuk szerint a megélhetés eszközeihez tartozik.

Sok állam, többek közt a miénk is, régóta tanulmányozza a cigánykérdést és szeretné megoldani azt a problémát, hogyan lehetne jóvá tenni a cigányokon azt, amit az emberiség évszázadokon át vétett ellenük? Hogyan lehetne kiirtani lelkükből a nyughataflan, kóbor szellemet és hogyan lehetne megkedveltetni velük a tisztességes munkát?

Egyszerre ideszakadnak közénk idegenből kóbor cigányok, akiknek lelkében megérlelődött a társadalom és államok óhajtsa. Háléket kerestek nálunk és tisztességesen dolgozni akarván, munkavédelmet is kerestek. Ország-világ láttá volna, hogyan válik a kóbor cigányból saját jóra való törekvése folytán tisztességes ember, s hogyan tudott volna egybeolvadni a többi emberekkel. Szép példa lett volna és megható is bizonyos értelemben.

Azonban a szerencsétlenek, nem számoltak a főkapitányi bölcseséggel. A főkapitány a civilizáció nagyobb dicsőségére nem akarja megtűrni a cigányokat a fővárosban. Nyilván úgy gondolkozott, hogy van elég cigányunk az országban, aki lop, rabol s betör. Nincs szükségünk olyan cigányokra, akik dolgoznak. S takarodniok kellett tüstént a vakmerőeknek, akik azt hitték, hogy nálunk a munkát mindenek föltött megbecsülik és nagyra tartják. Meg jó, hogy a főkapitány kegyelmet adott négy cigányesaládnak, amelynek betegeti vannak. De figyelmeztette őket, hogy tizenegy nap alatt meggyűljön ám mindenki. Mert ez az utolsó terminus. E terminusra innen mindenki eltakarodjék, különben karhatalommal távolítják el őket.

Ezek után újra kérdezzük: milyen szisztéma szerint és milyen mérleggel méri a főkapitány az emberi jogokat és különösen az egyik legfőbb jogot, a munka jogát?

Mert ő is bizonyára tudja azt, amit minden ember tud, hogy vannak emberek, akik a jogoknak egész tömegével jönnek a világra és egész életükben a jogokra támaszkodva és ezektől kísérve nem is alakul ki bennök valamely képzet, mely a kötelességek teljesítésére vonatkozik. Talán csak nem ezek számára tartogatja rezervában az emberi jogokat? Hisz az ilyen emberek ugyiszólván hirtőn, vagy automobilon robognak át az életen. Elöl a kocsi, vagy soffőr, hátul, vagy mellette az inas. Ők a legkényelmesebb helyen és minden munkát mások végeznek el helyettük. Az ilyenek számára igazán nem kell gondoskodni munkavédelemlről.

Vagy talán nem úgy gondolkozik a főkapitány, hogy a jogot, az emberi jogot, a munka jogát nem szabad elfecsérelni, vagy hogy azzal takarékoskodni kell? Hisz minél több ember részesül a munka jogában s minél több ember támaszkodik arra, annál erősebb az állam és annak biztonsága. Minél több munkát végeznek, annál nagyobb az áldás és annál szélesebb körre terjed az elégedettség.

Rejtély marad tehát, hogy a főkapitány milyen logikai láncolat végére jutott, amikor a megtelepedni, házat venni, dolgozni akaró, példát statuáló cigányoknak még huszonegy óráig tul sem engedte meg az ittuaradást, ahelyett, hogy szívesen marasztalta volna őket, mondván: hála az égnek és gondviselésnek, hogy egyszer tisztességesen munkálkodó cigányokat is kapunk.

De megértés nélkül állapítjuk meg a faktumot, hogy a főkapitány nem irgalmazott, nem kegyelmezett a cigányoknak és felrugta ezzel a legszentebb jogok egyikét, a munka jogát. És megértjük lassankint azt a csodálatos jelenséget, hogy a legtöbb dolog átokká válik, amire a mi rendőrségünk ráteszi a kezét s hogy a rendőrség a tisztességes gondolkozású emberekre nagyobb veszedelmet hoz, mint a gonosztevőkre.

(t.)

NAPIREND. Naptár: csütörtök, január 19. — Róm. kath.: Kanut kir. vt. — Prot.: Sára. — Görög-orozi: január 6. Epifania. — Zsidó: Teb. 19. — A nap két reggel 7 óra 43 perczkor, nyugszik délután 4 óra 38 perczkor. — A hold két este 10 óra 10 perczkor, nyugszik délelőtt 10 óra 18 perczkor.

A honvédelmi miniszter fogad délelőtt 12 órakor.
A közoktatásügyi miniszter fogad délután 4 órakor.
Az igazságügyminiszter fogad délelőtt 12 órakor.
A közoktatásügyi államtitkár fogad délután 4 órakor.

A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor.
Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2-ig. Belépődíj, kedd kivételével, 1 korona. — Házipari Szövetség kiállítás (Kigyó-tér 1.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincsen.

Nyitvalelő múzeumok: Nemzeti Múzeum állattára 9—2-ig. — Erzsébet Múzeum 9—4-ig. — Földtani Múzeum 10—1-ig. — Iparművészeti Múzeum a vele kapcsolatos japán kiállítással és Leonardo da Vinci szobrával 9—7-ig. — Mezőgazdasági Múzeum 10—7-ig. — Ráth Múzeum 10—4-ig. — Széchényi Múzeum (Akadémia-utca 2.) 10—4-ig. — Tanszermúzeum 3—7-ig.

Nyitvalelő könyvtárak: Akadémiai Könyvtár 3—7 óráig. — Egyetemi Könyvtár 9—6-ig. — Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — Iparművészeti Múzeum könyvtára 9—12-ig és 6—8-ig. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9—2-ig. — Nemzeti Múzeum Könyvtára 9—4-ig. — Pedagógiai Könyvtár 9—7-ig. — Statisztikai Könyvtár 9—2-ig. — Technológiai Könyvtár 9—1-ig.

Nyitvalelő képtárak: A Kéve kiállítása a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9—4-ig. Belépődíj 1 korona. — A skót mesterek kiállítása a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37—39.) Nyitva 9—7-ig. Belépődíj 60 fillér. — Palmé Charles képeinek kiállítása a Művészotthonban. Nyitva 10—7-ig. Belépődíj 1 korona. — A Művészbáz kiállítása (Fasor 6.) Nyitva 9—4-ig. Belépődíj 1 korona. — Nemes Marcell képeinek kiállítása a Szépművészeti Múzeumban. Nyitva 10—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum régi képtára. Nyitva 10—2-ig.

— **A német császár díszdoktorátuma.** Pragából jelentik nekünk: A napokban várja a német egyetem vezetősége a király engedélyét Vilmos császárnak díszdoktorrá leendő felavatásához. A prágai egyetem rítusa szerint a promóció Berlinben lesz s ehez az ünnepies aktushoz Berlinbe utazik az egyetem rektora, az orvosi kar dékánja, Horincz tanár, aki a császárnak doktorrá avatását indítványozta, az egyetem főpedellusa és az orvoskari pedellus. Vilmos császár már értesítette a német egyetemet, hogy elfogadja a díszdoktorságot.

— **A trónörökös Madridban.** Bécsből jelentik: Ferencz Ferdinánd trónörökös és felesége Gabriella és Izabella Mária leányaikkal ma délután Münchenen és Párison át Madridba utaztak, Alfonz király, Viktória királyne és Mária Krisztina anyakirályné látogatására.

— **A szerb király Rómában.** Belgrádi jelentés szerint Péter király római látogatása alatt a kormányzást Sándor herceg fogja átvenni. Híre jár, hogy Péter király Párisban találkozni fog György angol királylyal.

— **Diplomáciai ebédek.** Bécsből jelentik: Szombaton, e hó 21-én és kedden, e hó 24-én, mindkét alkalommal este hat órakor a királynál a schönbrunni kastély kisebb képesarnokában diplomáciai ebéd lesz.

— **Titkos tanácsosság.** A király Kneiszler tengernek, a tengerészet parancsnoka helyettesének és Ripper altengernagynak, a pólai kikötő parancsnokának a titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

— **Meghalt az ex-szultán neje.** Szalonikiből jelentik: Abdul Hamid ex-szultán kedvezet neje, ki hosszabb idő óta cukor- és szívbajban szenvedett, az este meghalt. A temetés idején az a hír terjedt el, hogy maga az ex-szultán halt meg, amiért is a hadtestparancsnok körlevelet bocsátott ki, melyben előadta a tényállást. Abdul Hamidot a gyászbeset igen leverte. A koporsót villájának kapujáig kísértte. A város lakossága mitsem tudott a halálesetről.

— **A csári pár adományai.** A turkesztáni földrendések rettenetes nyomorba kergették az ottani lakosságot. A szegény nép felségítésére a csárna védnökségével bizottság alakult Szent-Péterváron, mely Európaszerte gyűjtést indít a nyomorgók részére. A csár 50.000, a csárna 10.000 rubelt adományozott. A Vörös Kereszt 15.000 rubellel járult a gyűjtéshez.

— **Uj Stradivarius.** Berlinből jelentik nekünk: A thüringiai muzeum igazgatója Eisenachban ritka becses felfedezésre jutott. Nyomára akadt egy Stradivarius-hegedűnek, amely 1736-ból, tehát a világhírű mester életének utolsó évéből való. A hegedű teljesen sértetlen. Belsejében meg van Stradivarius ismeretes kézjegye és ez a felírás: Antonius Stradivarius Cremonensis faciebat anno MDCCXXXVI. A nagybecsű hegedű magántulajdon.

— **Lánczy Gyula halála.** Dr. Lánczy Gyula egyetemi tanár történetíró halála mindegyféle nagy részvétet keltett. A gyászoló családhoz tömegesen érkeznek a részvétláviratok. Az elhunyt tanár testvéreinek, Lánczy Leónak, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank tlnökének részvétüket fejezték ki *Hódorváry* Károly gróf miniszterelnök, *Hieronymus* Károly, *Lukács* László, *Serényi* Béla, *Hazai* Samu és *Szekely* Ferencz miniszterek. Lánczy Gyula temetése holnap délután három órakor lesz az egyetem aulájából. A kondoleálók között első volt *József* főherceg, aki *Lánczy* Leónak a következőket sürgönyözte: „Méltóságod gyászában osztozik *József* főherceg.” Részvétüket fejezték még ki a kormány tagjaik kívül gróf Apponyi Sándor, báró Bánffy Dezső, *Lukács* György, Berzeviczy Albert, *Láng* Lajos, *Kristóffy* József, *Szell* Kálmán, *Zsilinszky* Mihály, *Szerényi* József titkos tanácsosok, herceg *Windischgratz* Lajos, báró *Rudnyánszky* Lajos, báró *Harkányi* János, *Heinrich* Gusztáv, *Szabó* Jenő, báró *Hatvani* Sándor, gróf *Korniss* Károly, *Lipthay* Kornél, *Lipthay* Ágost, gr. *Teleki* László, gróf *Teleki* Sándor, báró *Kemény* Árpád, *Jeszzenszky* Sándor, *Bezerédj* Viktor, *Kazy* József, *Molnár* Viktor, *Bartók* József, *Nagy* Ferencz, *Radics* György, báró *Skerlecz* Iván, *Hollán* Sándor, *Pulszky* Garibaldi, *Concha* Győző, *Timon* Ákos, *Vécsey* Tamás, *Békési* Remig, *Medveczky* Frigyes, *Genersich* Antal, *Fraknoi* Vilmos püspök, *Werner* Gyula, *Irrédy* Kálmán, *Sieghardt* Konrad, *Hollaky* Arthur, *Hüvös* József, *Singer* Zsigmond főzerkesztő, *Heinrich* Antal, *Kállay* András, *Vámbery* Armin, *Nemes* Antal prelátus és a Pesti Kereskedelmi Bank egész igazgatósági kara, *Achmed* Mouhtar bey török főkonzul, *vicomte de Fontenay* francia főkonzul és még ezen kívül nagyon sokan mások.

— **A champagnei tüntetés.** Epernayból jelentik: Dameriben nagy tüntetések voltak Champagnebeli szőlőtermelők kifosztották egy pezsgőkereskedő pincozóját, eltörték betvezezer töltött pezsgőpalackot, felfordították a hordókat és beütötték a fenekét. Egy kocsi, amely Epernayba egy cégnek 2500 üveg pezsgőt szállított, a Marnehoz vezettek és a pezsgőt a folyóba öntötték. A rendőrség szigorú intézkedéseket tett a rend fenntartására. Többek letartóztatása várható.

— **Tábornokok nyugalemban.** A király elrendelte *Rónai-Horváth* Jenő altábornagynak és *Velebit* Dusán vezérőrnagynak a saját kérelmükre megejtett felülvizsgálat eredménye alapján mint szolgálatképteleneknek nyugállományba való helyezését.

— **A pétervári „magyar Vénusz”.** Az utóbbi hetekben többször érkezett jelentés Pétervárról, hogy a *Haza* orosz nők *Jótekonyság egyesületénél*, amelynek a csárna a védnöknője, óriási sikkasztásnak jöttek a nyomára. Az elsikkasztott összeg állítólag 26 millió rubelre rug. A főbűnös az egyesület elnöknője, *Lobanoff-Rosztovszkaja* Anasztázia hercegné, a csár főlovászmesterének a felesége és *Lobanoff* hercegné, az egykori bécsi nagykövetségnek a sógornője. Az orosz lapok azt írták, hogy a hercegné egy magyar születésű asszony, aki régebben varieté-művésznő volt és *Récsey* Mariska néven szerepelt. Mindenki azt hitte, hogy az illtő *Récsey* Mariska, aki a kilencvenes években nagy szerepet játszott. Ez a hír azonban téves, mert *Récsey* Mariska Berlinben lakik, a „Berl. Ztg. am Mittag” ma érkezett számában a „Magyar Vénusz” czimen hosszabb cikket közöl a hercegnéről s azt írja, hogy az senki más, mint *Vécsey Alice bárónő*, aki 1895-ben Budapesten sokat beszéltett magáról. A bárónő ugyanis a budapesti varieté-zinpadon próbált szerencsét és nemsokára külföldre került. Férjével, az orosz herceggel Montecarloban ismerkedett meg és azóta az orosz fővárosban él, ahol a legelőkelőbb társaságok befogadták, sőt maga a csár és a csárna is kegyeikkel tüntették ki. Estélyein maga a csár is gyakran megjelent és olyan nagyra becsülték, hogy amikor az orosz-japán háboru kitört, Péterváron nem találtak méltóbb hölgyet a hazafias nőegyesület elnöknőjének, mint az egykori bárónőt.

— **Tolsztoj emlékiratai.** Az a hír, hogy Tolsztoj emlékiratainak egy részét ellopták, — mint Pétervárról jelentik — valótlan. Mindössze egy kis jegyzőkönyv tűnt el, amelybe intím természetű följegyzések voltak a Tolsztoj szokását megelőző legutolsó időből. Technikai nehézségek miatt Tolsztoj hátrahagyott művei csak ez év őszén fognak megjelenni.

— **Milliomos és fia.** Az aradmegyei árvaszék ma igen feltűnő végzést hozott özvegy *Kintzig* Ferenczné, a milliomos földbirtokosné és fia ügyében. *Urbán* Iván főispán elnöklete alatt kimondotta az árvaszék, hogy *Kintzignét eltöltje egyetlen fiától*. A tizenöt éves *Kintzig*-fiu most Budapesten van, a *Röser-féle intézetben*. Mikor édesapja pár év előtt elhunyt, az özvegyasszony fiával együtt gömörmegei birtokára költözött. A fiu egy napon váratlanul megjelent Aradon a nagybátyjával *Kintzig* Gézánnal, akivel másnap az árvaszékre ment és panaszt emelt az édesanyja ellen.

— **Nem tudok nála maradni** — mondotta sírva. — Anyám folyton kinez, ver, a tisztartójával is veret, éheztet. Nem bírtam ki tovább, elszöktem a házából.

A súlyos panasz dolgában az árvaszék megindította a vizsgálatot és a vádakát bebiztosították. Ennél fogva ugy határozott, hogy a fiut eltöltja anyjától s minthogy a fiu — akít anyja mindenképen tudományos pályára szeretett volna kényszeríteni — kereskedő akar lenni, beíratta a *Röser-féle intézetbe*.

— **Öngyilkosság politikai okokból.** Ujvidéken feltűnő és megdöbbenést keltő öngyilkossági eset történt. Az áldozat *Szabó* István tekintélyes hentesmester, aki az ujvidéki függetlenségi pártnak évtizedeken keresztül lelkes harcosa volt egészen a legutóbbi képviselőválasztásokig. Ekkor *Szabó* is munkába vette a munkapárt és fiaj előmenetelére vonatkozó ígérekkel rábírták a függetlenségi zászló cserbenhagyására. Ámde társai elfordultak tőle, anyagi gondok is meglepték s a szegény *Szabó* István önmagával is meghasonlottan agyonlötte magát. Hátrahagyott levelében elvtagadása fölött való elkeseredését és csalódásait hozta fel öngyilkosságának az indokál.

— **Házasság.** Halmos Miksa eljegyezte *Schuller* Gusztávnak, a Budapesti Takarékpénztár és Orsz. Zálogkölcsön Részvénytársaság tisztviselőjének leányát, Arankát.

Ráskai Péter, a Márkus Soma miskolezi gabonagyároskereskedő cég irodavezetője eljegyezte *Klein* Ellát, *Klein* Adólf gálszécsi terménynagykereskedő leányát.

— **Elsüllyedt tengeralattjáró hajó.** Megirtuk az „U. III.” tengeralattjáró naszád titokzatos elsüllyedését, melyről még a következőket jelentik Kielből: — Hajnali 4 órára sikerült a naszádot kimenteni a „Vulkán” emelőhajó segítségével. A hajón levők közül 32 életben maradt. Fischer kapitány, Calte sorhajóhadnagy és Rieper kormányos azonban, akik a toronyban tartózkodtak, már meg voltak halva.

A tengeralattjáró naszád katasztrófájáról még a következő részleteket jelentik: Mikor a parancsnok észrevette a veszedelmet, elrendelte, hogy a naszádot állítsák ferde helyzetbe orrával fölfelé s ezzel módot adott a matrózoknak a menekülésre, de önmaga előtől elvágta a menekülés útját, mert ő és a helyettes parancsnok a toronyban volt. Nem 27, hanem 28 tengerész menekült meg. Azért voltak olyan sokan az U. III. naszádon, mert a tengerészeti vezetés három tisztet és három mérnököt rendelt ki tanulmányi célokra. A megmenekültek aránylag jól érzik magukat. Mikor ma hajnalban sikerült felszínre hozni a naszádot, a toronyban levő három ember még életjelet adott. Nyomban látszott az ok, amiért ezek nem menekülhettek. A hajó hátsó helyiségeibe víz hatolt be s arrafelé nem volt menekülés. Délutánig kísérleteztek az orvosok az élesztéssel, de eredménytelenül. Azért tartott olyan sokáig a naszád kimentése, mert éjszaka nagy szél kerekedett és magasan jártak a hullámok. A kimentett tenger alatti naszádot bevontatták a hajógyárba. Egy megmenekült tengerészaltiszt a következőket beszélte el a katasztrófáról: Éppen le akartunk ereszkedni a víz alá, mikor a parancsnok észrevette, hogy a naszád nem szabályosan manőveroz s ugyanakkor egy belső helyiségebe víz szivárgott. A kapitány kiadta az utasítást, hogy el kell zárni a nagy kiirtót, amelynek segítségével a naszád a víz felszínére emelkedik, de ez a készülék is felmondta a szolgálatot. A légénység rögtön a hajó elő részében gyülekezett, a parancsnok a hadnagygyal és a kormányossal helyén maradt a toronyban. Mindjárt felbocsátottunk egy telefonhójt s felülről levegőt fújtattak a naszád belsejébe. Ha ez nem történt volna, nem tarthattuk volna ki olyan sokáig a víz alatt. Bennünket egy torpedó lancirozó csövén keresztül hozzánk dobott kőtelek segítségével mentettek ki s egy másik csövön addig friss levegőt juttattak hozzánk. Mikor partra kerültünk, valamennyien ajulóztunk a nagy légnomás különbségtől, de most már mindnyájan jól vagyunk. Fájdalom, kapitányunk odaveszett, aki a tenger alatt járó naszádok parancsnokai között a legkiválóbb volt.

Berlinben a képviselőház mai ülésének elején Kröcher elnök, miután megemlékezik a német birodalom alapításának mai 40-ik évfordulójáról, meleg szavakkal emlékezik meg Kolbe és Fischer tengerészaltisztekről és Rieper matrózról, akik Kielben életüket vesztették.

— **A londoni anarchista harc.** Londonból jelentik: A Sidney-uton folyt küzdelemben elesett két ember halálának megállapítására kiküldött bizottságok ma adták be véleményüket, mely szerint az egyiket löbés ölte meg, a másik megfulladt. A jelentés azon reménynek ad kifejezést, hogy ezen esemény elegendő ok lesz arra, hogy törvényes intézkedésekkel rendelkezzenek a külföldről bevándorló gonosztévők ellenőrzésére. A bizottság tárgyalásának különös érdekességet adott Churchill miniszter kihallgatása, kinek jelenlétét a küzdelem színhelyén sokan bírálhatták. A miniszter kijelentette, hogy a rendkívüli körülményre való tekintettel helyesebbnek látta, ha személyesen néz a dolog után. Teljes felelősséget vállalt azért, hogy nem engedte meg a tüzoltóknak, hogy munkához lássanak, minthogy valószínűleg agyonlőtték volna őket. Nem igaz az, hogy beavatkozott a rendőrség munkájába. Végül kijelentette, hogy el kell ismerni, hogy a rendőrség a legnagyobb összefeladással és lázas buzgalommal dolgozott és minden percében készen volt arra, hogy a házba rohanjon.

— **Leégett fenyes.** Fiuméből jelentik: Tegnapi este a Bukkari és Meja állomások közt fekvő Rönkyvölgy területén egy fenyes kigyuladt. A tűz 150 holdnyi területen pusztít. A mély völgyben fekvő erdő égése éjszaka félelmes látványt nyújtott.

— **Szerencsétlenül járt hadnagy.** Graczból jelentik nekünk: Villach közelében Assmann hadnagy egy skiturán szerencsétlenül járt. A hadnagyot, aki a nyolcadik vadászszázalékban szolgált, akis katonák félig elvérezve s majdnem megfagyva találták a hóban. Az egyik ski mélyen behatolt a szerencsétlen hadnagy altestébe.

— **Szaj- és körömfájás embereken.** Most derült ki, hogy a Lipótvárosban egy ügyvéd felesége beteken át fekiült életveszedelem között szaj- és körömfájásban, továbbá, hogy tegnap nagyobb mennyiségű, fertőzött vidékről hozott tejet foglaltak le a hatóságok. Ámbár ijedelemre nincsen ok, nem kizárt dolog annak lehetősége, hogy a patás állatokat pusztító betegség emberekre is kiterjed. Tudniillik a fertőzött tejtermékek közvetítik ennek a rettenetes bajnak a csírát az emberekre. Számos csetről tudunk, hogy a veszedelmes állati betegséget ember is megkapja. Néhány eset történt a vidéken s ezelőtt néhány évvel itt a fővárosban is Nagy Kálmán festőművész ebben a betegségben halt meg. A párisi kiállításra állatokat mintáztván, szaj- és körömfájás bányókkal érintkezett s ezektől kapta meg a veszedelmes, halálalal végződő betegségeket. *Magyarovics Mladen dr.* tiszt főorvosnak nincs tudomása arról, hogy mostanában szajlob esete fordult volna elő Budapesten, különben is a főváros közegészségügyi felügyelete szigorúan örökdió a fertőzött vidékekről netalán beérkező tejtermékek felett, úgy, hogy a baj nálunk gyökeret nem verhet.

— **Népszámlálási eredmények.** Makóról jelentik: Csanádmegyében ma fejezték be a népszámlálást. Az adatok a múlt népszámláláshoz képest nem igen kecségtetők. Magában Makó városában a szaporodás 922 főre rug, ami 2.73 százaléknak felel meg, amennyiben az 1900. évben megjelent népszámlálás 33.722 lélekkel szemben a mostani népszámlálás 34.644 lakost tüntet fel. A szaporodás Csanádmegye egyéb községeiben is igen csekély, sőt Tornyán, Kovermesen, Kisiratoson, Ambrózfalvón és Kunagótán a népesség csökkent. A többi községekben történt ugyan szaporodás, de százalékban kifejezve alig üti meg az átlagos 5 százalékot. — Egyedül Mezőhegyes községben kedvező a szaporodási viszonyok, amennyiben 10 százalékot tesz ki. Három-négy községben a lakosság száma stagnál. A megdöbbentő adatokat a községi jegyzők azzal magyarázzák, hogy egyes helyekről igen sokan vándoroltak ki és sokan mentek telepes községekbe. A Makó városában beállott sivár helyzetet az egyke-rendszerrel hozták okozati összefüggésbe, amely rendszer egész Csanádmegyében ijesztő módon terjed. Említésre méltó, hogy az 1900. évben megjelent népszámláláskor Csanádmegye szaporodása első helyen állott. Szegedről jelentik: A szegedi népszámlálás adatai szerint a polgári lakosok száma 117.800, amely szám a katonákkal együtt 123.000 lakossal egyenlő. Az 1900. évi népszámlálással szemben a szaporodás majdnem 13 százalék és a lakosság 1 százaléka levonásával kizárólag színmagyar. Még egyes tanyai részekről az adatok hiányoznak.

— **Francia nevelőnőt keresnek.** A rendőrség bejelentette, hogy Albinati Eliz, francia vagy svájci származású leány, még a múlt évi szeptember hónapban hazulról elutazott s Budapesten. Erzsébet-körút 42. szám a. kellett volna jelentkeznie, de mindéddig nem érkezett oda. A rendőrség érdeklődik a guvernant után, aki öt hónapig sem tudta megtenni az utat hazájából Budapestig. Alighanem utközben kötött ismeretiséget, vagy pedig leánykereskedők hálójába került.

— **Külföldi orvosi oklevelek honosítása.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter 60.982—1910. sz. alatt rendeletet adott ki a külföldi orvosi oklevelek honosítása tárgyában. A rendelet, amely ma jelent meg a hivatalos lapban, kimondja, hogy a külföldön szerzett orvostudori okleveleket — ideértve az osztrák egyetemeken kiadott okleveleket is — a hazai tudomány-egyetemek csak abban az esetben honosíthatják, ha a külföldi oklevéllel meg egyezőt maguk is kiállítanak. A honosítandó oklevelek birtokosai igazolni tartoznak, hogy diplomájukat *hásonló életművelet* alapján szerezték meg, mint amelyeket a magyar egyetemek orvosdoktor jelöltjeiktől megkivánnak. A rendelet 3. szakasza pontosan megállapítja azokat a feltételeket, amelyek alapján a külföldi orvostudori oklevelek honosítása lehetséges.

— **A gazdag cigányok.** A rendőrség tegnap a Baross-tér 16. szám alatt letelepedett orosz és szerb cigányokat felszólította, hogy huszonnégy óra alatt hagyják el a fővárost. *Quec* Adalbert vajda arra kérte a rendőrséget, hogy négy család itt maradhasson, mert betegek vannak köztük és egy asszony gyermekágyban fekszik. A főkapitány megengedte, hogy ez a négy család tizennégy napig még a fővárosban tartózkodjék. A cigányok közül öt család már tegnap este elutazott a fővárosból.

— **A keszthelyi tragédia.** Keszthelyről jelentik: Óriási közönség részvételével ma temették Lénárd kir. közjegyzőt. A város lámpáit gyászfátyollal vonták be. Rómáyt holnap délután temetik. Leányai közül kettő már megérkezett, a harmadik a borzasztó hír hatása alatt megbetegedett. Általános részvételt viseltek a közönség a szerencsétlen gyilkos iránt, aki napok óta beszámíthatatlan volt. Egyébként a vizsgálat még nincs befejezve.

— **Negyven év a posta szolgálatában.** A budapesti központi posta- és távirtdahivatal ma ünnepelte *Szvetniklós* Béla posta- és távirtdahivatalvezetőnek, a távirat és expressz kézbesítő-osztály vezetőjének 40 éves szolgálati évfordulóját. Az ünnepély a távirat és expressz kézbesítő-osztályban folyt le, ahol ez alkalommal megjelentek a hivatal főtisztviselői és a kézbesítő-osztály teljes személyzete. A jubilánst a posta- és távirtdahivatal igazgatója *Lukács* Lajos pt. főfelügyelő, a Budapest központi hivatal nevében *Józsa* Lajos pt. főfelügyelő hivatali főnök, a kézbesítő-osztály nevében *Rosznagl* Alajos pt. főtiszt osztályvezető helyettes, az országos pt. altisztek és szolgák egyesületének nevében pedig *Pápai Kovács* István altiszt egyesületi elnök üdvözölték. Este az ünnepelt tisztelőre tisztelői társasvacsorát rendeztek, melyen még számos beszédben ünnepelték.

— **A sárréti betyár özvegye.** Vitális Imrénéről, a sárréti betyár özvegyéről érkezett érdekes hír Berettyószentmártonból. Vitálisné *Maris* György nevű szeghalmi gazdaleány nőül kérte. Azonban Vitálisné kiköszörözte a legényt. Nem megy hozzá, mondta; mert nem szereti, mert csak egyetlen embert szeretett életében: *Vitális* Imrét.

— **Furcsa boszu.** Kiskajdacs községben furcsa eset történt. *Korbucz* József földesgazda tegnap táviratot kapott, amely azt a gyászos hírt hozta neki, hogy meghalt az édesanyja. A földesgazda módfelel elkeseredett. Fájdalmában még azt is elátkozta, aki neki a hírt hozta. Másan nem töltötte ki indulatát, a táviróvezetőken állott boszút. Több cimborájával szövetkezett s azután tegnap éjszaka összevagdalták és hasznaveletlenül tették a táviróvezetőket. *Korbucz* ellen a rendőrség megindította az eljárását.

— **Sulkovszky hercegnő viszontagságai.** A fejedelmi vagyoni *Sulkovszky* Ida hercegnőnek sok baja van az ő erőies közü gondnokával, aki — a hercegnőnek az aradi árvaszékhez beadott panaszos írása szerint — a múlt év szeptember 6-án megtagadja tőle a bíróság megítélt *havi ezer korona apanázs kifizetését*.

— **Gondnokom — írja a hercegnő — nem adja ki apanázsomat és engem valósággal a nyomorba kergetett.** Ha völegényem, Smetov Bernát bírodalmi gróf és annak apja nem segítene meg, nagy vagyonom dacára éhen kellene halnom... A hercegnő végül arra kérte az árvaszéket, hogy Haliczkyt mozgítsa el *gondnoki állásától*. Az aradi árvaszék gyámügyi felelővitei bizottsága *Urbán* főispán elnöklété mellett ma délelőtt tárgyalta a hercegnő kérvényét. Felolvasták Haliczky gondnok beadványát, amelyben kijelenti, hogy az apanázt azért tagadta meg, mert *nem tudja* a hercegnő tartózkodási helyét, a pénzért jelentkezett gróf Smetov állítólagos völegénynek pedig *nem merté* kiadni a pénzt, mert *ismerve a gróf múltját*, nem volt bizalma hozzá. A hercegnő ügyvédje erre azzal válaszolt, hogy azért *nem árulhatja el* a hercegnő tartózkodási helyét, mert fél attól, hogy ellenségei *tévhelyébe* hurcolnák. A bizottság Csiky árvaszéki elnök indítványára úgy döntött, hogy a gondnok *köteles kiadni* az apanázt a hercegnő völegényének. Azt a kérést, hogy a gondnokot mozgítsa el állásától, az árvaszék nem teljesítette.

— **Gyilkos asszony.** Londonból jelentik nekünk: Wortban (Texas) történt, hogy Brouks ügyvéd felesége rövid szövältás után agyonlőttö vetélytársnőjét, miss Binfordot, egy nagy áruház elárúsítónőjét. Mikor a leány holtan rogyott össze, Brouksné férje irodájába sietett s e szavakkal tette le íróasztalára a gyilkos revolvert:

— Nagyon sajnálom, nem tehettem másként. Az asszony erre elájult. Mikor eszméletre tért, már a fogházban volt.

— **Uj hajor bélyegek.** A különleges bélyegék gyűjtőit érdekelni fogja ez az értékes müncheni hír. A régensherceg kilencvenedik születésnapja alkalmából az 1875. óta érvényben levő bélyegék helyett új bélyegeket fognak kibocsátani a régenshercegnek *Kaulbach* festménye után *készített* képével. Azonkívül korlátozott mennyiségben kétféle jubileumi kártyákat fognak kiadni.

— A mandzsuriai pestis. Charbinból jelentik: A legutóbbi 24 órában itt 10 pestismegbetegedés és 5 haláleset fordult elő. Megfigyelés alatt van 1709 ember, köztük 32 európai. Elszigetelve van 23 ember, köztük két európai. A pestis fellépése óta az itteni temetőben 408 holttestet temettek el. A gyárakban korlátozni kellett az üzemet, mert sok munkás meghalt pestisben. Az orosz kormány minisztertanácsban határozta el, hogy egyetértően a kínai kormánnyal, a járvány tanulmányozására és megfékezésére európai orvosokból tudományos expedíciót fog szervezni. — Péter úrról jelentik nekünk: Mandzsuriaiból rémes hírek jönnek a pestis rohamos terjedéséről. Az orosz-kínai vasut mentén lévő helységeken 763 kínai és 30 orosz halt meg. A lakosság menekül. A vasutvonal mellett temetetlenül hevernek a holttestek, a falvak kihaltak. Mandzsuria északi részében minden város a vasutól 100 kilométer távolságra meg van fertőzve és Dél-Mandzsuriaiban is terjed a járvány.

— Elfogott postarabló. Nagyszébenből jelentik: Struha József gyulafehérvári postarablót ma éjjel a nagyszébeni határrendőrség Fried bűnkarsával együtt Kiskapuson letartóztatta. Az a gyanu merült fel, hogy Struha követte el az utóbbi napokban elkövetett vasuti tolvajlásokat is.

— A rendőrbíró első működése. A január hónap elsején életbelépett büntetőrendőrbírói szervezet alapján ma először ítélkezett a VII. kerületi rendőrkapitányság. A detektívek ugyanis rajtakapták Flesch Izidorné, Kaufer Adélt, hogy Rottenbiller-utca 66. szám alatt a II. emelet 30. szám alatt lévő lakásban tiltott találkahelyet rendezett be. A rendőrbíró a vádlott asszonyt ma délelőtt Peregriny rendőrtanácsos, mint büntető rendőrbírói elnök elnökle mellett és Kőrös rendőrfelügyelő, mint jegyzőkönyvvezető és Vaday rendőrkapitány ügyészi megbízott jelenléte mellett az idevonaalkozó szabályrendelet 60—63. szakaszai alapján 50 koronával megváltató három napi fogház-büntetésre és további 50 korona pénzbírságra ítélte.

— Betörés semmiért. Radványi Ottó dobozgyáros műhelyei a Csengery-utca 2. számú háznak pinczéiben vannak. Néhány lelkes betörő behatolt a műhelybe és onnan az irodába. Nekiállottak a kasszáknak és megfúrták. Új szisztema szerint a tetejének mentek neki. Nagynehezen elérték az első trezort. Nem találtak benne semmit sem. Nagy mérgesen tovább fúrtak, végre 20 korona értékű értéktárgyat találtak, amit dühükben megsemmisítettek. Aztán tovább mentek. Radványi feljelentést tett a rendőrségen. Detektívek keresik a betörőket, akik hiába fáradtak s akik nem tartoznak a helyi viszonyokkal ismerősök közé, különben ova, ködtak volna ott betörni, ahol nincs mit elvinni.

— Fosztogatják a villákat. A Dunaharaszti csendőrség megkeresése szerint dr. Révay Bódog, budapesti lakos ottani villájába, Szlavik Endre budapesti lakos villájába és Fejér Antal budapesti lakos villájába betörték és különböző holmikat vittek el. A betörőket keresik.

— Gyilkos jégzajlás. Kétségbeesett jajveszékülés és segítségkiáltás hangzott tegnap este a Lánchíd felől a Dunáról. A közönség tömegbe verődve nézte a csudát, a Duna közepén egy úszó jégtáblába kapaszkodó elegáns ruházatu fiatalembert. Kötelszek debtak felé, próbálták csolnakon megközelíteni, de hiába. Nem tudták kimenteni. Végre értesítették a tűzoltókat, de mire azok a Duna partjára értek, a jégtábla kettő hasadt és a belé kapaszkodó elmerült a hullámokban.

— Merénylő férj. Bodoki József szijgyártót a napokban elhagyta a felesége, Pataki Mária vasalónő és az Izabella-utca 74. szám alá költözött. A férj nem tudott megnyugodni a különválásban. Folyton az asszony után járt és kérlelte, hogy térjen vissza hozzá. Az asszony azonban erről hallani sem akart. Tegnap este Bodoki a Rózsa-utczában lesbeállott, tudta, hogy az asszony erre szokott hazajárni és amikor a Rózsa-utca 107. számú ház előtt találkozott, Bodoki törös botjával az asszonyra rontott. A vasalónő védekezett, kicsavarta a férje kezéből a tört. A járőrök lefogták a dühöngő embert és átadták a rendőrségnek, amely letartóztatta.

— Öngyilkossági kísérlet a vesztett pör miatt. Lapunk mai számában tudósításunkba névesere csuszott be. Az öngyilkossági kísérletet ugyanis Grünmann Arnold s nem Grossmann Arnold követte el,

— Ujabb orosz panama. Pétervárról jelentik nekünk: Sebastopolban óriási csalásokat fedeztek fel a hadihajók szénszükségletének szállítása körül. A szénszállítóknál házkutatást tartottak.

— Egy beteg rejtélyes eltűnése. Még a múlt év november 1-én történt, hogy a soproni Weitzer-féle vasáru-gyárban szerencsétlenül járt Sinkovics István családos munkás. A lendítő kerék ellődött olyan erővel, hogy a munkás lábtörést szenvedett. Jómódu családja gyógyítás végett Budapestre szállította és a Szent István-kórházban helyezte el. Sinkovicsné, aki a soproni Flandorffer-utca 3. számú házában házfelügyelőnője és gyermekei két héttel később haza várták a családapát, mert a kórházban azt mondták, hogy ennyi idő múlva gyógyultan elbocsátják. Sinkovics István azonban nem érkezett meg a kitűzött időre, sőt még november végére sem. Aggódo felesége erre levelet írt neki a Szent István-kórházba. Levele azonban néhány nap múlva visszaérkezett azzal a jelzéssel, hogy a címzett ismeretlen. Az asszony rosszat sejtve, Budapestre jött s a kórházba sietett. Ott mit sem tudtak férjéről. Erre a főkapitányságra sietett s elpanaszolta a baját. A rendőrség megindította a nyomozást, amely azonban nem vezetett eredményre. Kiderült, hogy Sinkovics Istvánt csakugyan ápták a kórházban, de még teljes gyógyulása előtt, amikor már szabad volt botra támaszkodva járkálnia az udvaron, — eltűnt. Állítólag kikísért a kórház kapuján egy nőt s nem tért többé vissza. Ez azonban nem bizonyos, mert egy-két megbízhatatlan vallomáson alapszik ez a felfézés. Sinkovicsné azt hiszi, hogy férjét, aki babonára hajló, könnyen hívó ember, valamelyik szobatiszának hozzatartozója elcsalta és eltette láb alól. Sinkovicsnál ugyanis nagyobb összeg pénz volt s mivel kölcsön ember, bizonyosan eldicsekedett ezzel a körteben. A rendőrség tovább folytatja a nyomozást, de még semmi pozitív adata nincs, ami támogatná Sinkovics felfézését.

— A hűtlen szobaleány. Tambur Izidor úrnak ma délelőtt feljelentést tett a rendőrségen, hogy ma hajnalban megszökött a szobalánya, Radó Karolina. Ezerkétszáz korona értékű ezüstneműt is magával vitt. A rendőrség nyomozást indított.

— Az önkéntes és az eltűnt leány. Megirtuk lapunk mai számában Beck Lajos 6. gyalogezredbeli önkéntes tragédiáját. Beck a hétfői éjszakát kedvesével, Lihots Máriával a Tigris-szállóban töltötte s miután a leány eltávozott, reggel agyonlőtte magát. A leány el is tűnt, az anyja kereste mindenfelé, míg aztán ma megkerült. Tegnap reggel óta az utcákon bolyongott, délben pedig, mikor az önkéntes öngyilkos lett, elment a helyorségi kórházba, ahová a haldoklót szállították. Ott találkozott a fiu szüleivel és velük volt késő délutánig. Akkor aztán hazament. Kevés híjja hogy ő is a halálba nem ment. Megbeszéltek, hogy mind a ketten meghalnak. De a lányunk nem volt bátorosága. Az öngyilkosság oka voltaképpen még mindig homályos. Mondják, hogy az egyébként igen rokonszenves fiatalember kissé egzaltált volt és nem tudta bevárni az időt, míg a leányt nőül veheti. Viszont rebesgetik azt is, hogy a fiu és szülei közt ellentétek támadtak a leány miatt. Biztosat nem lehet tudni. A rendőri nyomozás folyik és talán világosságot derít a gyászos és véres történetre. A tragikus végű fiatalembert holnap temetik katonai pompával.

— A Steinhart-Mulatóban műsorra tettek a szezon slagerét, Glinger és Taussig „Fegyvergyakorlat” című bohózatát. A legjobb és leghumorosabb dolog, mely ebben a zsánerben íródott. A közönség naponta zsefoglalásig megtölti a helyiséget és nyolcz órától 12-ig valóságos tapsorkánok közepette végig kaczagja az előadást. Steinhart új magánzámái kitűnően beváltak.

— Halálozás. Báró Ambrózy Béla kir. kamarás, volt orsz. képviselő, a bányási ág. evangélikus egyház felügyelője rövid szenvedés után 72 éves korában elhunyt Temesváron. Báró Ambrózy Béla politikai és közgazdasági téren nagy tevékenységet fejtett ki. A régi szabadelvű-párt temesmegyei elnöke volt, megalapította a temesmegyei gazdasági egyesületet és a délmagyarországi méhészeti egyesületet. Szerkesztette a Magyar Méh című folyóiratot is, amely az országos méhészeti egyesületnek hivatalos lapja. Az országos méhészeti egyesületnek tiszteleti elnöke volt és nagy hírneve és tekintélye volt az osztrák és a német méhészek körében is. A Vörös Kereszt-Egyesületnek is volt temesmegyei főmegbíztója s a szerb-bolgár hadjárat színhelyén ő vezette az egyesület hadegészségi oszlopának működését. Közhasznú tevékenységéért több ízben királyi kitüntetésben részesült: a Ferenc József-rend, a Lipót-rend és a III. osztályú vaskorona-rend tulajdonosa volt. Temesvármegye az elhunytban legidősebb bizottsági tagját veszítette el és halála alkalmából külön gyászjelentést adott ki. Báró Ambrózy fia, báró Ambrózy Andor és nagy rokonsága gyászolja. A temetése pénteken lesz Temesvármarton, ahol a halottat a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra.

Sárkány Béla kollegánk édesanyja, Stein Albertné, Bruckner Borbála ma délben háromnapos szenvedés után 69 éves korában elhunyt. A köztiszteletben állott úrnő halála kiterjedt úri családot borít gyászba.

— Betörés. Az éjszaka betörték Jakobovits Gyula fűszerkereskedőnek a Hungária-körúti városi házban lévő üzletébe és onnan több szivart, ruhaneműt és egyéb holmit loptak el.

x Royal-Orfeum, Budapest, Erzsébet-körút 31. Színházi és variété-műsor. Kezdeté 8 órákor.

x Bob hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér

x Fodor-féle vivóterem a Koronaherezegete 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vivásra.

x Mi a Novicum? Székel-havasai gyomor-keserű háziscor. Melynek egyetlen háztartásból sem szabad hiányoznia. Ez az ideális új háziscor rögtön enyhíti a gyomorbajt, gyomorgörösöt, gyomorégést, gyomorfelgyeszt, hányingert, étvágytalanságot és minden egyéb, gyomortól származó bántalmakat. Ara nagy üveg 2 korona, középnagy 1 korona 20 fillér, kis üveg 60 fillér, 3 nagy, 5 közép vagy 10 kis üveget utánvét mellett bérmentve szállít a készítő, Kárpáti József Arkoszeppiszentgyörgy 11. szám vagy a központi főraktár, Balla Sándor „Hunnia” gyógyszerháza Budapest, Erzsébet-körút 56. szám.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

© Az Aeroklub válsága. Az Aeroklub igazgatósága tegnap ülést tartott. Miután elszámoltak a repülőversenyről, felállott Pivny titkár és beszámolt a newyorki aeroplán-meetingről, megemlékezett Graham Wite sikereiről. Pivnyt az Aero-Club kétezer koronás ösztöndíjjal küldte ki a newyorki verseny tanulmányozására. Erre felállott Tolnay Lajos igazgató. Ezt mondta:

— A kasszában hat korona és egynéhány fillért találtunk. Ellenben Pivny urnak mégis jutott ezer vagy kétezer korona egy haszontalan külföldi utra. Ilyen egyesületnek az élen én nem maradok. Tisztelettel lemondok.

Ezzel ott hagyta az igazgatósági gyűlést. Most a választmány elé kerül Tolnay lemondása. A választmány az igazgatóval azonosítja magát.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET

(*) Tarnay-est. Az idei szezon egyik legpoétikusabb és legforróbb levegője estéje volt a mai, amelyen Tarnay Alajos pompás művészete egész nagykaliberű művöltában és sokféleségében érvényesült. Érdemeit, amelyek a modern magyar műzene kifejllesztése és elmélyítése köré fűződnek, talán fényezés volna újból felsorolni és felékesíteni, és finom és frappáns zenei készségét, amelylyel irodalmat muzsikával oly elegánsan kapcsol össze, talán elkészt dolog lenne megrögzíteni. Ma, Durigó Ilona, Marschalkó Rózsika, Róna Dezső, Antalffy-Zsíross és Dubez Margit tölmácsolásával legszebb dalai, leglelkesebb fakadt érzései lettek közkinoscsé. A Tragédiák, az ősz utója (hárfakisérettel) a Haide, C-moll vagy a Május, amelyeket Dugó Ilona nemesített meg előkelően intim művészetével, a Bucsu, Ugy-e Jani, Alkpy és Rokokkó-émék, amelyeket Marschalkó Rózi vállalt magára, a híres Turi Balog Marcsa, a „Csavargók”, a „Rácsokoltam” és az Afrodité, Róna Dezső közvetítésével egyformán kivételes elragadtatást keltettek az igazán pártlan elegancziájú közönség soraiban, amely kedves zenészt ma önálló és impozáns hangversenyén kedve szerint ünnepeite. Régen láttunk ilyen mámoros tüntetést és ilyen odaadó hódolatot, amely ma Tanay felé áradt, folyton nőtt és véget érni nem akart. Babér és ismételtetés — természetesen — megkettőztette az est fényét és tartamát.

(*) Az Operaházban holnap, csütörtökön a „Pillangókisasszony” kerül színpadra, a czimszerepben Sándor Erzsivel. Suzukit — Váradi M., Katet — Flattné, Pinkertont — dr. Székelyhid, a konzult — dr. Dalnoki, Gorot — Déri, a többi szerepet Hardy, N. Bodor K., Hegedüs, Pichler, Ney B., Kárpát énekl. Vezényel Lichtenberg Emil karmester, rendező Alszegey Kálmán főrendező. (Évi bérlet 13. sz. Kezdeté 7 órákor.) — Pénteken „Carmen”-t adják Szamosi, Környey, Rózsa, Payer, R. Berts, Nirschy, Kornai, Mihályi, Pichler és Ney B. fellépésével. (Évi bérlet 14. sz.) — Szombaton részben új betanulással elevenítik fel a „Rajna kincse”-t, melynek első felvonásában először alkalmazták a Kéményd Jenő szcenikai főfelügyelő és Cristofani József színpadi felügyelő által a sel-

lök szerepléséhez újonnan konstruált uszó-készüléket.

(*) **A DMKE hangversenye.** A DMKE nagyszabású hangversenyt *Pálmay* Ilka közreműködésével kivételes szépségűvé és jelentőségűvé. Magyar francia és angol dalokat énekelt az ihletett művésznő az ő egyedül való finomságával és kedvességével, amelyet a publikum alig győzött meghálálni. *Kertész* szokott nagy művészi tudását vitte csatasorba, *Sasvári* Piroska megiltpő eleganciával és tehetséggel lejtett el néhány nchéz és elegáns táncot, *Rátkai* Márton, *Margitay* Tikamárné, *Bakáts* Rózsa, *Meer* Margit, *Z. Molnár* László, *Ternovszky* Margit és *Dienst* Oszkár a legváltozatosabb műsort biztosították a díszingváló és nagyszámú közönség részére.

(*) **Kormos Ilonka megvált a Királyszínházról.** Kormos Ilonka, akit *Beöthy* László tavaly szerződtetett a Király Színházhoz, ma, az igazgatóval történt közös megegyezéssel felbontotta szerződését. Az énekesnő azért vált meg a Királyszínházról, mert *Fedák* szereplése miatt már jó ideje mellőzik.

(*) **Metternich grófné a Testőrben.** Berlinből jelentik: *Wolff-Metternich* grófnét *Branovszky* igazgató több hónapra a berlini *Kleines Theater*-hez szerződtette. A művésznő február elején lép fel a először *Molnár* Ferencz *Testőrjében*.

(*) **A Lessing-színház és a rendőrség.** *Gerhardt* Hauptmann új darabjának egy mondatát a berlini cenzura kitörölte, ezen rendelkezés ellen a Lessing-színház igazgatósága a közigazgatási bizottságnál keres orvoslást. Panaszt emel elvi okoknál fogva, mert teljesen jogtalan és ok nélkül való a cenzurának ez a beavatkozása. A harmadik felvonásban ugyanis azt mondja a színházigazgató: "Es ha megkárosítanak, akkor a rendőrséghez fordulok. Madai rendőrfőnök uralom nagyon jóban vagyok. A cenzura ezt az utóbbi mondatot törölte ki. A darab bemutatás előadásán azonban ez a mondatot mégis elmondták, de a rendőrség újabb felszólalására a másik előadástól kezdve elhagyták. A színház igazgatósága egy nyilatkozatában kijelenti, hogy ebben, a különben is lényegtelen dologban azért élesíti ki a helyzetet, mert elvi kérdéssel van ez és nem szeretné, ha a cenzura mostani kívánságának a teljesítése precedensül szolgálna más, esetleg fontosabb esetekben."

(*) **"A rajongó Bolzay-leány" főpróbája.** A Nemzeti Színház rendkívüli érdeklődéssel várt újdonságából, *Szomory* Dezső "A rajongó Bolzay leány" című négyfelvonásos eredeti drámájából holnap, csütörtökön délelőtt fél 11 órakor tartják meg a nyilvános főpróbát a sajtó meghívott képviselői előtt. A színház vagyont érő pompás kiállításban mutatja be a darabot és két díszlete, a *Bolzay* Kamilla előkelő izéssé leányszobája és egy főúri kastély pazar kiállítású hallja méltó keretet szolgáltatnak az előadásnak, amely az évad egyik legkimagaslóbb művészi eseményének ígérkezik.

(*) **Novella-pályázat.** A Halmos Izor-féle 200 koronás novella-pályázatra, amely e hó 16-án járt le, 82 muna érkezett az Otthon-kör-intézőjének kezéhez. A határidőn túl érkező műveket nem veszik figyelembe s ezeket szerzőik kellő igazolás mellett délután három és öt óra között az intézőtől az Otthon-körben visszavehetik.

(*) **Goldmark-hangverseny Győrött.** A győri Ének- és Zeneegylet kitünően sikerült Goldmark-estélyt rendezett a Lloyd nagytermében, ősz zeneköltőnk kiválóbb műveiből. Ugyanekkor avatták azt a gyönyörű relief bronzszobrárt *Goldmarknak*, mely *Lukácsy* Lajos remekműve s melyet gróf *Festetics* Tasziló ajándékképpen az egylet nyert első díjra a keszthelyi dalversenyen. A férfikart dr. *Vajda* Emil ig. karnagy, a zenekart *Thust* Emil katonakapitány vezényelte kitünően. Az előadás oly fényesen sikerült, hogy megismétlik.

(*) **Hangversenyek.** *Hubermann* Bronislaw hegedűművész jövő vasárnap este bucsuzik a Royal-teremben második hangversenyében, amelyen *Spielmann* Lajos zongoraművész is közreműködik. Kivételesen hangversenyjegyek vasárnapon is délig kaphatók lesznek a rendező-czégnél, *Méry* Bélánál, *Andrássy*-ut 12.

A VII-ik filharmoniai hangversenyen, melyet január 25-én tartanak meg, a közreműködő *Manén* Iván tanár hegedűművész saját szerzeményű "Bevezetés, Andante és Változatok egy Tartini-féle théa fölött" című művét adja elő. A művész egy "Acté" című operával és egy szimfóniával mint zeneszerző is megalapította már hírnevét. A *Haydn*-féle "Le Midi" szimfóniában a két obligát magánhegedű *Baré* Emil tanár és *Grünfeld* Vilmos tanár, a magángordonkát pedig *Földesy* Arnold tanár játsszák. Azonkívül előadják még *Herzfeld* fuvózenekarra írt Szerenádját (először) és *Beethoven* pastoral-szimfóniáját.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* **A nemzetközi népfaji kongresszus.** A Londonban ez év július havában tartandó népfaji kongresszuson való részvétel megbeszélése végett gróf *Csáky* Albin, a főrendiház elnöke és dr. *Berzeviczy* Albert, a képviselőház elnöke ma délután öt órára értekezletet hívtak össze a képviselőház elnöki fogadója. Dr. *Berzeviczy* Albert nyitotta meg az értekezletet és üdvözölve a szép számban megjelenteket, gróf *Csáky* Albint, gróf *Apponyi* Albertet és *Lers* Vilmos min. tanácsost távolmaradásukért kimentette. Az értekezlet jegyzőkönyvének vezetésére pedig *Dessewffy* Arisztidet, a képviselőház elnöki tanácsosát kérte fel. Dr. *Berzeviczy* Albert ismertette az értekezlet czélját, majd kifejtette, hogy mily nagyfontosságú Magyarországára nézve a kongresszuson való részvétel. Felolvasta ezután azok névsorát, akik már eddig is bejelentették részvételüket, így a többek között gróf *Apponyi* Albert, gróf *Dessewffy* Aurél, *Gál* Sándor, gróf *Csáky* Albin, *Buzsák* László, *Cholnoky* Jenő, *Kemény* Ferencz, *Lers* Vilmos, *Nagy* Emil, *Somló* Bódog, *Vutkovics* Sándor, *Geisswein* Sándor és *Medeczky* Frigyes. *Berzeviczy* Albert elnök az értekezlet feladatát abban jelölte meg, hogy válasszon egy végrehajtó bizottságot, amely a szervezési munkálatokat fogja végezni és megjelöli azokat a testületeket és egyéneket, akiknek az akcióba bevonása kívánatos.

Az értekezlet a végrehajtó-bizottság elnökévé gróf *Apponyi* Albertet, titkárává *Dessewffy* Arisztidet és *Kemény* Ferenczet, tagjaivá pedig *Medeczky* Frigyes, *Lers* Vilmos, *Nagy* Emil, *Geisswein* Sándor, *Gál* Jenő, *Szalay* Imrét, *Lóczy* Lajost, *Csaráda* Jánost, gróf *Teleki* Sándort, *Jancsó* Benedeket, *Mandelló* Gyulát, *Pekár* Gyulát és *Szász* Zsombort választja meg.

Berzeviczy Albert elnök nagy elfoglaltságára való hivatkozással a végrehajtó-bizottságban részt venni nem óhajt, a jelenlevők kérésére azonban kijelentette, hogy amennyiben a végrehajtó-bizottság később szükségesnek találná egy nagybizottság megalakítását, annak elnökségét készséggel vállalja.

Elhatározta ezután az értekezlet, hogy a Magyar Földrajzi Társaságot, a Néprajzi Társaságot, a Magyar Társadalomtudományi Társaságot, továbbá gróf *Széchenyi* Bélát, *Zipernovszky* Károly műegyetemi tanárt, *Timon* Ákos egyetemi tanárt és *Czobél* Istvánt a közreműködésre felkéri.

* **Diluvialis leletek a Bükk-hegységben.** A Bükk-hegységben évek óta folytatott barlangkutatások érdekes eredményre vezettek. Sikerült ugyanis a diluvialis ember csontmaradványaira bukkanni. 1891-ig Magyarországon a diluvialis ember biztos nyomain nem ismerték. Ebben az időben került elő három szakóca (őskori közserszám) egy miskolci ház alapozása alkalmával. E közserszámok *Herman* Ottó kezébe kerültek, aki azonnal felismerte diluvialis korukat. A csontmaradványokat Budapestre hozták, ahol a Földtani Intézetben helyezték el. Az anyag részletes feldolgozása most van folyamatban s a kutatások eredményéről valószínűleg már a jövő hét folyamán az említett szakemberek egyike a Földtani Társulatban előadás keretében beszámol.

FŐVÁROS.

(*) **Az Aréna-ut kiépítése.** A Városliget mentén elhúzódó Aréna-utnak a Stefánia-ut és István-ut által határolt területét parkírozni és szabályozni óhajtják. A terület parkozási és szabályozási terve még 1909-ben elkészült és ahhoz ugy a középítési bizottság, mint a közmunkái tanácsa és a főváros tanácsa is hozzájárult. Az utszakasz kiépítése azonban a múlt évben elmaradt, mert az erre szükséges költség nem állott rendelkezésre. A jövő évi költségvetésben azonban gondoskodás történt ennek kiépítéséről és a szükséges összeget beállították a költségvetésbe. A mérnöki hivatal ma beterjesztette az ut rendezési terveit és költségvetését. A beterjesztett terv szerint az Aréna-utnak még kiépítetlen részét a körönd és Stefánia-ut között makadamszerűen akarják kiépíteni. A szükséges költségek 39.790 koronát tesznek ki.

(*) **A lift.** Két esztendője már, hogy *Szabó* József indítványt tett a közgyűlésen, hogy a főváros szabályozza a lift kezelését, mert nagyon gyakori a baleset. Az indítványozó azt kívánta, hogy az életbiztonság megővására addig is tegyen intézkedéseket a főváros, amíg megalkotja a szabályrendeletet. Az indítvány egyik bizottságtól vándorolt a másikhoz s a lift kezelése még ma is rendezetlen. Most végre a magánépitő osztály tett javaslatot. Az ügyosztály is legcélszerűbbnek tartja, ha szabályrendeletben rendezik a dolgot, addig is szükségesnek tartja annak a kimondását, hogy liftet csak az ke-

zelhessen, aki az arra hivatott bizottság előtt leteszi a szakvizsgát. Szükségesnek tartja az ügyosztály szaktanfolyamok létesítését s hogy az ellenőrzést és felügyeletet szigorítsák.

KÖZIGAZGATÁS.

Jegyzőüldözés Ugoesában. Nagyszöllősről írják lapunknak: A múlt évben tartott törvényhatósági tagválasztások előtt, minden jegyzőnek kiadták a "hivatalos jelöltek" névsorát. A választás napján egy jegyző megtudta, hogy az ő közeli rokonát maga a nép léptette fel. Három hivatalos jelölt volt és az ő rokona ugyanazon kerületben, már ezt megelőzőleg bizottsági tag volt. Nagyon természetes, hogy a jegyző a 3 hivatalos jelölt közül egyet kihuzott és az eredmény az lett, hogy a jegyző rokonát csakugyan megválasztották és így az egyik hivatalos jelölt kibukott. A választást követő napon aztán a főszolgabíró váratlan vizsgálatot tartott a jegyzői irodában és még aznap felfüggesztette a jegyzőt, még pedig hivatalos hanyagság címén, amely mint a végzés mondja, "évek óta tart." Azt hisszük, e végzés alapján első sorban a főszolgabírót kellene felfüggeszteni, mert az évek óta tartó hanyagságot miért türte és miért nem tartott a bizottsági tag választása előtti években a jegyző ellen vizsgálatot és miért éppen a választás utáni — napon?

A biharmegyei főjegyző esete. Keszthelyi Zoltán bihari főjegyző a múlt évben helyettesítette az alispánt, ezért magasabb fizetést huzott s most a belügyminisztérium arra kötelezte, hogy a különbözeti összeget fizesse vissza. Keszthelyi főjegyző a belügyminiszter érelemlen határozata ellen a közigazgatási bíróságnál panaszt emelt. Panaszában elmondja, hogy ez ügyben a belügyminiszter illetéktelenül hozott határozatot, mert a szabályzat világosan kimondja, hogy aki magasabb hivatalnokot helyettesít, a fizetéskülönbözetre igénye van. Ezek alapján a főjegyző kéri a közigazgatási bíróságot, hogy az ügyet intézkedés végett a megye törvényhatóságához tegye át.

TANÜGY.

= **Uj egyetemi tanár.** A király dr. *Schlesinger* Lajost, a kolozsvári tudományegyetem nyilvános rendes tanárát a budapesti tudományegyetemen üresedésben lévő matematikai tanszék nyilvános rendes tanárává, a szabályszerű illetményekkel kinevezte.

Nyiltes.

Uj rovatban közölték nem válnak felelőséget a szerkesztők.

SÜRGŐSEN ELADÓ

elutazás miatt egy remek diófa ebédő berendezés kredenz, consotükör és nagy asztal.

Szondy-utca 98a II. 9.

Meghivas.

A Ráczkevei Takarékpénztár 1910. évi január hó 28-ik napján d. u. 3 órakor saját helyiségében

XXXIX. rendes közgyűlését

tartja, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívattak azzal, hogy tekintettel az alapszabályok 17. szakaszára, nevükre szóló részvényjegyeiket f. évi január hó 27-ig bezárólag az intézet pénztárába letenni sziveskedjenek.

A közgyűlés tárgyai:

1. Elnökválasztás a közgyűlés tartamára.
2. Igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések, a mérleg előterjesztése és az 1910. évi nyermény felosztása.
3. Két igazgatósági tag választása és az ezen választás által esetleg üresedésbe jött felügyelő-bizottsági rendes és póttagsági helyek betöltése.
4. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi fizetésének meghatározása.

Ráczkeve, 1911 január 18.

Az igazgatóság.

KULCSÁR SÁNDOR
Bronzáru- és csillárgyár
 világító testek légszusz. acetylen- és
 villamos világításra.
 Budapest, VI., Dessewffy-utca 9-11.
 Olcsó gyári árak. Telefon 25-44.

Mulatságok.

✘ A Központi Katolikus Kör molnár-utcai felhár termében ma nagy és előkelő közönség jelent meg, hogy meghallgassa a kör ezidei második hangversenyét. A művészi hangversenyt Zsámboki Miklós gordonkaművész játéka vezette be, aki érzésteljes művészi előadásával aratott méltó tapsokat. Majd Deáky Flóra az ismert zongoraművész nő játéka következett, aki különösen Wieniawski darabjainak magyogó interpretálásánál a közönség színi nem akaró tapsait váltotta ki. Záborszkyné Ilona asszony az Operaház fiatal tagja hatalmas szopránjával percekig tartó ünneplésre ragadta a közönséget. A zongoraszínpadon Róubál Vilmos az Operaház tagja és Wehner Géza zongoraművész játszott finom művészi hozzájárulással.

✘ A VIII. Ker. Közjótékonyági Egyesület választmányára dr. Hainiss Géza elnöksége alatt tegnap este ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy február hó közepén a Vigadó ösztös termében nagyszabású bált rendez. A bál keretében egy régi jözeffvárosi bucsu fog megjelenni, melynek művészi rendezésére Faragó Géza festőművészt kéri fel.

✘ A Kereskedelmi Bál, melyet József főherceg és Augustia főhercegné asszony fővédnöksége, gr. Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök és neje, Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter és neje védnöksége alatt február 1-én tartanak meg a Vigadó termében, az idei farsang egyik legegységesebb és leglátogatottabb elitbálja lesz. Ugyanis a bálnak a kereskedelmi és közgazdasági élet vezetőitől alakult több mint 100 tagú elnöksége tegnap tartott ülésében — tekintettel arra, miszerint a védnökök egész biztosan megjelennek a bálon — elhatározták, hogy nejeikkel együtt, kik mint Lady-patronessok szerepelnek, teljes számban részt vesznek a bálon; ezenkívül személyes meghívások útján a fővárosi előkelő kereskedőket is rábírták a bál látogatására. Elhatározták még, hogy a védnököket tényleg fogadtatásban részesítik, a termet, a lépcsőházat és a Lady-patronessok részére fenntartott helyet szépen feldisznítik és mindezek keresztülvitelére egy kisebb bizottságot küldtek ki. Ezen bizottság, valamint a rendezőség mai naptól kezdve a bál irodában, VI., Gyár-utca 6. sz. a. permanenciájában van, ahol mindennemű felvilágosítás, telefon útján is (telefon 83-26) kapható.

Báli naptár.

Január	10.	Művelt Nők Otthona hangversenye és táncestélye a Katolikus Körben.
"	20.	Protestáns Művelődési Egylet estélye a Corvin-téri vendéglőben.
"	21.	Protestáns-bál a Vigadóban.
"		Ujpesti kereskedők társulatának bálja a Közművelődési Körben.
Január	21.	Budapesti Önkéntes tűzoltók táncestélye a budai Vigadóban.
"		Medikus-bál a Royalban.
"		Polányi és Török-egyetem bálja az Ugyvédi Kamarában.
"		Jelméz-estély (Bajlós táncsteremben.)
"		Katolikus tisztviselők bálja a Katolikus Körben.
"	22.	5 órai tea a tiszti kaszinóban.
"	24.	Szent Imre-kör tea-estélye.
"	25.	Magántisztviselők bálja a Royalban.
"	26.	"Klárka" asztaltársaság kabaréja és táncestélye (Alföldi-u. 13.)
"	27.	Genfi pénzéregylet bálja a Royalban.
"	28.	Katolikus bál a Royalban.
"		D. G. H. T. bálja a budai Vigadóban.
"		Hangverseny és tánc a tiszti kaszinóban.
"		Vere-kereszt Egylet mulatsága Békés-Csabán.
"		Athenaeum részvénytársaság tisztviselőinek táncestélye az Erzsébetvárosi Kaszinóban.

Február	1.	Kereskedelmi bál a Vigadóban.
"		Bölcse-bál a Royalban.
"	4.	Építész-bál a Vigadóban.
"		Munkásbiztosító-bál a Royalban.
"		Jelmézestély a tiszti kaszinóban.
"		Magyar Vaskereskedelmi Alkalmazottak bálja a Lloyd-teremben.
"	5.	Gazdaszonyok alarcos bálja a Vigadóban.
"	8.	Technikus-bál a Royalban.
"	11.	Isabella-bál a m. kir. Operaházban.
"		Budai kath. bál a budai Vigadóban.
"		Bölcse-bál a Royalban.
"	12.	5 órai tea a tiszti kaszinóban.
"	18.	Gyermekbál a tiszti kaszinóban.
"	19.	Belvárosi kispárosok estélye.
"	24.	Műegyetemi evezős klub táncestélye (Reáltanoda-utca 13.)
"	25.	Táncestély a tiszti kaszinóban.
"		Rákóczi-bál Kassán.
Március	5.	5 órai tea a tiszti kaszinóban.
"		Szent-György betegsegélyző-egylet bálja a Vigadóban.
"	11.	Hangverseny és tánc a tiszti kaszinóban.
"	19.	5 órai tea a tiszti kaszinóban.
"	26.	5 órai tea a tiszti kaszinóban.

ÉKSZEREK
EZÜSTNEMŰEK, ÓRAK
 Egyházi szerek, angol, francia, chinacsi dísztárgyak, gyári áron beszereshetők.
 Legújabb angol rendszerű azotési medonatok mellett.
SÁRGA JÁNOS és k. r.
 1063. udv. sz. 11.
 ékszeripáros KÖLÖZSVÁR.
 Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

EGYESÜLETEK.

(—) A Magyar Védőegyesület igazgatótanács-ülése. A Magyar Védőegyesület gr. Somssich Tamás országgyűlési képviselő elnöklésével igazgatótanács-ülést tartott. A rendkívül látogatott ülésen Dobiecsky Sándor ügyvezető alelnök, országgyűlési képviselő előterjesztésére a Háromszékvármegyében meghonosítandó háziipari ügyének felkarolását határozták el.

(—) A Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület háziipari, csipke- és népművészeti kiállítását rendez, amely e hó 21-én, szombaton délelőtt fél 12 órakor nyílik meg a Magyar Királyi Technológiai Iparmúzeum első emeleti nagycsarnokában. Az ünnepélyes megnyitáson megjelenik az egyesület védnöke Augustia királyi hercegnő, a kiállítás helybizottsága, báró Daniél Ernő elnökkel az élén, továbbá Porjessy László az egyesület ügyvezető alelnöke fogad. A kiállítás, amely vásárral van összekötve, három héttig marad nyitva és hétköznapokon délelőtt 10-11-ig délután 3-6-ig harmincz fillér belépődíjért vasárnap ingyen tekinthető meg.

(—) Előadás képzőművészetről. Lehel Ferenc festőművész a Magyarországi Független Good Templár Rend Feloldás páholyában (Mária Varjú-utca 12. szám) január 19-én este 8 órakor előadást tart a művészi látásról. Vendégeket szívesen látnak. Belépődíj nincs.

(—) Tisztújítás a szentesi népkörökben. A szentesi I. és II. 48-as népkör vasárnap tartotta tisztújító közgyűlését, melynek eredményeül az I. 48-as körben megválasztottak: Elnökök: Barján Lajos, dr. Kiss Béla, Nyíri Antal; Főjegyző: Patáki Imre; aljegyző: Kiss Sándor; pénztárnok: Soós Bálint; könyvtárnok: Sáfán Bálint; gondnok: Erényi Lajos; zászlótartók: Piti Mihály, ifj. Kátai Pál János, Héjja Lajos. — A II-ik 48-as körben megjött tisztújításon elnök lett: dr. Tasnády Antal; alelnök: Vecseri István; főjegyző: dr. Vajda Antal; aljegyző: Vass Bálint; pénztárnok: Kiss András; ellenőr: Sándor Mária; könyvtárnok: Molnár Sándor; gondnok: Széri János; zászlótartók: Czárkus János és László László.

(—) A nagykőrösi Szanatórium-Egylet Nagykőrösről jelentik: A szanatórium-egyesület Kenessey Kálmán elnöklésével tartott közgyűlésén Pakots József központi főtitkár tartott tájékoztató beszédet, majd Horváth József főgimnáziumi tanár, a helyi bizottság fíradhatlan titkára olvasta fel jelentését a bizottság múlt évi működéséről. Azután dr. Geszti József tartott előadást a tüdővész elleni védekezésről és a gyulai szanatóriumról. Horváth

József tanárt érdemei elismerésül alelnökké választották. Ezután a többi választásokat ejtették meg. A helyi bizottság pénztári bevétele a múlt évben 1624 K 31 fillér kiadásai 1469 K 21 fillért tettek ki.

TÖRVÉNSZÉK!

A ballerina leányának panaszja.

— Az illetékesség kérdése. —

A bécsi polgári törvényszék tegnap érdekes perben ült össze. Fauts somogyiszlai jöszágigazgató neje, Abel Katalin — a bécsi operaház 1904-ben elhunyt első táncosnőjének leánya — a „kötelesrész” kiadása iránt bepörölte mostohaanyját, gróf Orsich Györgyöt.

Abel Katalin — a panaszos előadása szerint — 1890-ben lett a tíz évvel fiatalabb gróf Orsich neje. A házasság idején a ballerina 400.000 korona értékű vagyona volt, míg a férj teljesen vagyontalan volt. Tízennégy évi házasság ideje alatt a gróf egy fillért se keresett, de költséges kedvteléseit a felesége vagyonából elégítette ki.

Gróf Orsichné, született Abel Katalin 1904-ben meghalt. Végrendeletében férjét nevezte meg örökösének, míg leányát a kötelesrészre szorította. A hagyaték, mint kiderült, mindössze 66 koronából állt. A vak is látta, hogy az elhunyt ajándék utján már előbb a férjnek juttatta vagyonát. Leánya a kötelesrész eltulajdonítása címén pert akart indítani mostohaanyja ellen. Gróf Orsich azonban megmagyarázta neki, hogy ezzel semmit sem érne el, minthogy abban az időben éppen csak anyija volt, amiből megélhetett. Megkérte, legyen türelmessel, s ha majd körülményei jobbra fordulnak, mindazt visszaadja neki, amit anyjától kapott.

Panaszos férje, aki ezen ajánlatát elutasította, irásbeli nyilatkozatot kívánt, mire a gróf így szólt:

— Uriemberek közt elég az adott szó!

Fautsné erre az ígéretre kijelentette, hogy az anyja hagyatékáról lemond.

Gróf Orsich György körülményei — panaszos képviselője, dr. Bamberger Gotthilf ügyvéd előadása szerint — csakugyan jóra fordultak. A gróf ugyanis másodsor is megnősült. Feleségül vette a többszörös milliomos özvegy Tüköryné, úgy hogy még öccinek kastélyát is visszavásárolhatta. De a mostohaanyjának tett ígéretét most se hajlandó beváltani.

Ekkor Fautsné komolyan gondolt a per megindítására. Csakhogy Horvátországban, ahol gróf Orsich lakik, az irásbeli pereskedésnek sok akadálya van. A múlt év október havában a bécsi „Magyar király” szállodában véletlenül találkozott a két fél. A gróf így szólt mostohaanyjához:

— Semmit se fogsz ellenem kivívni. Addig fogom Horvátországban a pert nyújtani, míg ki fog belőled a szusz. Eltarthat husz évig is a dolog.

De a véletlen kedvezett a panaszosnőnek. Gróf Orsich az említett találkozás napján elhagyta Bécsből s szállodai szobájában hagyott egy halóinget, egy pár sámfát és egy kabátot. Fautsné már most ezekre a tárgyakra alapítja a bécsi törvényszék illetékességét. Követelése kétszáz ezer korona.

Gróf Orsich tagadja, hogy az említett tárgyak az övéi lennének. Azt állítja, hogy unokatestvére gróf Kulmer, meglátogatta őt országlángi kastélyában, a tárgyakat ott felejtette s ő most azokat visszahozta neki Bécsbe.

A tegnapi tárgyaláson dr. Bramberger, a panaszos ügyvédje, nagyon valószínűtlennek tartja, hogy az említett öltözképzéskészlet nem lenne gróf Orsich tulajdonai. A szállodai személyzet tanúsága szerint azokat ott tartózkodása idején, használta és hogy azok akkor az ő birtokában voltak.

Dr. Kienböck Viktor, alperesi ügyvéd, az egész

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle

gyógyászata valódi ajándék gyomorbetegségeknek és székzsorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az orvosi gyakorlatban
 8-9 óra alatt teljesen rendbe hozza.
 Kísérlet 40 alkalommal
 1904. évi 60 alkalommal.

panaszt szenzációs regénynek s a valóságok szövevényének mondja. Szerinte *Abel* Katalinnak nem volt annyi vagyona, mint a leánya állítja; panaszos mostohaatyja nem tette a neki tulajdonított ígéreteket s bár most csakugyan gazdag nőnek a férje, de ő maga éppen nem gazdag. A hotelben maradt tárgyakhoz a grófnak semmi köze és hogy a bécsi illetékesség úgy sem helytálló, amennyiben panaszosnő Somogyzilben, Magyarországon lakik s nem osztrák állampolgárnő.

A törvényszék utasította dr. *Bamberger*-t, hogy négy hét alatt mutassa ki panaszosnő osztrák állampolgárságát s csak azután fog az illetékesség kérdésében határozni.

§ **Visszavétel egy miniszteri tanácsos nevével.** Két évvel ezelőtt *Major* Artur fogtechnikus fogorvosi munkák végzésére jogosító igazolványt akart szerezní *Bugarszky* Milán műfordító vállalkozott rá, hogy dr. *Kovács* Gyula miniszteri tanácsos megvesztegetésével megszerzi az engedelmet. A megvesztegetés fejében át is vett hatszáz koronát. Az engedelemből nem lett semmi s amikor a fogtechnikus türelme elfogyott, a belügyminisztériumban érleklődött dolga iránt. Ekkor kiderült a család, de megtudta a visszavételt a miniszteri tanácsos is, aki följelentést tett. Hiába fizette vissza *Bugarszky* Milán a hatszáz koronát, család büntetettért és becsületsértés vétségéért ma a vádlottak padjára került. A vádlott azzal védekezett, hogy a pénzt kölcsönbe kapta s azt is visszafizette a följelentés előtt. A becsületsértés vádjában pedig kijelentette, hogy a miniszteri tanácsosról soha sem nyilatkozott úgy, mint ahogyan a vád neki tulajdonítja. Mivel *Major* Artur igazolta a vádlott védekezését, a bíróság a vádlottat fölmentette. Az ügyész fölbevezet.

§ **Megtámadott mandátumok.** A Kuria első választási tanácsa ma folytatta a *Hegedüs* Lóránt sepsiszentgyörgyi mandátuma ellen benyújtott petíció tárgyalását. Dr. *Szegheő* Gábor, a petícionálók meghatalmazottja válaszában kijelentette, hogy bizonyítani tudja, hogy a képviselő jelen volt az etetésnél és itatásnál és a szavazatok vásárlására felügyelt. Dr. *Papp* József, a képviselő védője viszonzalásában a petíció elutasítását kérte. Határozathirdetés holnap déli tizenkét órakor lesz. — A Kuria második választási tanácsa ma a bajnai *Vojnich* Sándor szabadkai mandátuma ellen benyújtott petíció tárgyalását folytatta. Ma dr. *Tetéli* Armin, a képviselő meghatalmazottja beszélt. A tárgyalást holnap folytatják.

§ **Az allensteini tragédia befejezése.** Berlinből jelentik nekünk: Az allensteini tragédia végleg lezárult. *Schönebeck-Weber* gyámság alá való helyezését a főtörvényszék is helybenhagyta, az új gyám letette az esküt s így az asszony nem állítható többé bíróság elé az allensteini gyilkosság miatt. Ezzel megszűnik annak a vádnak is minden alapja, hogy az ügyészség 50.000 márka kauzió fejében egy gyilkossággal gyanúsítottat szabadlábra helyezt.

§ **A püspök rágalmazói.** Radnai Farkas besztercebányai püspökről a „Slovenski Tyzdenaik” 1909. évi október hó 15-iki számában azt írta, hogy gazdaszónyával, *Szánthó* Jozefával közös háztartást folytat. A sértő közlemény miatt úgy a püspök, mint *Szánthó* Jozefa, sajtópört indítottak a cikket szerzője ellen. Az inkriminált közleményért a felelősséget előbb *Dvorák* József, a „Slov. Tyzd.” kiadóhivatali alkalmazottja vállalta el, aki azonban a főtárgyalás során kijelentette, hogy nem ő a cikket szerzője. Az újból megindított vizsgálat során kiderült, hogy a kérdéses cikket *Gál* János cipészegéd írta, mire úgy őt, mint előbbi beismerése alapján *Dvorák*ot vád alá helyezték. Az ügyet ma tárgyalta le a budapesti büntetőtörvényszéknek dr. *Makucz* bíró elnöklése mellett ítélkező tanácsa. A főmagánvádlókat dr. *Nagy* Emil orsz. képviselő, a vádlottakat dr. *Dobos* László ügyvéd képviselte. A lefolytatott tárgyalás után az ítélkező bíróság *Dvorák*ot teljesen felmentette a vád és következményei alól. *Gál* Jánost ellenben kétféle rágalmazás vétsége miatt 5 heti fogházbüntetéssel és 150 korona pénzbüntetéssel sújtotta. Az ítélet ellen a főmagánvádló súlyosbíttatás, a védő pedig enyhítésért felelbevezést jelentett be.

§ **A rablógyilkos színésznevendék.** A királyi Kuria harmadik büntetőtanácsa ma *Liszky* István, volt színésznevendék bünpörével foglalkozott, aki harmadéve tizenkilenc törzsúrral meggyilkolta és azután kirabolta *Szilasi* Adolf beteges hajlamáról ismert uzorást. A budapesti esküdtbíróság *Liszky* Istvánt halált okozó súlyos testi sértés és rablás büntette miatt az enyhítő szakasz alkalmazásával hat évi fegyházra ítélte. A bíróság enyhítő körülményül vette büntetlen előéletét s hogy tettét a sértettel főnállott erkölcselen viszonyból kifolyólag követte el. Az ügyész az enyhítő szakasz alkalmazása, a védő pedig a büncselekmény minősíté-

tése miatt semmisségi panaszt jelentett be. A semmisségi panaszokat *Zsitvay* Leó elnöklésével ma tárgyalta a Kuria, mely *Deák* Péter bíró referálása, *Vargha* Ferenc helyettes koronaügyész vádbeszéde és dr. *Visontai* Soma védelme után úgy határozott, hogy az ítéletet holnap délben hirdeti ki.

§ **A kecskeméti mészárosok sajtópöre.** Két esztendővel ezelőtt több kecskeméti mészáros ellen szigorú vizsgálatot indítottak a hatóságok romlott hus és döghus földolgozása miatt. A Kecskeméti Lapok, ezekről a vizsgálatokról irván, gyilkosoknak és gazembereknek mondta azokat a mészárosokat, akiknél a vizsgálat az egészségre ártalmas hús és húsárut talált. Huszonegy mészáros és hentes indított ezért sajtópört a Kecskeméti Lapok ellen, amely megnevezte a cikkek íróját, *Henner* Gyulát. Tegnap tartotta ebben az ügyben a tárgyalást a kecskeméti törvényszék. A vádlott újságíró kijelentette, hogy nem kér bocsánatot a panaszosoktól, mert ő azokra értette a sértő kifejezéseket, akik romlott élelmiszerekkel a közönség egészsége ellen törnek. Mivel a vádlott a valódiság bizonyítása folyamán állításait beigazolta, a törvényszék felmentő ítéletet hozott.

KÖZGAZDASÁG.

A Központi Kereskedelmi és Iparbank alapítókezelése és a tőzsde. A Központi Kereskedelmi és Iparbank alapítókezelését kimondó igazgatósági határozat a pénzpiacra és a tőzsdére kedvező hatást ért, mert az 50 százalékos tőkezeszaporításban mindenki az intézet további erőteljes fejlődésének biztosítékát látja. Ezért a tőzsdén ma is élénk figyelemben részesültek a bank részvényei, amelyek végig megtartották szilárd irányzatukat, ami annál inkább figyelemre méltó jelenség, mert az intézet részvényeit tudvalevőleg csak két hét óta jegyzik a tőzsdén.

Az Iparegyesület gyűlése. Az Országos Iparegyesület végrehajtó bizottsága tegnap délelőtt *Mattekovits* Sándor v. b. t. t. elnöke alatt ülést tartott, amelyen *Gelléri* Mór igazgató bejelentette, hogy az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés javaslatot tett egy állandó egyesületközi bizottságnak szervezésére, amelynek a vámszerződések előkészítése volna a célja. A bizottság ezt a bejelentést előzetesen tudomásul vette. Több oldalról panasz érkezett az egyesülethez, hogy a szabadalmi hivatal, dacára annak, hogy az ügyforgalom állandóan lényegesen emelkedik, nem képes a személyzet elégtelen létszáma mellett a forgalmat megfelelő gyorsan lebonyolítani, minek következtében az iparos és műszaki világra sérelmes késedelem és huzavona áll be. Ugyancsak panaszt tettek az egyesületnél, hogy az értékmegállapító bizottság tagjainak megválasztása körül eddig követelt eljárás az ipari és kereskedelmi érdekeknek nem felel meg, miért is az a kívánság merült fel, hogy a kijelölésre a hivatott ipari és kereskedelmi egyesületeknek befolyás engedjék. Dr. *Soltész* Adolf titkár bejelentette, hogy külső helyről felhívták az egyesület figyelmét arra a körülményre, hogy Boszniát és Hercegovinát a hatóságok az igazságszolgáltatás szempontjából az annexió óta is külföld gyanánt kezelik. Így például az onnan érkező bírói megkereséseket és végzéseket a hatóságok csak az igazságügyminiszter közvetítésével kézbesítik, ami tetemes időt rabol el, viszont a bosnyák bíróságok a Magyarországon kibocsátott sommás végzéseket nem hajtják végre. A végrehajtó bizottság úgy határozott, hogy a bosnyák bírói végzések gyorsabb kézbesítése ügyében felír a kereskedelemügyi miniszterhez. Az iparfelügyeleti és gőzkazánvizsgáló viszonyok javítására vonatkozó titkári előterjesztéssel kapcsolatban báró *Kornfeld* Móricz indítványára a gőzkazánvizsgáló egyesület figyelmét felhívja az egyesület a kazánbiztosítás eszméjének megvalósítására.

A Budapesti Bank részvényeinek emelkedése. A mai tőzsdén uralkodott tartózkodó irányzat mellett is élénk kereslet nyilvánult meg a Budapesti Bank részvényei iránt, melyek ennek következtében 558 koronáig emelkedtek. A nagy kereslet oka a bank tegnap közzétett mérlegének kedvező eredményeiben s a fizetendő nagyobb osztalékban keresendő.

Magánmérnökök nyugdíja. A Magánmérnökök Országos Szövetségében a szövetség tagjai legutóbb értekezletre gyűltek össze, hogy megbeszéljék egy nyugdíjintézet alapítására vonatkozó teendőket. Az értekezleten, amelyet *Kubik* Gyula igazgató vezett, *Deutsch* Mór szövetségi tag részletesen ismertette azokat az előnyöket, amelyeket a felállítandó nyugdíjintézmény a szövetség tagjainak nyújt és azokat a feltételeket, amelyek mellett a nyugdíjinté-

zetet felállítható. Beható vita után az előadás alapján az értekezlet kimondotta, hogy szükségesnek tartja a nyugdíjintézet felállítását. Az előmunkálatok végrehajtását szervezőbizottságra bízta. A bizottság a legszélesebbkörű propagandát fogja kifejteni, hogy a nyugdíjintézet minél előbb létesülhessen.

Uj vasuti állomás Rákospalota-Ujpesten. Az a rohamos terjeszkedés, mely Rákospalotán és Ujpesten tapasztalható, meglátszik a Máv. személy- és teherforgalmán is, úgy hogy ma már a régi Rákospalota-Ujpest állomás elégtelennek bizonyul. Másrészt pedig a környék fejlődése szembeötölően Budapest felé tendál, úgy hogy ma már a sulypont *Palotaujfalura* esik, mely a maga 20.000 lakosával s évről-évre való 25—30%-os szaporodásával a legnagyobb jövővel bíró helyek egyike. E lakosság már régóta sürgeti a rendes vasuti állomás kiépítését; ez a törekvése azonban az anyaközség vezetőinek magatartása miatt eddig meghiúsult. Most azonban végre a Máv. belátta, hogy a forgalom legnagyobb része Ujfalura esik, miért is — mint jó forrásból értesülünk — az igazgatóság elhatározta, hogy a főállomást idehelyezi át, mert az István-főműhely érdekei is ezt kívánják. A kisajátítási munkálatok már folynak, bár csak lassan, mert a telektulajdonosok abszolút értéktelen telkeikért is horribilis árakat követelnek.

Tokaj-Hegyalja felsegélyezése. Sátoraljaúj helyről jelentik: Zemplénvármegye köztörvényhatósága ma *Meczner* Gyula főispán elnöklésével tartott rendkívüli közgyűlésén felolvasták a földművelésügyi miniszter leiratát, mely szerint a jégvert szőlőbirtokosoknak kölcsönképpen 600.000 koronát folyósított. Megalakították a kölcsönösztosztó bizottságot a főispán elnöklésével. A bizottság tagjai a megyei főügyész, a főjegyző, a városok polgármesterei és minden károsult község egy-egy elöljárója. Mint már jelentettük, holdanként 150 koronát adnak segélyképpen. A köztörvényhatóság elhatározta, így egy az összkormányának, valamint gróf *Serényi* Béla földművelésügyi miniszternek és *Kazy* József államtitkárnak jóakaratu támogatásukért köszönetet szavaznak.

A Hitelezői Védegylet gyűlése. A Budapesti Hitelezői Védegylet igazgatósága elnöke, maróthi *Fürst* Bertalan udvari tanácsos vezetése alatt ma ülést tartott, amelyen mindenekelőtt megtétek a folyó évben tartandó közgyűléshez szükséges előkészületek, amennyiben megállapították az évi jelentés és zárszámadás, valamint a költségvetési tervezet. Ezután örvendetes tudomásul vette az igazgatóság, hogy rendkívüli nagy számban léptek be új tagok az egyesület kötelékébe. Így többek között a bórkereskedői szakma teljességében csatlakozott a védegylethez. Ebben az igazgatóság örvendetes jelét látja annak, hogy az egyesület működése iránt való jogosult bizalom mind fokozottabb mérvben terjed. Foglalkozott az igazgatóság ezek után több rendbeli szervezési kérdéssel. A közgyűlés február hó folyamán lesz.

A Creditanstalt alapítókezelése. Az Oesterreichische Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe március 2-ára rendkívüli közgyűlést hívott össze, a célból, hogy — mint már jelentettük — alapítókezelését 120 millió koronáról 450 millió koro-

Sokszorosításokat

legszebben,
leggyorsabban,
legócsóbban,
szállít

Zilahi és Szabó

írógép és írodaberendezési szaküzlet

sokszorosító irodája

Budapest, VI., Mozsár-utca 9.

Telefonszám: 139-90.

Vidéki megbízások postafordultával nyernek elintézt.

Kérjen mintát!
és
tegyen próbát!

nára emelje föl. E célból az intézet 93.750 drb 320 kor. n. é. új részvényt fog kibocsátani.

A világ legmélyebb bányái. Észak-Amerikában, a Felsőlé mellett lévő Calumet, Hekla és Tamarack rézbányái; a legmélyebbek, ahol 1500 méternél nagyobb mélységet értek el. A belga szénbányákban és a cseh ércbányákban 1200 m.-nél mélyebbre jutottak. Németországban a dortmundi bányakerülethez tartozó Hermann-bánya a legmélyebb 970 m. mélységgel.

Az Egyesült Fővárosi Takarékpénztár osztaléka. Az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár mérlege már elkészült, de az igazgatóság még nem bocsátotta ki. Annyit sikerült meg tudnunk, hogy az idei tiszta nyereség körülbelül kétszáz ezer koronával fogja meghaladni a tavalyit, amely tudvalevőleg 3.152.000 koronára rugott. Az osztalék 120 korona lesz, mint az elmúlt évben. Az üzletmenet kielégítő és kibocsátványai elhelyezése kielégítően folyik.

Pályázat a Kodolányi-díjra. Az OMGE a megboldogult Kodolányi Antal 50 éves irói jubileuma alkalmából letétbe helyezett alapítvány 200 koronát kitevő kamatára pályázatot hirdet. A pályakérdés teljes czime a következő: „Egy közpirtok hasznóhajtó gazdálkodásának leírása.” A pályázó m. kir. gazdasági akadémiai hallgatók dolgozataikat április 15-ig közvetlenül a „Köztelek” lap szerkesztőségéhez (IX. Üllői-ut 25. I.) küldjék be. Ugyanitt adnak bővebb fölvilágosítást is.

A sörkartel megújítása. Azok között a kartelek között, amelyek kimondottan a fogyasztó közönség megadóztatására alakultak, igen előkelő hely illel meg a sörkartel, amely talán az összes kartelek között legkapszibb. Elég végig tekinteni a kartelet tartozó gyárak mérlegein, hogy meggyőződhetünk mindenki arról, hogy mennyire jogosulatlanok a mostani uzsora-sörárak. A legtöbb sörgyárnak valóságos művészetet kell kifejtenie, hogy a különféle címek alatt eltitkolhassa busás nyereségeit s még úgy is napirenden vannak a 25—35 százalékos osztalékok. Ilyen zsiros koncekokat nem szívesen dobnak el vállalataink; éppen ezért nagy volt a riadalom a sörkartelben, mikor a Hagenmacher-féle új közbányai sörgyár veszélyeztette a kartelet, amely azonban végül mégis csak megfelelő kontingenst juttatott Hagenmachernek is, mire aztán most megújították a sörkartelt. Ami a közönség szempontjából csak azt jelenti, hogy a folyó sör ezentul is rossz lesz és ezentul is méreg drága marad.

A Miskolci Villamossági Részvénytársaság igazgatósága ma megtartott ülésén elhatározta, hogy a tavalyinál nagyobb tartalékolások figyelembevételével 281.621 korona 8 fillérben megállapított 1910-iki tiszta nyereséget kimutató mérleget a február 3-ikára egybehívandó közgyűlés elé azzal a javaslattal terjeszti, hogy a tavalyival azonos, vagyis részvényenként 20 koronányi osztalék és élvezeti jégvényként 10 koronányi felülosztalék fizetessék ki. A rendező közgyűlésnek azt is javasolnia fogja az igazgatóság, hogy a kormány jóváhagyásának fentartásával határozza el, hogy a hejdesabai szarvnyonal létesítésével és a világi-tási vezetéknek Bánrévőig történt kiterjesztésével kapcsolatos új berendezésekre és létesítményekre való tekintettel a társaság jelenleg 2,5 millió koronányi alaptőkéje ötezer 200 korona névértékű részvénynek kibocsátása után egymillió koronával 3,5 millió koronára emeltesse. Az új részvényekre vonatkozóan az igazgatóság azt fogja a közgyűlésnek javasolni, hogy az eddigi részvényeseknek az új kibocsátású részvényekre az elővételi jog felajánlással olyformán, hogy öt régi részvény birtoka két új részvénynek 325 koronás árfolyamon való átvételére jogosítsa. Az újonnan kibocsátandó részvények elhelyezését a Magyar Államános Hitelbank biztosította.

A korai legeltetés eltöltése. Életrevaló eszmét vetett föl a Temesmegyei Gazdasági Egyesület legutóbbi ülésén, azt indítványozván, hogy a közlegelőkre a korai hajtás tiltassék el, a takarmánynövények természetére használt területek adója szállíttassék le, a legelőgyekek rendeztesse, az apaállatok száma szigorubban ellenőriztesse, tenyészborjuváások rendeztesse, állattenyésztési egyesületek alakíttassanak és a szüzugyára nézve tételesen külön intézkedések. Ezek közül az indítványok közül legfontosabb a korai legeltetés eltöltését célzó, mert a legtöbb közlegelő egész éven át éppen azért van olyan lehetetlenül rossz állapotban, mert tavasszal a még alig sarjadó füvet lelegeltetik, még mielőtt az megerősödhetne.

Az „Anker” 1910. évi forgalma. Az „Anker” élet- és járadék-biztosító társaság magyarországi igazgatóságánál 1910. december havában benyújtott 811 ajánlat 6.935.800 K biztosított összegre és kiállított 780 kötvény 6.883.913 K összegre. Díjak fejében bevett a társaság 1.761.663 K-át, elérés és elhalálozás folytán kifizetett 717.016 K-t. Az 1910. év folyamán benyújtott 12010 ajánlat 92.533.841 K-ra és kiállított 10798 kötvény 81.809.952 K-ra. Ugyanezen időszakban díjakért 22.603.571 K-t vtelezett be a társaság, elérés és halálesetek folytán pedig 16.857.828 K-t fizetett ki. A társaság vagyona 1909. december 31-én 186 millió K, biztosítási állomány 573 millió K, halálozások és esedékessé vált elérti biztosítások folytán a társaság fennállása óta 379 millió K fizetett ki.

Tiltakozás az örökösödési illeték felemelése ellen. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület közgazdasági szakosztálya január 24-én délután 4 órakor nagyobb ülést tart a Köztelken gróf Zselenszky Róbert elnöklésével. Tárgyalás alá kerül az 1887. évi XLV. tcz. 3., 4. és 5. szakaszainak módosításáról és kiegészítéséről szóló törvényjavaslat, a gazdasági egyesületi székházak házadómentességének és a szőlőkaró díjzabás megváltoztatásának ügye.

Egybehívott közgyűlések.

(A zárjelben levő kelet azt jelenti, hogy a részvények deponálására ez az utolsó nap.)

Január 19. M. kir. szab. osztályorszájáték r. t. d. e. 11. rendes kgy. (jan. 16.)
Magyar textilfestő r. t. rendes kgy. d. e. 10 óra (január 18.)

Kiss Károly és társa Bank Rt. (r. k.) d. u. 6 óra, (Január 16.)

Magyarországi kisbirtokos mezőgazdák hitel- és áruforgalmi szövetezete. Rendkiv. kgy. d. u. 3 óra.

Január 21. Belvárosi bank r. t. (r. k.) d. u. 6 és fél ó. (jan. 16.)

„Flora” első magyar steeringyertya r. t. (rendk. kgy.) d. e. 10 ó. (jan. 18.)

Fővárosi Kereskedelmi Hitelintézet (r. k.) d. u. 3. Január 22. Gabonabank r. t. (r. k.) d. e. 11.

Papolecz-barátosi faipar r. t. (r. k.) d. e. 11 (jan. 19.)

Műasztalosok Szövetezete, r. k. d. e. 10 óra.

Január 24. Faszenesítő r. t. Konstanz, (r. k.) Tőkeemelés 4.000.000 M-val d. e. 9 és fél óra (jan. 21.)

Január 25. Budapesti kis- és középkereskedők takaré- és kölcsönözvetezete (r. k.) d. e. 9 óra. (Jan. 21.)

Január 26. Egyesült Magyarhoni Uveggyárak Rt. felsz. a. Rendkiv. közgy. d. e. 9 ó. (Jan. 21.)

Január 27. Magyar Benz. automobilgyár r. t. (r. k.) d. e. 10 ó. (jan. 24.)

Budapesti Giró és Pénztári Egylet (r. k.) d. e. 11 és fél óra (jan. 23.)

Magyar telepitő és parcellázó bank r. t. (r. k.) d. u. 4 óra (jan. 23.)

Január 29. Schwarzer-féle szanatórium r. t. (r. k.) d. e. 10 óra.

Industria takaré- és hitelintézet m. sz. (r. k.) d. e. fél 11 óra.

Közbányai Takarékpénztár Rt. (r. k.) d. e. 11 ó. Káizer-féle molykár ellen védő és raktározó r. t. (r. k.) d. e. 11 óra.

Január 31. Közuti Vaspálya Társaság (rendk. kgy.) d. u. 3 és fél óra (jan. 27.)

Magyar műhely és raktártelep r. t. (r. k.) d. u. fél 4 órakor.

Fatermelő Rt. r. k. déli 12 ó. (Jan. 22.)

Február 1. Bpest Erzsébetvárosi Tkp. Rt. (r. k.)

Február 2. Pesti Hazai Első Tk. (r. k.) d. e. 10 óra.

Központi Kereskedelmi és Iparbank Rt. Rendkiv. k. Alaptőkeemelés. D. e. 11 ó.

Február 11. Budapesti Bank Rt. (r. k.)

Gyomorfájdalmakat enyhít!

Rögtöni hatás mutatkozik gyomorgörcs, gyomorhurut kólika, eszmör, étvágytalanság, böfögés, felfúvódás, rosszullét, kimerültség, hányinger, kellemetlen szájíz, oldalszurás, lás és migrén stb. hasonló bajnál, ha

„Novicum”
székelyhavasi gyomorkeserő honiszer használja.
Kapható a készítőnél:

KÁRPÁTI JÓZSEF
Árkos-Sepsiszentgyörgy 5. szám.
Egy nagy üveg ára 2 kor. Egy közép üveg 1 kor. 20 fill. és egy kis üveg 60 fill. Postán legkevesebbet küld 3 nagy, 5 közép vagy 10 kis üveget 6 kor. utánvét mellett a készítő vagy a Magyarországi főraktár:
Balla Sándor „Hunnia” gyógyszerháza
Budapest, VII. /11, Erzsébet-körút 56. szám.

TŐZSDÉK
A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE
Gabonatőzsde.

Budapest, január 18.

A készáruipiaczon ma nyugodt volt a hangulat. Csekély kínálattal szemben a malmok igen tartózkodók voltak, amiért aztán nagyon nehézkesen indult meg a forgalom, amely később sem tudott megélnkülni. Mindössze alig 8000 q buza kelt el, változatlan tegnapi áron. A legdrágább eladási ár 11,75 korona volt 79 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 11,05 korona 75,8 kilós pestvidéki buzáért. Egyéb gabonamétiak közül a rozs változatlan, a tengeri 2 és fél fillérrel drágább, a zab szilárd, takarmányrépa hiányzik. Forgolomba került: 2700 q rozs 7,65—7,87 és fél koronás áron és 900 q zab 8,55—8,72 és fél koronás áron. A határidőpiaczon a mai üzlet szilárdan és a tegnapi zárlathoz némileg magasabb jegyzésekkel indult meg, mivel azonban a magas kezdő árfolyamok nagyobb arányú kínálatot idéztek elő, nyomban gyöngült az irányzat és mérsékeltén visszamentek az árfolyamok, amelyek később aztán valamivel jobb vételkedvre ismét feljavultak kovessé. Az áprilisi buza 4 fillérrel a tegnapi zárlathoz fölül, 11,21 koronán indult, előbb 11,18-ig gyöngült, aztán 11,24-ig emelkedett és zárlathoz 11,22 koronán maradt. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképen ma az áprilisi buza 5 fillérrel, a májusi buza 5 fillérrel, az októberi buza 2 fillérrel, az áprilisi rozs 3 fillérrel, az áprilisi zab 10 fillérrel, a májusi tengeri 4 fillérrel emelkedett.

A készáruipiac jegyzéke a mai üzletben a borsó- és szója-áraknál.

Buza	kilos	ára 100 kg.	kilos	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	22,75—22,10
„	76	22,20—22,55	80	22,25—22,20
„	77	22,45—22,85	81	—
„	78	22,65—22,95	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	22,60—22,90
„	76	22,05—22,35	80	22,65—22,60
„	77	22,30—22,65	81	—
„	78	22,45—22,75	82	—
Pestvidéki	75	—	79	22,65—22,60
„	76	22,15—22,55	80	22,70—22,10
„	77	22,30—22,75	81	—
„	78	22,50—22,85	82	—
Bánsági	75	—	79	22,60—22,05
„	76	22,05—22,35	70	—
„	77	22,25—22,60	81	—
„	78	22,50—22,75	82	—
Bácskai	75	—	79	—
„	76	22,15—22,50	70	—
„	77	22,40—22,75	81	—
„	78	22,65—22,95	82	—
Rozs I-rendű új közepminőségű új	—	—	—	16,00—16,10
„	—	—	—	16,95—15,95
Árpa takarmány I-rendű	—	—	—	16,80—16,80
„ II-rendű	—	—	—	16,10—15,50
Zab I-rendű	—	—	—	17,50—17,00
„ II-rendű	—	—	—	17,10—17,40
Tengeri belöldi ó	—	—	—	—
„ új	—	—	—	10,85—11,10

Kötetett:
Buza, Tiszavidéki: 100 q 79,5 k 22,80 K keverékes, 100 q 79 k 23,40 K, 100 q 79 k 23,50 K, 250 q 78,5 k 23,30 K, 100 q 78,5 k 23,30 K, 200 q 78 k 23,20 K, 100 q 77,5 k 23,10 K, 100 q 77 k 23,10 K, 100 q 75,5 k 22,40 K.
Fejérmegyei: 100 q 77 k 23,10 K.
Pestvidéki: 200 q 78 k 23 K, 400 q 77,5 k 23 K, 100 q 76,5 k 22,50 K rozsos, 100 q 76 k 22,30 K, 100 q 75,5 k 22,10 K, 210 q 75 k 22,20 K.
Bacskei: 3800 q 74,3 k 22,40 K.
Marosi: 100 q 75,5 k 22,25 K keverékes, 100 q 76 k 22,25 K.
Raktárbél: 1000 q 76,7 k 22,90 K.
Rozs: 100 q 15,75 K, 500 q 15,70 K, 500 q 15,70 K kpf. pp., 500 q 15,65 K, 400 q 15,65 K, 700 q 15,60 K kpf. pp., 300 q 15,30 K kpf. pp.
Zab: 100 q 17,45 K, 700 q 17,45 K, 100 q 17,10 K kpf.
Az árak 100 kilogramonként, koronaértékben értendők.

A határidőpiaczon kötetett
Délután:
Előforduló kötések (50 kg.-kint) 1911-re:
Buza áprillára 11,21—22—18—24—22—
Buza májusra 11,09—05—10—
Buza októberre 10,67—68—66—70—69—
Rozs áprillára 8,11—09—15—13—
Tengeri májusra 5,66—72—70—
Zab áprillára 5,64—74—71—

2 óra 30 perceskor zárulnak:

Buza áprillisa	11.22—11.23
Buza májusra	11.11—11.12
Buza októberre	10.63—10.69
Rozs áprillisa	8.12—8.13
Tengeri májusra 1911-re	5.70—5.71
Zab áprillisa	8.71—8.72

Budapesti gabonaforgalom.
1911. január 16-tól 1911. január 17-ig.

	Érkezett	Elszállított
	méter mássa	
Buza	2402	400
Rozs	—	—
Arpa	308	—
Zab	208	—
Tengeri	619	—
Liszt	308	6366
Korpa	—	2519

Értéktőzsde.

Az értéktőzsdére külföldről a párisi börze kivételével, szilárd jelentés érkezett, amit nálunk megnyitáskor ujalagos áremelkedéssel viszonyoztak. Később az eladók kerekedtek fölül, mert a bécsi arbitrázs egyfolytában kínálta a papirokat, kiváltképpen az osztrák hitelrészvényt, amelynek az árfolyama 3—4 koronával hanyatlott. A spekuláció az üzlet további folyamán az itteni, ugyszintén a bécsi piacon eszközölt lebonyolításokat, minek következtében a hangulat kedvtelen jelleget öltött, a nemzetközi értékek pedig sorban 2—3 koronával olcsóbbodtak. A helyi piacon néhány bizományos clénkobb kereslete a Leszámitoló és pénzváltóbank részvény 2—3 koronás áremelkedésében jutott kifejezésre, a hazai bank részvény pedig szilárd megnyitás után 4 koronával hanyatlott; a többi érték ára is lemorzsolódott. A járadékpiac csendes volt.

As éltőzsdén kötetett: Koronajár. 92.02.50—92.10, Osztrák hitel 682.50—680, Magyar hitel 875.50—873, Államvasut 751.50, Leszámitolóbank 608—612, Jelzalogbank 509—510, Hazai bank 320.50—317.75, Városi villamos 410—409, Közuti villamos 778—802, Magyar bank 766.25—765, Rimamurányi 671.50, Agrárbank 521—521.50, Bpesti bank 555—558, Bpesti takp. 709.50—711, Lipótvárosi takp. 210, Ujlaki 456—457, Vasuti forgalmi 471—472, Atlantika 318.50—318.75, Magyar villamosági 471—472, Köz. ker. és iparb. 214—214.50.
A déli tőzsdén kötetett: Koronajár. 92.05, Osztrák hitel 680—678.50, Magyar hitel 873—871.75, Államvasut 751, Leszámitolóbank 611.50—612.50, Jelzalogbank 509.25—508.50, Hazai bank 318.50—317.25, Városi villamos 409.25—407.75, Közuti vill. 801.50—799.50, Magyar bank 766.50—765.50, Salgótarjáni 652—654, Drasché 660, Iparb. 462—464, Bpesti bank 555—556, Belvárosi takp. 709—708, Bpesti takp. 485, Alt. kőszén 675, Hazai sorsjegy 123.50, Ujlak 454—455, Magyar villamosági 472, Agrár 520—520.50, Polg. sör 517, Athenaeum 373.
Utóztőzsdé: Osztrák hitel 679.50, Magyar hitel 872, Leszámitoló 610.50, Jelzalog 507.25, Rimamurányi 670.50, Államvasut 751, Városi 407.50, Közuti 800, Magyar bank 772.

Bécsi gabonaftőzsdé.

Bécs, január 18. (Saját tudósítónktól.) Ma a terménytőzsdén nem volt egységes a hangulat, míg buza és rozs megtartották árfolyamaikat, régi zab 5, tengeri 15 fillérel drágult, arpa irányzata szilárd, de élénk forgalom csak buzában volt.

Jegyzetett buza: Tiszavidéki 11.95—12.45, bánáti 11.65—12.10, székesfehérvári 11.60—11.95, mosoni és győri 11.25—11.70, felsőmagyarországi és delüvasuti 11.25—11.65, marchfeldi 10.05—11.40.

Rozs: Felsőmagyarországi 8.45—8.65, csepeli 8.40—8.60, pestmegeyi 8.50—8.70, delüvasuti és különféle magyarországi 8.40—8.60, ausztriai 8.30—8.65.

Arpa: Morvaországi 10.15—10.60, marchfeldi 8.70—9.50, bécsvidéki 8.80—9.40, felsőmagyarországi 9—10, csepeli 8.75—9.50, győri 8.50—9.50, delüvasuti 8.70—9.25, északmagyarországi 8.80—9.50, maláta 8.40—8.70, takarmány 7.50—7.85.

Magyar tengeri 7.20—7.50, új 6.05—6.40, Cinquantin 7.90—8.40.

Magyar zab 9.35—9.75, válogatott 9.05—9.45, közepes 8.95—9.20, csehországi 9—9.25, romániai 8.60—8.90 K.

Bécsi értéktőzsdé.

Bécs, január 18. A szilárd newyorki árjegyzések hatása alatt az éltőzsdé nyugodt irányzattal nyílt meg, kulisszértékek gyengültek, alpesi részvények élénkültek és javultak. Később az irányzat nem volt egységes, míg hitelrészvények emelkedtek, addig államvasuti értékek realizációk következtében gyengültek. A déli tőzsdén kedvtelen volt az irányzat, az árfolyamok általában gyengültek, s a forgalom későbbi során még inkább ellanyhult a magatartás, mert Berlin is kedvtelen irányzatot jelentett.

10 óra 45 perczkor: Osztrák hitel 680, Magyar hitel 874, Laenderbank 536, Union 636, Államvasut 751.50, Delüvasut 116, Alpesi 768.50, Rimamurányi 672, Skoda 437.50, Török sorsjegy 261.50, Dohányrészvény 376.50.

1 óra 30 perczkor: Osztrák hitel 679, Magyar hitel 871.50, Anglo 326, Bankverein 558, Osztrák Földhitelintézet 1344, Laenderbank 535.50, Union 637, Magyar jelzaloghitelbank 508, Államvasut 750.75, Delüvasut 116, Buschtiehradi B. 1039, Dunagőzhajózás 1162, Alpesi 767.50, Rimamurányi 671, Brüxi kőszénbánya 776, Orosz járadék 104.60, Török sorsjegy 261.75, Lloyd 607.50.

Éts, jan. 18. (Magyar értékek zárlata). 4 százalékos arany-járadék 111.80, Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy —, Magyar hitelbank részvény 869.76 Magyar leszámitoló és váltó részvény (0), 25, Rimamurányi 671.40, Magyar ezukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 92.—, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény 92.—, Magy. nyerem.-kölcs. sorsjegy 223.50 Kassa-Oderbergi Vasutrészv. —, Magyar jelzalogbank 507.—, Magy. kereskedelmi bank —.

Éts, jan. 18. (Osztrák értékek zárlata). 4.2 százalékos papír-járadék 93.00, 4 százalékos osztrák arany-járadék 116.66, 1860-as sorsjegy —, Osztrák hitel-sorsjegy —, Angol-osztrák bankrészvény 325.90, Bécsi Bankverein 558.—, Osztrák magyar bank 1893.—, Déli vasut 114.90, Dunagőzhajózási r. t. 1155, Dohányrészv. 378.—, Cs. k. arany (vert) 1137, Német bankv. 117.43, Osztr. Lloyd 607.— 4.2 száz. ezüst jár. 95.20—97.16, Osztr. koronajáradék 93.05, 1864-es sorsj. —, Osztrák hitelintézeti részvény 675.75, Union-Bank 636.5 Osztrák Landerbank 535.20, Osztrák-magyar államvasut 745.75, Elbavölgyi vasut —, Alpesi részvény 766.94, 20 frankos 1906, Londoni váltóár 240.27, Lipótkohó 579.— Török sorsjegy 261.75.

Külföldi értéktőzsdé.

Berlin, január 18. (Értéktőzsdé.) A tegnapi new-yorki tőzsdén megnyilvánult határozott megszilárdulás daczára itt megnyitáskor gyöngülések voltak tulsulyban, mert a szénszállításokat a porosz-hesszeni államvasutak csökkentek és ezenfelül a Kanada vasut csatlódást okozó bevételi kimutatása is lehangoltságot keltett. De ezen társaság értékein kívül csak még varsó-bécsi vasut részvényei engedtek erősebben. Szilárdak voltak azonban főleg a bankértékek, amelyek iránt ma is érdeklődés nyilvánult meg, valamint trust-dinamit részvények. Bányáértékek közül német luxemburgiak, harpeniek és lochumiak jól tartották magukat. A további folyamatban az általános helyzet alig változott. Csupán osztrák értékek közül voltak a hitelrészvények és a déli vasuti részvények erősebb kínálat tárgyai. Gyöngé zárlat után a harmadik üzletórában a magasabb londoni árfolyamokkal összhangban hangulatváltozás állott be, mely különösen a bányapiacra a gelsenkircheniek és Phönix-részvények javulását és favorizálását hozták maguk után. A készárupiacz ipari értékei változatlanul szilárdak voltak. Német pénz 3 százalék, magánkamatláb 3 és fél százalék.

Berlin, jan. 18. Zárlat. (Saját tudósítónktól) Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.34, osztrák hitelrészvény 213.75 Déli vasut 20.7, orosz bankjegyek 216.10, 4 százalékos új orosz kölcsön 94.6, Disconto Commandit 186.20, Dinamittruzst 186.40, Harpeni 14.10. Unifikált török járadék 94.0, 4.2 százalékos ezüstjár. —, 4 százalékos magyar aranyjáradék 94.0, Magyar koronajáradék 92.30, Osztrák-magyar államvasut —, Bécsi váltóár 50.75, Osztrák járadék —, Alt. villamosági Edison 267.75, Gelsenkircheni 209.30, Laurakohó 179.50.

Frankfurt, jan. 18. Zárlat. 4.2 száz.-os papírjáradék 97.—, 4 száz.-os osztr. ar.-jár. 93.40, Magy. ar.-jár. 94.—, Osztr. hitelint. részv. 214.18, Osztrák-magyar államvasut 158.20, Északnyugati vasut —, Buschtiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.2, Bécsi Bankverein 131.—, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön —, 4.2 százalékos ezüstjáradék 99.2, Osztrák koronajáradék 91.25, Magyar koronajáradék 92.25, Osztrák-magyar bank 135.5, Déli vasut részvény 21.—, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 80.75, Párisi váltóár 808.75, Union bankrészv. 158.50

Hamburg, jan. 18. (Zárlat). 4.2 százalékos ezüst járadék 96.9, 1860. sorsjegy 176.70, Déli vasut 20.90 4 százalékos aranyjáradék 99.45, Osztrák hitelrészvény 214.—, Osztrák-magyar államvasut —, Olasz járadék 103.30, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 94.10.

London, jan. 18. Angol consol 80.25.

Páris, jan. 18. (Zárlat). 3 százalékos francia járadék 97.45, Osztr. aranyjáradék 100.55 Magyar arany járadék 95.75, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 51.— 3/4 százalékos Olasz járadék 108.— Déli vasuti elsőbbségi kötv. 3-2.—, 5 százalékos marokkói járadék 5-2.— 4 százalékos 1890. román kölcs. —, 4 százalékos amott. románjár. 1905. —, 5 százalékos orosz járadék 108.90, 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 104.75, 4 százalékos spanyol jár. 94.50, 4 százalékos unifikált török jár. 94.00, Török sorsjegy 222.25, Török dohányrészvény 41.— Osztrák földhitelintézet 1456, Osztr. Landerbank 553.— Magyar jelzalogbank 544.—, Banque de Paris 18.92, Banque Ottomane 707.—, Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut 122.—, Meridionalvasut 675.—, Hartman gépgyár 666.— Rio Tinto 17.75, Sucerie d'Égypte 86.—, Tula 446.—.

Urikányi kőszén —, Chartered 45 50, De Beers 474.— East Rand 138.—, Jagersfontein 218.—, Trans. Land Comp. 63.50, Váltó Amsterdamra (rövid) 200.18, Váltó német piacokra (rövid) 123.56, Váltó Bécsre (rövid) 105.18, Váltó Belgiumra (rövid) 25, Olasz arany-váltó rövid 50, Váltó Svájcra (rövid) 1/2 Csekk Londonra 252.85, Magánkamatláb 2 5/8.

Üzleti tudósítások.

Budapesti szeszjegyzés.

Milyen időre?	Nyers	Finomított
Azonnali szállításra	51.25	56.—
Január—májusra	51.50	56.50
Január—augusztusra	51.75	57.—
Május—augusztusra	—	—

Irányzat: Az ipari exnyerszesz túltermelése rendkívül lanyhitja az irányzatot és nyomja a mezőgazdasági kontingensszesz árát.

Bécsi nyersszeszjegyzés	47.—	48.—
Prágai "	47.—	—
Lembergi "	42.75	45.25
Tricszti exportszesz (finom)	20.75	21.—

Kőbányai sertéspiacz.

Árjegyzés. Január 18. Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronkint 320 kgron felül) 162 fillér, közép (páronkint 251—320 kgr.) 164—163 fillér. — Magyar szedett: Közép (páronkint 240—280 kgr.) 170—171. — Sertésletszám: 1911. január 16-án volt készlet 17583 drb, 17-én felhajtatott 48 drb, 17-én elszállított 254 drb, 18-ára marad készlet 17377 drb. — A hizott sertés üzletirányzata változatlan.

Budapesti vágómarhavásár.

(Vesztegvásár.) Január 18. Felhajtatott összesen: 1275 drb vágómarha. Árjegyzések (métermérőnkint elősúlyban levonás nélkül): Magyar hizott ökr, legjobb minőség 82—96 K-ig, kivételesen 100 K, közép 66—80 K-ig, silányabb 54—64 K-ig, magyar paraszmarha 66—82 K-ig, silányabb 52—64 Kiig, tarka hizott ökr legjobb minőség 88—100 K-ig, kivételesen 106 K, közép 74—86 K-ig, silányabb 60—72 K-ig, bika jobb minőség 82—94 K-ig, kivételesen 96 K, silányabb minőség 62—80 K-ig, bivaly 50—60 K-ig, kivételesen 67 K, magyar tehén 50—80 K-ig, kivételesen 82 K, tarka tehén 60—92 K-ig, kivételesen 94 K, Kicsontozni való marha 40—50 K-ig, növedékmárha 50—76 K-ig. A mai vásáron a veltelkedy kielégítő volt, daczára a nagyobb felhajtásnak elsőrendű minőségek árai szilárdak maradtak; középminőségek, — melyek leginkább voltak képviselve — s különösen bikák 2 K-val mm.-ként alacsonyabb árakat jegyeztek.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesfehérvári állatvásár és közbághid igazgatóságától.) Január 18. Előz napi eladatlan maradvány 432 drb sertés. Pótfelhajtás 73 drb sertés. Mai felhajtás 1382 drb sertés, 44 drb süldő. Összesen 1887 drb sertés, 44 drb süldő. Eladatott 977 drb sertés, 24 drb süldő. Mai maradvány 910 drb sertés, 20 drb süldő.
Arjegyzés. Zsirsertés. Öreg I. rendű 350 klg. felül életsúlylevonással 156—158 fillér. Öreg II. rendű életsúlylevonással 156—157 fillér. Fialat nehéz 300 klg. felül életsúlylevonással 160—168 fillér. Fialat könnyű 120 klg.-ig életsúlylevonással 166—170 fillér. Hússertés nehéz 300 klg. felül elősúlyban 120—150 fillér. A vásár irányzata lanyha. Az árak változatlanok.

VIZALLÁS.

m. t. o. o.		m. t. o. o.	
Jan. 18.	Jan. 17.	Jan. 18.	Jan. 17.
am Schürding	0.40 0.41	Flaca M.-Szigeo	0.14 0.16
Buda Passau	1.37 1.35	Tekchaza	0.36 0.37
Linzi	1.37 1.25	V.-Nemény	0.38 0.80
Bécs	1.20 1.17	Tokaj	1.25 1.06
Pozsony	0.82 0.86	Tiszafüred	1.80 1.42
Komárom	2.15 2.20	Szolnok	2.48 2.12
Budapest	1.78 1.81	Csongrád	2.40 1.87
Paks	1.10 1.12	Egred	2.66 2.27
Mohács	2.34 2.43	T.-Bécs	2.55 2.37
Gombos	3.05 3.20	Titel	3.38 3.61
Ujvátek	2.69 2.87	Óndova	0.92 0.92
Pancsova	2.78 2.97	Tapoly	0.24 0.24
Orsova	3.20 3.62	Sodrog	2.01 2.02
Morvafala	2.20 2.10	Sajo	2.— 1.93
Zsolna	0.26 0.84	Hernád	0.39 0.34
Trencsén	0.40 0.74	BereettyMargitta	0.25 0.56
Szered	0.60 1.22	B.-Ujfalu	0.20 0.16
Szt.-Gothárd	0.24 0.22	Kőrös	0.20 0.—
Sárvár	0.06 0.25	Csorna	0.18 0.09
Győr	2.20 2.55	N.-Várad	0.18 0.09
Vasrad	1.32 1.42	Bélnyes	0.— 0.20
Zákány	0.82 0.60	Tenke	0.02 0.20
Bács	0.10 0.03	Garaboncm	0.43 0.—
Eszék	1.37 1.68	Borosjenő	0.30 0.44
M. Szerdah.	0.03 0.00	Békés	0.74 1.93
Zágráb	0.20 0.12	Gyoma	1.18 1.92
Sziszek	1.67 2.79	Maros Gy.-Fehérvá	0.20 0.14
Mitrovicza	3.94 0.00	Branyicska	0.24 0.30
Szamos Deés	0.08 0.40	Arad	0.96 0.74
Szatmár	0.10 1.22	Makó	0.06 0.80
Kraszna N.-Majtény	0.30 0.76	Lugos	0.60 0.86
LatorcaMunkács	0.16 0.22	K.-Kostály	0.40 0.—
Laborcz Homonna	0.20 0.30	Kiszetó	0.66 1.18
Ung Perecseny	0.20 0.—	Temesvár	0.26 0.32
		Bécskerék	0.49 0.80

Felolós szerkesztő:
FURJESZ LAJOS
Kiadó-tulajdonos:
A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság
Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

Kivonat a hivatalos lapból.

— Január 18. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Vértési Miksa és Porth Béla számvevősegi címmelet és jelleggel felruházott miniszteri számtanácsosokat, a vezetése alatt álló minisztérium számvevősegeinek tisztii létszámába, valóságos számvevősegi aligazgatókka; Joós Istvánt, a bajai állami tanítóképzőintézet rendes tanárát a VII. fizetési osztály 3. fokozatába; Halfer József, Zeller Dezső, Sauerwein Károly, Hauer Pál, Rüblein Richárd, Rónay Kálmán, Dobl Tivadar, Nicora József és Papp Rezső számvizsgálókat, a vezetése alatt álló minisztérium számvevősegeinek tisztii létszámába számtanácsosokká; Sárosi István csáktornyai állami tanítóképzőintézetii tanárt a IX. fizetési osztály 2. fokozatába; Prónai Gyula, Rozgonyi Pál, Schmidt Károly, Milhoffer Alajos, Pfiszterer Lajos, Rely József, Szagmehl Gyula, Kulcsár Kálmán, Sztankovszky János, Szotyory Dániel, Utry Oszkár, Nepil János, Kizán Miklós és Roska János min. számtanácsosokká, továbbá Forgács J. Károly budapesti tudományegyetemi nyomdai gondnokot, a vezetése alatt álló minisztérium számvevősegeinek tisztii létszámába számvizsgálókká, Hübner József, Tartia György, Mörizs István, Szattar Ferencz, Müller Andor, Prodán János, Simon Géza, Németh Sándor, Simon János, Lenkey Dezső, Jegelny Ferencz, Ebergenyi Antal, Hampel Lipót, Babanits Imre, Höpfner Gellért, Krammer Lajos, Reimann Arthur, Hofbauer Dezső, Schinszky János és Halfer Rezső számtiszteket pedig ugyancsak a miniszteri számvevőség tisztii létszámába számtanácsosokká; Ehrlich Antal tanítóképzőintézetii okleveles tanárt a modori állami tanítóképzőintézetthez a X. fizetési osztály 3. fokozatába segédtanárrá; Szilávik Elenóra okleveles tanitónőt a báni és Kovács Gizella okleveles tanitónőt a kudzsi állami elemi iskolához rendes tanitónőkké;

az igazságügyminiszter az igazságügyminisztérium számvevősegehez Györy István, Kutsera Ágoston és Szedresi János számvizsgálókat számtanácsosokká, továbbá Székely Sándor, Kuhárszky László, Stoffa Béla, Róda Gábor, Salamon Géza, Lajtos István, Zaffiry Kálmán, Tordai Vilmos, Major János, Gerő Pál, Vörös Gusztáv és Kiss István számtanácsosokká, továbbá Végvári Sándor, Fajsek Lajos, Nyilassy Andor, Békey Imre Gábor, Vörös Lajos, dr. Javorniczky Jenő, Kolos Béla, Schier Béla Árpád, Schaukál Antal, Lyikár János számtiszteket számtanácsosokká; Simon Antal kolozsvári, Réthy Géza brassói, Fridrich Gyula nagyikindai, Mazalán Pál löcei, Lőrincz Sándor székesfehérvári, Bertha István egri, Lacz Sándor esikszeredai, Faller Gyula sátoraljauihelyi, Vízgyörgy trencsényi, Spelitz Gyula szegedi, Verézi Lajos máramaroszi, Szabó Andor pancsovai, Dorcsák Antal szatmárnémeti, Czeschner József győri, Szabó István zilahi, Szabó Béla nyitrai és Udvarlaky Miklós besztercebányai kir. törvényszéki irodagazgatókat, jelenlegi alkalmazásuk helyén, a IX. fizetési osztályba sorozott irodagazgatókká; Firtinger Hermína és Rosta Elvira igazságügyminiszteri iróegkezelőket, jelenlegi helyén, a X. fizetési osztályba sorozott iróegkezelőkké; Szücs Imre budapesti kir. országos gyűjtőfogházi fejezeti létszámába sorozott díjnyelvet pedig a budapesti kir. országos gyűjtőfogházhoz tisztii irnokká;

a m. kir. pénzügyminiszter Pintér Mihály pénzügyőri főbiztos Budapestre pénzügyőri felügyelővé; Oswald Mór állami végrehajtót a zágrábi pénzügyigazgatóságánál, ebben a minőségében és a jelen állomáshelyén való

meghagyása mellett, a IX. fizetési osztályba, Hahn Béla és Komáromy Lajos állami végrehajtókat a soproni, illetve a nagykarolyi pénzügyigazgatóságánál, ebben a minőségükben és az eddigi állomáshelyükön való meghagyásuk mellett, a X. fizetési osztályba; Wiesner János zágrábi adóhivatali gyakornokot a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű adóhivatali tiszté a rumai kir. adóhivatalhoz; Deszpot Dusan díjtalan pénzügyi számgyakornokot a zágrábi kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőségénél, jelen állomáshelyén való meghagyása mellett, ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi számgyakornokká; Prager Leó budapesti pénzügyőri fővizsgálót ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi számgyakornokká a balassagyarmati m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez;

a m. kir. miniszterelnök Pajor József és Farnik Ottó irodasegédtszetteket irodatiszteké;

a budapesti vidéki m. kir. pénzügyigazgatóság Ispán János kunszentmiklósi adóhivatali kiegészítő szolgát végleges minőségben hivatalszolgává a kunszentmártoni m. kir. adóhivatalhoz;

a közalapítványi kir. ügyigazgató Nánássy Béla ügyvédjelöltet a közalapítványi kir. ügyigazgatóságához díjtalan számgyakornokká nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Csura Kamenkó Péter szabályi (volt határvidéki) községi elemi iskolai tanitót a nádajlai (volt határvidéki) községi elemi iskolához eddigi minőségében, Pataky Lajos fenyevesölgyi állami elemi iskolához; a m. kir. igazságügyminiszter Marschang József szamosújvári kir. országos fejezeti tisztii irnokot a lipótvári kir. országos fejezeti tisztii hivatalból áthelyezte.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter kiskoru Budi Anna brassói lakos Harkóra, Grünfeld János budapesti lakos Godára, Zapletai Ödön budapesti lakos Zalára, kiskoru Deutsch Zsigmond budapesti lakos Bányaira, Friedmann Dávid budapesti lakos saját, valamint kiskoru Andre nevű gyermeke Bokorra, Csicsék Ferencz budapesti lakos Csatsárra, kiskoru Thimágl (Phinágl) Augustia nagyszombati lakos Törökre, kiskoru Sergestein Béla budapesti lakos Bosnyákra, kiskoru Freund Akos budapesti lakos Fonyóra, kiskoru Czirfusz László Hangosra, Schönberger Chekil budapesti lakos Sugárra, Kohn Izidor bajai lakos Kardosra, kiskoru Pollatschik Imre budapesti lakos Pogányra, kiskoru Goldfinger Henrik budapesti lakos Gáborra, Kubovics Antal ógyeii lakos Kárpátra, Matyuczka György nagyszántói lakos Kisre, Lövy Illés tiszaföldvári lakos saját, valamint Magda és Sándor nevű kiskoru gyermekei Ladányira, Herskovits István gírodótfalvi lakos családi nevének Hevesire kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A selmezbányai bányaigazgatósághoz pénzügyi számgyakornoki állásra két hét alatt; a máramaroszi törvényszékhez a huszti járásbírósnál betöltendő albirói állásra két hét alatt; a nagybányai bányaigazgatóság pénzügyi számtisztii állásra két hét alatt; a székesfehérvári pénzügyigazgatóságához a sárbogárdi adóhivatalnál betöltendő ellenőri állásra 15 nap alatt; a győri törvényszék elnökehez a nezsideri járásbírósnál betöltendő két díjnoki állásra február 1-éig; a esikszeredai törvényszék elnökehez a gergyószentmiklósi járásbírósnál betöltendő állásra négy hét alatt; a nagyváradai pénzügyigazgatósághoz számtisztii állásra két hét alatt; Pécs város rendőrfőkapitányához rendőrmesteri állásra 4 hét alatt; a székesfehérvári pénzügyigazgatóságához a székeslyesteri adóhivatalnál betöltendő adótitási állásra két hét alatt; a nagybecskereki pénzügyigazgatóságához 18 pénzügyőri vizgázói állásra márczius 15-éig; a selmez-

bányai bányaigazgatóság és erdőészeti főiskolához ásványtani tanárségédi állásra négy hét alatt; a balassagyarmati törvényszék elnökehez irnoki állásra négy hét alatt; a beregszászi pénzügyigazgatóságához a beregszászi és a munkási adóhivataloknál betöltendő gyakornoki állásokra két hét alatt; Pancsova város polgármesteréhez díjnoki és hivatalszolgái állásokra továbbá Versecz és Pancsova városok főispánjához mérnöki, műépítész-mérnöki és utmesteri állásokra február hó 5-éig nyújtathatók be a szabályszerzőn felszerelt kérvények.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése

Hazánkban tegnap szörványosan — leginkább az északi határon — fordult elő némi csapadék. A hőmérséklet emelkedett és a délnyugati részeket kivéve a normális fölé került; a maximum 14 fok C volt Fiumében és a minimum —8 fok C Rozsnyón, Aknaszlatinán, Marosvásárhelyen, meg Nagyszébenben.

Prognózis a következő 24 órára

Az időjárásban lényeges változás nem várható. (Sürgöny-prognózis: Változás nem várható.)

Table with columns: Állomás, Légnyomás, Hőmérséklet, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmérséklet. Lists various stations and their weather conditions.

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

BUDAPESTI ERTEKTOZSDE. Table with columns: Pénz, Ár. Lists various securities and their values.

Table with columns: Pénz, Ár. Lists bank-related items and their values.

Table with columns: Pénz, Ár. Lists various goods and their values.

Table with columns: Pénz, Ár. Lists various goods and their values.

KÜLÖNFÉLÉK.

Diadal.

Véres verset vések a vízre;
Várom az éjet, a bust, a nagyot, —
Várom a véget, a rőt ragyogását,
Jön, zakatol, zug, — halva vagyok.

Uzom az árban, vérzik a hullám,
Nyögve sikolt viz, nád, iszap, ág;
Várom a véget, a rőt ragyogását,
Dus lakomára les mind a falánk,

Ugy csalogatja őket a szívem,
Jönnek utánam nagy csapatok:
Nem te emésztet a szívemet el, — s én
Moltan is vad diadalt kacagok.

Zilahi László.

(Eljegyzés a bunyevácoknál.) A bácskai bunyevácoknál farsang idején sok házasságot kötnek, melyet még mindig ősi szokás szerint tartanak meg. Három királyok ünnepe a módosabb gazdák leányai új ruhát kapnak, mivel igen sokan várják a kocsorut. Ez alkalomra az élimes kereskedő Lyonból, Svájcából a legdrágább himzett selyem, bársony-szöveteket hozatja. Sokszor husz-harmincz koronát is adnak egy rőf szövetért, melyet aranyesipkével díszítenek. Megtörténik, hogy valamely leány ruhája, a mellén levő arany tizkoronás nyakfűzrel kétezer korona értékét képvisel. Amelyik leánynak nincs új ruhája, világért se megy a templomba. A nagymise egyszerűen a leányhoz; megjelenik rajta nemcsak az ifjuság, hanem a szülők is, különösen az anyák. Megnézik a leányt: a magas, derék természetű nagyobb a kelete, mivel bírja a munkát. Otthon aztán megbeszölik a dolgot. Mennyi földjük van? Hány gyermek osztozik rajta? Hogyan gazdálkodnak? Milyen hírből állnak? Ha valamennyi kérdésre kielégítő a válasz, a szülők elhatározzák a házasságot. A leányt nem is kérdeik, töltzik-e neki a kiválasztott vagy sem. Többnyire igen fiatal is, alul a katonasoron, mert hát azt tartják, katonáknál elromlik a fiu. A legközelebbi vasárnap az idősebb testvér felesége, a menyecske, hintóba ül és elviszi a leányos házhoz a rakiját, ez áll egy palack pálinkából (rakijából), selyemkendőből, piros almából, melybe aranypénz, ezüstpénz és rézpénz van tűzdelve. Ha az ajándékot elfogadják, ez azt jelenti, hogy megkapja a

leányt. Ekkor meghívják a legényes házat a ruadványára, vagyis eljegyzésre. A szülők és a legközelebbi rokonok jelennek meg. A menyasszony a ház kapujában, barátói társaságában csókkal fogadja a vendégeket, akiket fölvirágoz. Ő maga nem visel virágot, róla a vőlegény huga gondoskodik, aki fejére és mellére tűzi a virágot. Majd bemennek a házba, az öregek uszthalhoz ülnek és boroznak. A menyasszony és barátói hátrább ülnek és dalolgatnak. A leendő após többször előszólítja a menyasszonyt, hogy megnézzé; ez neki mindig kezet csókol, ő pedig pénzajándékot dug a markába. Éjjel felé jön a vőlegény a pajtásaival és zenével. Most kezdődik a kóló, mely igen praktikus tánc; a leányoknak ugyanis nem kell várni, hogy a legények táncra kéréjék, hanem körben állnak és akinek csak kedve telik, részt vehet a mulatságban. A kézfogó napjától kezdve minden vasárnap a vőlegényes háztól jön valaki, aki a menyasszonyt templomba kíséri és neki pénzajándékot hoz; a kísértőt ott marasztalják ebédre. Délután a leányos háznál kinyitják a nagy kaput, a vesesnyérvől odatödul a fiatalosság. A vőlegény legénypajtásaival jön tamburavagy dudakísérettel; eltánczolnak napestig. A menyasszony ilyen alkalomkor mindig új ruhában jelenik meg. Így tart ez vasárnapról-vasárnapra, mindaddig, míg el nem érkezik az esküvő napja.

(Méregmámor.) Angliában ijesztő mérvben szaporodnak a morfium, kokain és más hasonló kábítószerek áldozatai. A gyógyszerészek és druggisták közlései szerint főleg a szellemi munkások, írók, színészek, politikusok és orvosok és azonkívül különösen az előkelő társaság hölgyei rabjai ezeknek a mérgeknek. A legkedveltebb kábítószerek a morfium, a kokain, a sztrichnin, az atropin, az aether és a chlorodin. A foglalkozási ágak szerint, úgy látszik, ezek a kábítószerek is változnak. A legtöbben morfiumot vásárolnak, a katonatisztek sztrichnint vagy atropint szoktak használni, a színészek a kokaint kedvelik, a nők pedig leginkább a chlorodinnal ringatják magukat kábultságba. Hogy egy-egy ember mennyit fogyaszt naponta ezekből a kábítószerekből, azt nehéz megállapítani, mert a legtöbbben felváltva, hol ennél, hol annál a gyógyszerésznél veszik a mérgeiket. Állítólag vannak azonban kokainisták, akik naponta 10 shillinget is költenek ilyen célokra. Az aether leginkább Írországnak kedvelik, még pedig nemcsak a műveltebb osztály, hanem a ezegetnyebb néposztály is, mert aether már néhány filléért is kapni és az aether hatása csak rövid ideig tart. Írországnak azonkívül igen elterjedt még a laudanum is, amelyet az ír földműve-

sek olyan nagy mennyiségben isznak, mint más ivók a pálinkát, vagy a whiskyt. A chlorodint azért kedvelik, mert orvosi recept nélkül is kapható. Ezeknek a mérgeknek az áldozatai rendkívül leleményes módon leplezik szenvedélyüket.

(Az Isten kegyelméből való királyság eredete.) Régebb, mint a keresztény vallás és a keresztény kultúra. Az Isten kegyelméből való királyság a 6. században Krisztus előtt tünt fel először a történelem színpadán. Akkor a perzsák voltak a világ leghatalmasabb urai és I. Dárius király, a perzsa nagyhatalom és a régi iráni nagy királyság második alapítója, rendeleteiben és minden egyéb alkalmakkor Isten kegyelméből való királynak nevezte magát. Az Isten, akinek kegyelméből Dárius király volt, az irániak régi főistene, Ormuzd (Ahuramazda) volt, akivel, mint jó istenséggel, Ahrimán, a gonosz isten állt szemben. A behistáni sziklafalra meszelt híres rendelet, amelyen három nyelvű szöveggel ékirással így adott tudtul alattvalóinak Dárius, a következő szavakkal kezdődik: „Ímgy szól hozzátok Dárius: Ahuramazda kegyelméből király vagyok, Ahuramazda adta nekem a birodalmat.“ Hasonló hitételek fordulnak elő más feliratokban is. Fiának és utódjának egyik felirata így szól: „Nagy isten Ahuramazda, aki teremtette az eget és a földet, aki teremtette az embert és aki Xerxest királylává tette, sokak egyetlen királyává és sokak egyetlen parancsolójává.“

(A esirkekelő polgár.) Gyakran felülmul minden képzeletet az, hogy a gabona milyen szűdületes dőreségbe kergeti a nép egyszerű gyermekeit. Faluhelyen, ahol szentül hisznek még a csodákban és ahol a vajákos asszony szava szinarany igazság, a gyors meggazdagodás titkáért mindenre kaphatók az emberek. Még arra is, hogy a tojásból kikelték a csibét. Ezt eszelekedte meg Kiris Ferencz egy hevesmegegyi polgár, aki kapva-kapott azon a mesén, hogy aki egy fekete tyúk első tojását addig hordogatja a hóna alatt, amíg ki nem kél, az hirtelen vagyonossá lesz. A mi emberünk hosszas fáradság, lötös-futás után szerzett is ilyen tojást és jól betartva a receptet, a hóna alá tette. Hordta is négy hétig, sőt, hogy a siker antul biztosabb legyen, ágyba is feküdt és addig feküdt, amíg a tojás föl nem pattant. Kis fekete ördögöt várt, amely hozza magával a sok kincset, de hát még csak egy apró csibe sem akart kikelni a tojásból. De azért még mindig bizik a babonás ember, hogy egyszer majd csak valóra válik a jóslat és életre kél az ő legnagyobb reménye.

GÁRDÁHUSZÁROK

Irta: E. SCYBBON.

— Én azt hiszem, el fog jönni. Valószínűleg több rosszat mondanak róla, mint amennyit valójában elkövet. Még fiatal ember. Tetszik neki, hogy lumpnak nézik, s ezt a feltevést nem akarja megczafolni.

— Kedves Mary, ön igen jó véleménynyel van unokabátyám felől. Higyje el nekem, hogy atyjának teljesen igaza van.

— Lehet, de majd megváltozik, ha egy-két csalódás éri s belátja, hogy semmi ezéja sincs ennek az életnek. Hanem most még intézkedni szeretnék a cselédség ügyében.

Mary felállott s megrázta a kis esengőt. A szobalány lépett be.

— Parancsol, méltóságos asszonyom, — szólott udvariasan.

— Hat órára ide rendeltem cselédeimet. Valószínűleg néhány perczen belül itt lesznek. Kérem azonnal vezesse fel őket hozzám. — Kérem, méltóságos asszony, azt hiszem, már itt is vannak. Azonnal utánna nézék.

Nem telt bele öt percz sem, s máris Mary előtt állott az egész személyzet John vezetése alatt. Mindnyájuk arczán mély megilletődés volt látható, sőt a csoport mögött Victorine a szobalány már szepesgett is.

— Nos, John közölte elhatározásomat? — kérdezte Mary, miután a komornyik befejezte rövid bucsubeszédét.

— Igenis, asszonyom. Victorin, Henry és Jean maradni óhajtanának, ha asszonyom megtartaná őket.

— Ők párisiak, s így nem is volna ezéja egyiküknek sem a visszatérés, hisz egy év múlva hazatérhetnek asszonyommal együtt.

Mary még egyszer megkérdezte a marud-

ni óhajtokat, hogy hajlandók-e eltölteni egy évet Gerában vele s mikor ezek azt felelték, hogy igen, akkor utasítást adott nekik, hogy még az est folyamán induljanak haza s jelentkezzenek és helyezkedjenek el.

— Célzzerűnek gondolnám, — szólott John, — ha Henry a fogattal itt maradna, s haza vinné asszonyomat. Így legalább nem kell holnap reggel kocsit után nézni.

— Jó, de akkor hogyan mennek haza a többiek? — kérdezte Mary.

— Én majd gondoskodom róla, — felelte John, — hogy még a ma esti postával eljuthassanak Gerába.

— Ha lehetséges, úgy nem bánom, hogy ilyenformán intézi el a kérdést, ha pedig gy nem lehet, akkor menjenek Henryvel s én majd holnap reggel bérelt kocsin fogok hazamenni.

— Egy óra múlva értesitem, asszonyomat, az eredményről, — szólott John s még egyszer bucsuzott urnőjétől az egész személyzet nevében.

Mary ellátta őket jó tanácsokkal s aztán elbocsajtotta mindnyájukat. Susanneval, leggy ideig elbeszélgetett a napi eseményekről, s mikor megkapta John értesítését, nyugodni tért.

Másnap reggel mindketten korán keltek fel, s miután meggyőződtek arról, hogy mindent elintézték, elfogyasztották reggeliüket. Susanne legnagyobb bámulatára Fritz már kilencz órakor jelentkezett.

— Ah, jóreggelt, Fritz, kiáltott Susanne, unokabátyja felé. — Ez igazán szép töled. Most már elhiszem, hogy édesatyád tulzott egy kissé, mikor javíthatatlannak mondott.

— Kérek, Susanne, tudhatnád, hogy ha valamit megigérek, azt meg is tartom, — felelte Fritz, miután illendőképen üdvözölte a hölgyeket.

— Ez igazán szép töled, — folytatta Su-

sanne, — kíváncsi vagyok, hogy ilyen pontosan betartod-e a gerai látogatást.

Fritz égre-földre esküdözött, hogy a jövő hét folyamán bizonyosan ki fog menni.

— Ezt én is óhajtanám, — szólott közbe Mary annál is inkább, mert szeretnék öntől megtudni egyet-mást a berlini életre vonatkozólag.

— Oh, parancsoljon velem, asszonyom. Mindenben készségesen állok rendelkezésére.

— No, no, — szólott Mary mosolyogva, — csak aztán meg ne bánja. Most pedig tartson velünk, úgy is sejtem, hogy nagy sietségében nem is reggelizett.

— Oh, köszönöm, köszönöm, a méltóságos asszony valóban kitüntet engemet, erre rá sem szolgáltam.

— Abban a reményben teszem, — felelte Mary incselkedve, hogy majd reá fog szolgálni.

Még egy darabig elbeszélgettek s aztán Mary azzal az ürügygyel, hogy utánna néz az utazás előkészületeinek, eltávozott.

Persze, alig tette ki lábát a szobából Fritz, rögtön ráterelte a beszélgetést.

— Mondd csak, kedves Susanne, hogyan ismerkedtél meg ő nagyságával? Mondhatom, végtelenül kedves asszony.

— Hát tudod, annak egész históriája van, — szólott Susanne, — de azt most nem mondok el neked, mert ahöz rövid az idő, de ha majd kijössz hozzánk, akkor majd elmondom.

Fritz oldalát pedig rettenetesen furta, ez a kérdés megpróbált minden utat-módot, hogy megtudja, de Susanne hajthatatlan maradt. Nem is számított rosszul, mikor feltételezte, hogy unokabátyját így könnyebben kicsalogathatja Gerába.

— Inkább mond meg te, — szólott incselkedve, hogy mi indított arra, hogy le se feküdj csak azért, hogy bennünket elki-sérhess.

[Folyt. köv.]

4	9
2	5
0	9
6	7
0	3
0	1
0	5
0	4
0	9
0	1
0	4
0	5
1	4
1	4
1	3
2	7
3	6
1	5
1	3
0	4
0	1
1	1
1	1
2	1
2	1
4	2

záró	
nyam	
Ára	
525	
472	
1099	
810	
508	
418	
810	
411	
287	
116	
1165	
353	
413	
409	
711	
422	
46	
48	
537	
14	
28	
23	
69	
71	
86	
84	
130	
746	
285	
129	
11	
15	
25	
117	
95	
95	
199	
240	
117	
94	
95	
251	

SZINHÁZAK.

Csütörtök, 1911. január 19-én.

(NEMZETI SZINHÁZ)

Az ember tragédiája.

Dramai költemény 5 szakaszban. Írta: Madach Imre. Színpodalkalmazta: Paulay Ede. Zenéjét szerzőzte: Erkel Gyula. A „Marseillaise” átiratát szerzőzte: Szabados Károly.

Személyek:
Az Ur: Rafal, Gábor, Mihály, Lucifer, Ádám, Eva, Föld szelleme, Lovel, Caelus, Agg éreinek
V. Molnár R, F. Domjen R, Aczél I., Gyenes, Beregi, K. Hegyesi, Mihály, Hajdu, Horváth, Bartos

Kezdete 1/2 8 órakor.

MAGYAR SZINHÁZ.

Karinin Anna.

Dráma 4 felvonásban. Írta: Tolstoj után Guiraud.

Személyek:
Karinin gróf, Anna, a felesége, Oroszski herceg, Wlodoszki gróf, Niacska grófné, Cserbajsky herceg, Szepacovszky herceg, Lavin, Kitty, Tverszkoj hercegnő, Nordstone grófné, Szomatov, Szomatovné, Jachvin hadnagy, Makhotin, Tábornok, Naszta, Szergusz, Sebastyen, Kertész E., Góth, Edthory G., Réthel, Páros, Papp, Tóth I., Csatal J., Hermata I., Zala K., Vándori, Thuroczy, Dohé, P. Tarnóki G., Lakos V.

Kezdete 1/2 8 órakor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Pillangó kisasszony.

(MADAME BUTTERFLY)
Tragikus dalmű 3 felvonásban (3 részben). Szövegét Long János L. és Belasco Dávid nyomán írták Illica L. és Giacosa G. Fordította Várady Sándor. Zenéjét szerzőzte Puccini Giacomo.

Személyek:
Pillangó kisasszony: Sándor E., Szuzuki: Várady M., Kate: Flatt G., Pinkerton: Székelyhidi, Sharpless: Dálnoki, Goro: Déri, Yamadori herceg: Pichler, Bonzo: Ney B., Yakusidó: Hegedüs F.

Kezdete 7 órakor.

VARSZINHÁZ.

Miss Hobbs.

Vígjáték 4 felv. Írta: Jerome K. Jerome. Fordította: Molnár F.

Személyek:
Edvard Kingseal: Kürthy, Percival Kingseal: Dezső, Betty, neje: D. Liketi J., Miss Susan Abby: Nagy, George Jossop: Rószbeczy, Miss Wilcent Farey: Varadi A., Miss Henr. Hobbs: György, Sanda kapitány: Ihasz, Charles, szolga: Ihasz, Jane, szobalány: Kezseri I.

Kezdete 1/2 8 órakor.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. sz. Waidmann Imre igazg.

Ma csütörtökön

2 nagy előadás 2 kezdetük fél 4 és 8 órakor.

Mindkét előadásban MERIAN

KUTYASZINHÁZA stb. Délután mérsékelt helyárak. Jegyelővétel 10—1 és 3—6-ig a nappali pénztárnál

„COLOSSEUM” NAGY BIOGRAF

IV., Irányi-utca 21. Veres Pálné-u. sarkán, a Sashör mellett.

Az elegáns közönség mozgófényképtérme.

E sörangú műsor, pompás új felvételek. A külön teremben

ALABASTRA

szabad térben mozgó éneklő és tánczó alakok. Előadás d. u. 4 1/2 órakor, vasár- és ünnepnapokon d. u. 3. órától 11 óráig. Helyárak 20 fillertől 1 koronáig.

HUBERT J.E. cs. és kir. udv. szállító POZSONY

THE GRESHAM

ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG LONDONBAN

Alapítva 1848-ban.

Magyarországi igazgatóság Budapesten

V., FERENCZ JÓZSEF-TÉR 5-6. SZ.

(Saját palotájában)

Elfogad életbiztosításokat a legkülönbözőbb kombinációk szerint előnyös díjak és feltételek mellett. A „Gresham” kötvényfeltételei kiválóan liberálisak. Kötvényei elévülhetlenek és megtámadhatlanok. — Fedeztetül letett kötvényeinek felelő kiváságára a biztosítás érvénybelépésekor azonnal kárterítési kötelezettséget vállal. — Öngyilkosság, párbaj, vagy bírói ítélet folytán előálló halálozásokban.

Vagyonállás 1909. decz. 31-én	247,763,481.23
Érvényben levő biztosítások	610,000,000.00
Biztosított feleknek kifizetett kártérítés	616,003,137.89
A magyar üzletre tartozóka helyszénösszege	26,498,517.99
Magyar értékekben tényleg elhelyezett díjpartalék	28,354,968.88

Fontos minden egyénnek

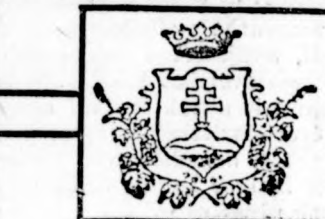
Styria kötőgép

a minőségben és munkaképességben fölülmulhatatlan. Sok családnak gond nélkül léteit szerez. Kérjen azonnal körlevelet a

„Magyar Styria Kötőgépgyártó” Budapest, VII., Dongó-utca 7/L. sz. Kötődék és viszontelárúsítók kerjének ajánlatot.

TOST és MOLNÁR

kereskedelmi-, díszítő- és tájkertészete BUDAPEST, VII., ISTVÁN-UT 50. Elvállal ablak és erkélydíszítéseket, Kertek, parkok tervezését, alakítását, fentartását. Alkalmi és állandó díszítéseket. Téli kertek berendezését, minden e szakba vágó munkát. Telefon: 88-75. Külső telep: Gyarmat-utca 25.

Tokaji bortermelők Társ. R.-T. Tokaj.

Elnök: Herczeg Windischgraetz Lajos. Boraink hírneve az egész földgömbön ismeretes! Eredetisége s fölülmulhatatlansága tette azzá!!

5 kg. postakosár:

2 palack 0.5 lit. 1904. évi zamatos szamorodni	—
2 " 0.5 lit. 1904. évi 3 puttonos aszu	—
1 " 0.5 lit. 1901. évi kiváló szamorodni, kosár	K 12.—
3 palack 1 lit. 1904. évi zamatos szamorodni	—
3 palack 0.7 lit. 1901. évi kiváló szamorodni	K 7.10
3 palack 0.5 lit. 1901. évi kiváló szamorodni	—
3 " 0.5 lit. 1901. évi 4 puttonos aszu, kosár	K 15.10

Ládában:

20 palack 0.7 literes 1904. évi zamatos szamorodni	K 36.—
12 palack 0.5 literes 1904. évi 3 puttonos aszu	K 40.80
12 palack 0.5 literes 1901. évi 4 puttonos kóvár aszu	K 55.20

Hordóban:

60 liter 1908. évi finom tokaji asztali bor	K 60.—
60 " 1907. " " " " " " " " " " " "	K 72.—
60 " 1904. " " " " " " " " " " " "	K 90.—
60 " 1901. " " " " " " " " " " " "	K 138.—

A csomagolásért, hordóért és ládáért semmit se számítunk fel. A megrendelő vasúti állomásáig bérmentve küldünk minden rendelést. Részletes árjegyzékkel szívesen szolgálunk.

FŰNÖKÖK

ezrel addig hába vártak arra, hogy könnyű szerrel jussanak irógépekhez.

HA FIZETNEK

bavonta 20 koronát, kapnak egy elsőrendű látható írásm. visszaváltós, tabulátoros, összeadó billentyűs, automatikus sorváltós, csupa acérből és vasból gyártott, rendkívül tartós, univerzál-kiváltós

Ujlaki-irógépet.

Nem írnak alá váltót és folytonosan halmozódó iródel munkálatokban könnyen

BOLDOGULNAK.

Díjmentes bemutatás országwide, árjegyzék ingyen és bérmentve.

UJLAKI BÉLA BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 28.

Irógépek eladása, bérlete, cserélése, javítása. Kellekek összes rendszerű irógépekhez és sokszorosítókhöz. Elvállal irógépek leírását és sokszorosításokat jutányosan. Vidéki képviselők kerestetnek.

BRISTOL-szálló.

Naponta HANGVERSENY

Délután a Társalgóban. Este az Étteremben.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Szenzációs újdonság! FEGYVERGYAKORLAT.

A lomniczi csucs tetején

Bohózatok. Írták Glinger és Taussig, ford. és átd. Steinhardt. Steinhardt, Hunyadi, Szőke Szakáll és elsőrangú külföldi számok. — Ejjfétől reggel 5 óráig cabarett, belépődíj nélkül. — Vasár- és ünnepnapokon délutáni előadás fél helyárakkal kezdete fél négy órakor. — Jegyek: d. e. 10—1-ig és d. u. 3—6-ig a mulatóban és egész nap a Hirschle nagytőzsdében Andrassy-ut 19. és a Hungária-fürdőben. Vasár- és ünnepnap délutáni előadás fél helyárakkal. Kezdete fél 4 órakor.

FOLIES CAPRICE

Téli helyisége: Révay-utca 18. szám. Igazgatók: Leitner és Keleti. Főrendező: Rott Sándor. Telefon: 14-22. Előadás kezdete 1/2 9 órakor.

Ungeslörte Flitterwochen

Bohózat 1 felvonásban. Írta: Satyr. Rendező: Rott Sándor. Ezt megelőzi 9/4 órakor.

„Török szerencséje örök”

Bohózat 1 felvonásban. Írta: Faun. Rendező: Rott Sándor. Jegyek elővételben a nappali pénztárnál d. e. 3—1-ig és d. u. 3—6-ig. — Konti különcösségi tőzsde, Andrassy-ut 29. és Sopronyi nagytőzsdében, Rákóczi-ut 1. szám. 12 óra után az I-ső emeleti Casino de Parisban a világ legelső ének- és táncszámok fellépő.

Szén és koks nagyban és kicsinyben Salamon Jakab és Társaság

Budapest, V., Erzsébet-tér 5. sz.

Telefonszámok: 73-96, 73-97, 73-98.

SZINHÁZAK.

Csütörtök, 1911. január 19-én.

VIGSZINHÁZ

A testőr.

Vígjáték 3 felvonásban.
Írta: Molnár Ferencz.

Személyek:

A színész	Caarlos
A színésznő	Mésáros
Kölkös	Szerény
Színésznő anyja	Haras thy H.
Hitelező	Vendrey
Szobalány	Molnár A.
Felolvasó	R-naszékinné

Kezdeté 1/8 órákor.

URÁNIA SZINHÁZ.

A vasut.

Kezdeté 1/2 órákor.

APOLLO-PROJEKTÓGRAF

Vépszínház-utca 1-3.
Telefon 68-39.

Johnson és Jeffries
boxmértőzése az
APOLLÓBAN.

Nyilatkozat!

Egyes mozgóképek bemutatás-helyiségek az utóbbi napokban Johnson-boxmértőzős ezimen egy teljesen értéktelen felvételnek csináltak reklámot, csupán azon szempontból vezetve, hogy az eredeti Johnson és Jeffries felvétel nagy sikerét földre állensúlyozták és saját hasznukra értékesítették. Ez az okból a következő közlönyt vagyunk kénytelenek közzétenni. Johnson és Jeffries közötti egyetlen boxmértőzős történet és pedig Renoban 1910. júliusban 70.000 néző jelenlétében. Erről a mérkőzésről csak egy hiteles eredeti helyszíni felvétel készült, melynek kizárólagos fotográfiai jogát másfél millió koronáért vásárolta meg egy konzorcium. Ez a felvétel 2000 méter hosszú és a match minden részletét magában foglalja. A bepesti kizárólagos bemutatási jogot az Apollo-Projectograph (Népszínház-utca 1-3) vásárolta meg, tehát minden hasonló módon híreztetett boxmértőzős nem egyezik ezzel a felvétellel. Az Apollo-Projectograph is csak őriási anyagi áldozatok árán tudta magának ezt a filmet megszerezni és az egyedüli bemutatási jogát biztosítani a felvétel először e hó 23-án hetfőn kerül bemutatásra.

A Projectograph r.-i. igazgatósága
Budapest.

KIRALY SZINHÁZ

Fedák S. vendégjátéka.

Czigányszerelém

Operette 3 felvonásban. Szövegét írták: Bodánszky Robert és Willner A. M. Zenejét írta: Lehar Ferencz.

Személyek:

Dragutin Péter	Papir
Zorika, leánya	Bendiner
Jolan, huga	Balogh E.
Kőrösházi Ilona	Fedák S.
Józi	Toronyi
Bolesku Jonek	Tóth
Kresmáros	Németh
Dimitreanu	Csige
Julesa	Erdei B.
Moscu	Sáfrány

Kezdeté 1/8 órákor.

Fővárosi Városligeti Színház

Károly Károly felvételével

A halhatatlan lump.

Írta: Dörman Felix Zenejét szerezte: Eysler Edmund, Fordittai-Harvey Frigyes.

Személyek:

Treytay Luiza	Károly K.
Ritter János	Földes
Ana	Füladecsek
Jankó Róza	Lányi E.
Rumpelmayer	Kabók
Flórian	Szalay
Mimi	Hdy I.
Baumgartner	Lubinszky
Reisléitner	Bihary
Reisléiterné	Veszpréminé

Kezdeté 1/8 órákor.

ROYAL-ORFEUM

VII. Erzsébet-körút 31.

Ma két előadás:

Délután 3/4 órákor mérsékelt helyárral nagy gyermekelőadás a teljes nagy műsorral. Este 8 órákor rendes helyárral a brillians januári műsor.

KORNAI BERTA

vendégjátéka a következő ujdonságokban:

Vénusz az erdőben Oscar Strauss operettje. Játsszák: Kornai Berta, Szalontai Ferike, Palásthy Sándor, Sarkadi Vilmos, Orbán Mariska és még 50 közreműködő. A primadonna Dörman Felix bohózata. Játsszák: Kornai Berta, Tihanyi, Viola, Gabányi, Sarkadi. Fred Edlwi átváltzó művész. Egy perces kérés című tragikomédiában és zeneszerzők világhírességei. A kalapú, Palkó. Csingilingi. Collins and Hart világhírű amerikai parodisták. A bankpénztáros. Belasco drámája. Kis darabok, illusztrált dalok és még 12 elsőrangú attrakció.

Minden csütörtök, vasár- és ünnepnap délután 3/4 órákor mérsékelt árú családi délutáni előadás a teljes műsorral és Fred Edlwiával.

WERTHEIMER-ORFEUM

VI., Szerecsen-utca 35. szám.
Igazgató: Wertheimer Lajos. Telefonszám: 4-49.

Kezdeté este 8 órákor.

Az új műsor bemutatása.

Két mesés darab!

Lehet-e öt perc alatt? Der Komischer Herrscher bohózata. operett.

Littmann Pepi és a többi nagyszerű szólószámok egészen új műsorral.

A télikerthben bámulatos szépségek fellépte. Minden szombaton szépségverseny szavazással.

Vasar- és ünnepnapokon déltáni előadás mérsékelt helyárral. Kezdeté délután 1/4 órákor. — Jegyek kaphatók az orfeum pénztáránál d. e. 10-1-ig és d. u. 3-6-ig.

ILYEN SORSRA JUTNAK.
NEM NEM
MÜLLER FELE
MENTHOLÓ
SŐS-
BORSZESZT
HASZNÁLNAK.

Teqyen vele egy kísér letet! KAPHATÓ MINDEN ÜZLETBEN

GYÁRTJA
MÜLLER VILMOS
Gyógyszerész BÉCS-TOPORA

BÉRCZI VITRAGE

(minta 28.253 sz. a. védve)

60/85 cm. nagyságban fodorral borítottlre Point-Leco szalag munkával darabja

1 korona 50 fillér sárgarézruddal és gyűrűkkel együtt

Bérczi D. Sándor

BUDAPEST.

Főüzlet: VI., Dessoffy-utca 5.

Telefon: 109-06.

Fióküzlet: VIII., Üllői-út 4. sz.

Telefon: 141-53.

AGYTOLLAK, „MARABU“-hoz,

Agytoll-gőztisztítás. VII., Károly-körút 7. (A háztól való el- és visszaszállítás még aznap díjtalanul eszközöltetik.)
(Telefon 71-29.)

?
Minden szobának disze.

Szőnyegujdonság!
300/200 cm. nagyságu nyírott Jaquard-szőnyeg elpusztíthatatlan minőségben

6 frt 20 kr.-ért kap ható

Szőnyeg-udvar
Király-u. 32. (az udvarban.)
Videki rendelések pontosan eszközölteinek.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. sz. Waldmann Imre igazg.

Szombaton, január hó 21-én az „Ujságkiadó Tisztviselők Egyesülete“ özvegy és árva alapja javára

matinée.

Kezdeté d. u. 3 órákor.

Közreműködnek: Megyasszay Vilma. Nagy Endre, Kőváry Gyula stb. stb. mint vendégek. Színrekerül:

A műbetyár.

Fellép:

Merian

kutyaszínháza Hooc és Pauly stb.

Rendes délutáni helyárrak elővételidj nélkül. Elővétel a Fővárosi Orfeum nappali pénztáránál 10-1 és 3-6 óráig.

TYUKIN!!

használata után nincs többé baromfivész.

1 nap alatt megszűntet mindenféle vészt.

Sok számos elismerő bizonyítja, orvosi bizonyítványok igazolják e szer kitűnőségét, minden gazdaembernek szüksége van rá. Ahol ezen szert használják, ott baromfivész nincs, s hosszú időre vézmentesíti a baromfiakat. **1 nap alatt megszűnteti a vészt.** Minden üveghez külön használati utasítás. Egy litert tartalmazó üveg ára 4 korona. Megrendelhető a főraktárosnál:

Dr. ODOR BÉLA gyógyszerésznél:

Sürgőnyozim: ODOR NAGYENYED. — Naponta postaszetküldés. — Szabadalmazva és törvényileg védve.

Kiváltunk

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA

Budapest, IV., Párisi-u. 5.
(Főpostával szemben.)

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÚT 31. TELEFON 110-2

Csütörtökön, január hó 19-én két előadás:

Délután 3 és fél órákor mérsékelt helyárral nagy gyermekelőadás, a teljes nagy műsorral.

Este 8 órákor rendes helyárral: a brillians januári műsor.

Kornai Berta

vendégjátéka a következő ujdonságokban:
Vénusz az erdőben, operett. Írta: Lothar Rudolf. Zenejét Strauss Oszkár. A primadonna Dörman Felix bohózata. Fred Edlwi a világhírű átváltzóművész. Collins and Hart két igen komoly amerikai ur.

A bankpénztáros BELASCO drámája.
Solti, Szalontai, Sarkadi, Német Tancsi, teljesen új szöveggel. Új cselekedés. A kalapú, Palkó. Csingilingi. Pesti házépítés. A népszámláló. Hej hej hej. Nézetek, nézetek és még 12 új elsőrangú attrakció. Minden csütörtök, vasár- és ünnepnapon két előadás. Déltán 3/4 órákor mérsékelt, este 8 órákor rendes helyárral. A télikerthben ROYAL-CABARET. Csupa új nagyszerű ének- és táncszám. — Hajnali 5 óráig cigányzene (Kukó Vincze zenekara) A legvidámabb budapesti hely.

Heti műsor:

Január hó	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Várszínház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Fővárosi Városligeti Színház	Uránia	Hangversenyek	
20	Pentek	A rajongó Bolzay lány	Carmen	—	Osztrigás Miczi	Fiúk és lányok	Czigányszerelém	A halhatatlan lump	A vasut	Dohányi-Hubay Zenepalota (H.)
21	Szombat	A rajongó Bolzay lány	A rajna kincse	—	Az ismeretlen táncos	Sarga lilium	Czigányszerelém	A halhatatlan lump	Az Országos Színművészeti Akadémia előadása.	—
22	Vasárnap	Liliomfi	Herczeg kisasszony	—	A tanítónő	A kis lord	János vitéz	A muzsikusiány	A tánc	Hubermanu Royal (M)
	este:	A rajongó Bolzay lány	—	—	A testőr	Fiúk és lányok	Czigányszerelém	A halhatatlan lump	A vasut	—

Miért utánozzák a DIANA sósorszeszt?

Ma már köztudomású, hogy csakis olyan cikket utánoznak és hamisítanak, melyeket a közönség megkedvel és nagyban vásárol. Mert magától értődik, hogy olyan cikket nem érdemes utánozni, mely nem fogy és a közönség nem ismer. Manapság egyedül a

Diana-sósorszeszt

utánozzák legtöbbször, mert ez a cikket rövid egy év alatt az egész világot meghódította. Alig van manapság olyan ház, — legyen az bármilyen gazdag, vagy bármilyen szegény, ahol

Egy üveg

DIANA-sósorszeszt

ne volna látható.

Hogyan utánozzák a Diana-sósorszeszt.

Először is vesznek a DIANA-sósorszeszhez hasonló kinézésű üvegeket, vignettákat és csomagoló-papírokat. A folyadékok ugyanolyan színre festik és hasonló szagot adnak. Természetes, hogy az igazi gyógyértékét nem tudják megadni, amire különben az utánozók nem fektetnek súlyt. Az utánozók a legfőbb súlyt arra helyezik, hogy külsőleg hasonlítson a csomagolás az eredeti Diana-sósorszeszhez. Sokan utánozzák a hirdetés szövegét és annak alakját is. Egyesével mindent elkövetnek, hogy a valódi Diana-sósorszeszt vásárlókkal összetéveszték a saját utánozatukat.

Határozottan kérjen Diana-sósorszeszt.

Ez esetben meg kell nézni, hogy minden üvegen látható-e az „Erényi-Diana-sósorszeszt” felírás: látható-e a vörös vignetta; látható-e a plomba; látható-e a sárga külső csomagoló-papíros, melyen vörös nyomás van.

Meg kell nézni azt is, hogy az üveg nem volt-e nyitva, hogy a folyadék valódi-e?

Erényi Béla

gyógyszerész

Budapest, Rápoly-körút 5. sz.

(Postán legkevesebb 6 üveg szállítható utánvétel mellett.)

Minden üvegnek plombálva kell lenni.

Egy üveg Diana sósorszeszt	Egy nagy üveg Diana sósorszeszt	Egy legn. üveg Diana sósorszeszt
44 fill.	1.10 K.	2.20 K.

Vigyázzon jól az utánozatokra, mert csak az a valódi, a mely üvegen látható feltűnően a két szó: DIANA-SÓSBORSZESZ.

Meghívás.

A Dunavecsei Takarékpénztár Részvénytársaság t. cz. részvényesei a f. évi február 2-án — határozatképtelenség esetén 9-én — délelőtt 11 órakor Dunavacsán az intézet helyiségében tartandó

XXVII. rendes évi közgyűlésre tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. A jegyzőkönyv hitelesítőinek kijelölése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, a mérleg bemutatása és ennek alapján a felmentvény megadása.
3. Az 1910. évi nyereség felosztása iránti intézkedés.
4. Esetleges indítványok.

Dunavecse, 1911. január 13. Az igazgatóság. Figyelmeztetés.

A közgyűlésen csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, akinek részvénye a közgyűlés tartását megelőzőleg 4 héttel előbb a nevére átíratott és a közgyűlés megkezdése előtt le nem járt szelvényeivel együtt Dunavacsán az intézet pénztáránál vagy Kunszentmiklóson a Kunszentmiklós-Dabas-Szabadszállási takarékpénztárnál letétetett.

Mérleg-számla 1910. december 31-én.

Vagyron: Pénztár: készpénz 12.488.59 K. Osztrák-Magyar Bank giro 500 K. Postatakarékpénztár 405.02 K = 13.393 K 61 fillér. Váltótárca: kezesség mellett 391.478.17 K, jelzáloglag biztosítva 717.439.40 K. = 1.108.917 K 57 fillér. Jelzálogkölesönök 425.393.28 K. Kezességi kötvények 58.343.72 K. Értékpapír tárca: 96.100 K n. - 4 1/2 % százalékos záloglevel 99 — 95.139 K, 35 drb Magyar Takarékpénztárak Központi jelzálogbank részvény 221 — 7735 K, 5 drb Magyar Pénzüntézetek Központi Hitelbankja részvény 1010 — 5650 K, Sorsjegyek és vidéki részvények 1185 K = 109.109 K. Folyó számla adások 82.290.46 K. Intézeti házak és ingatlanok 5208.57 K. Előre fizetett kamatok 8098.70 K. Összesen 1.810.754 K 91 fillér.

Teljes: Részvénytőke 200.000 K. Tartaléktőke 50.362 K. Betétek 686.731.90 K, heti betétek 8290.04 K, önszegélyző betétszempont 2703.50 K = 697.725 K 44 fill. Visszeszámítás 466.038.50 K. Engedményezett jelzálog 337.135.54 K. Fel nem vett osztalék 28 K. Jótékony alap 231 K. Hátralekötött kamataidő 1448.26 K. Átmeneti tételek 600 K. Átmeneti kamatok 20.428.95 K. Nyereség 36.757.22 K. Összesen 1.810.754 K 91 fillér. Gróf Benyovszky Sándor intézeti elnök. Deutsch László cégvezető. Holecz Sándor pénztárnok. A Dunavecsei takarékpénztár részvénytársaság igazgatósága: Szomor Mihály elnök, Bauer Mózes, dr. Faragó Andor, Halbrohr Rezső, Heller Perát, Takács Sándor, Várkonyi Mihály. A Dunavecsei takarékpénztár részvénytársaság felügyelő biz.: Pósa Ernő elnök, Péter János, ifj. Szomor Mihály.

Nyereség és veszteség-számla 1910. december 31-én.

Veszteség: Betét kamat 28.287.56 K. Heti betét kamat 296.34 K. Önszegélyző betét kamat 123.44 K. Visszeszámítási kamat 19.339.54 K. Engedményezett jelzálog kamat 16.938.08 K. Tőkekamat adó 2828.76 K. Adók 3919.33 K. Árfolyam különbség 124.38 K. Fizetések és lakberek 11.440 K. Költségek 4261.57 K. Nyereség 36.757.22 K. Összesen 124.316 K 22 fillér.

Nyereség: Váltó kamatok 77.101.83 K. Jelzálog kamatok 34.078.87 K. Kötvény kamatok 5096.72 K. Értékpapír kamat (adómentes) 3433 K. Folyószámla kamat 1105.98 K. Jutalékok és díjak 2869.82 K. Leirt és megtérült követelés 630 K. Összesen 124.316 K 22 fillér. Gróf Benyovszky Sándor, intézeti elnök, Deutsch László, cégvezető. Holecz Sándor, pénztárnok. A Dunavecsei takarékpénztár részvénytársaság igazgatósága: Szomor Mihály elnök, Bauer Mózes, dr. Faragó Andor, Halbrohr Rezső, Heller Bernát, Takács Sándor, Várkonyi Mihály. A Dunavecsei takarékpénztár részvénytársaság felügyelő-bizottsága: Pósa Ernő, elnök, Péter János, ifj. Szomor Mihály.

NEUSTEIN FÜLÖP CUKROZOTT HASHAJTÓ LABDACSAI

(NEUSTEIN-féle ERZSÉBET-labdacsok.)

E pillulák hasonló készítményeknél minden tekintetben többre becsülendők; mentek mind n. artalmis anyagból, az altesti szervek bajainál legjobb eredménnyel használtatván, gyöngyden hashajtók, vérsztítók; egy gyógyszer sem jobb s mellette oly artalmatlan, mint e pillulák, a

székszorulás

legjobb betegségek forrása ellen. Cukrozott kúlszejük miatt még gyermekek is szívesen veszik.

Egy 15 pillulát tartalmazó doboz 30 fillér, egy tekeres, mely 8 dobozt, tehát 120 pillulát tartalmaz csak 2 kor. 2 kor. 45 fill. előleges bekioldása mellett egy tekeres bérmentve küldetik.

Óvás! Utánozatoktól különösen óvakodjunk. Kérjünk határozottan NEUSTEIN FÜLÖP hashajtó-labdacsot. Valódi csak ha minden doboz törvénytől bejegyzett védjegyünkkel, piros-fekete nyomtatásban „SZENT LIPÓT” és „Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A keresik, törvénytől védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva. NEUSTEIN FÜLÖP, Szent Lipót-hoz címzett gyógyszerész, Bécs, I. Plankeng. 6. Kapható: Budapest, Török J. gyógyszerész, Király-utca 12. és Andrássy-ut 23.

TITKOS BETEGSÉGEK.

Sajnos, — de való igaz, hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, akinek vére és testi nedvei meg vannak fertőzve és aki fiatalkori könnyelműség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Ezen szörnyű állapotot csak egy lehet gyökeresen segíteni, ha az illetők olyan lelkiismeretes specialista orvoshoz fordulnak, aki jó tanácsokat tud adni a nemi életre vonatkozólag és az esetleg már meglevő bajokon is tud segíteni, akkor majd megszűnik a titkos betegségek létezése is.

Ilyen magasztos hivatásu dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista országos híri intézete (Budapest, IV., Múzeum-körút 13.), ahol a legnagyobb titoktartás mellett, a mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül alaposan és gyorsan kigyógyítják már sok év óta még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujakóros sebeket, hűgycső-, hólyag-, ideg- és hátgerinczbajokat, az önfertőzés és szifilis utóbjait, mazómlést, elgyengült férfit (impotentiát), kezdődő elmozdult, aranyeret, sérveket, verbajokat, bőrbetegségeket és a női nemi szervek minden betegségét. Nők részére külön váróterem és külön kijárat van. Ha valaki bármilyen oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szívesen adnak levelére kimerítő választ (a levélbe csak válaszbelveget kell mellékelni). A gyógykezelés befizetése után a leveleket elégetik vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet a szükséges speciális gyógyszerekről is gondoskodik. Rendelés naponta d. e. 10—12-ig d. n. 3—5 óráig (vasárnap déli 12-ig.) Czim: dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista, Budapest, IV., Múzeum-körút 13.

Fogl József Lajos

Budapest, VI., Aradi-u. 11.

a Magyar Styria kőolajgyár

képviseleje.

Szállítja a legjobb és leghíresebb kőolajgépeket, szakadalmazott zárrakkal ellátva. Kiszállítás ingyen. — Javító műhely. Varrógép- és kerékpár-raktár.

FÜLÖESZKÖZÖK

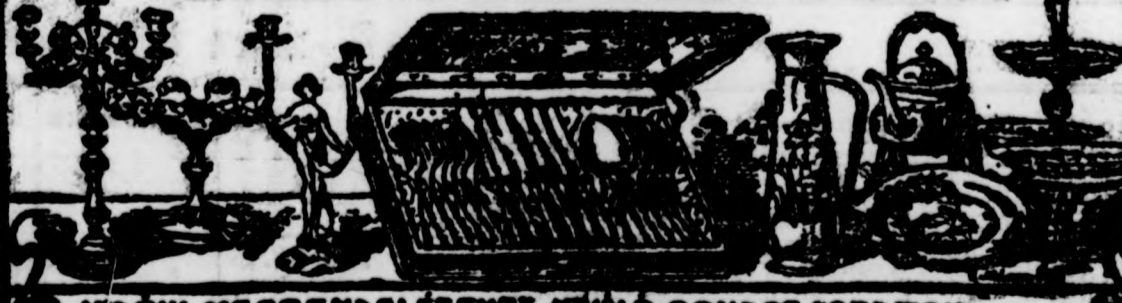
EZÜSTBŐL és ALPACCA EZÜSTBŐL

DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK

A LEGELŐNYÖSEBBEN

POLGÁR KÁLMÁN KERSZERTELEPÉN

BUDAPEST, III. Erzsébet-körút 29. sz.

VIDÉKI MEGERENDELÉSRE KIVÁLÓ GONDOT FORDÍTOK. ARANYEREM 3000°RAJZAL BÉRMENTVE KÜLDETIK.

GUMMI-HALHÓLYAG ÓVSZER Valódi angol és francia különlegességek. **tucatankint 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 K. 3 tucatnál 20% engedmény.**

NAKIRA törv. védett, valódi indiai paragummi férfikülönlegeség tucattal 12.- korona. 3 tucatnál 20% engedmény.

UTERUS-SPRAI feltétlen megbízható női fogszemés különlegesség 14 kor.

PESSAR-OCL. orvosilag rendelve 2, 3, 6, 8, 11 kor. darabja. — 3 darabnál 20% engedmény.

IRRIGATOR 3 K és feljebb. Képes árjegyzéket rendkívül érdekes tartalommal kbl. 1000 ábrával ingyen bérmentve és diszkrétan küldünk.

BIDET 10, 16, 20, 24 Kor.

VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben. MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben.

Pontos címre és a vörös keresztre ügyeljünk.

Sneidig egyenruhák

legjártányosabban

Blum Sándor

elsőrangú egyenruházati intézetben ::

Budapest, IV. Váci-utca 15

MAGYARON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOB HIRNEVŰ ORÁSZETE.

Alapítva 1847.

Bräusweller János

Szegeden

ORÁK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓÁLLÁSSAL RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve, javítások pontosan esztergályozva.

Meghívó.

A cs. és kir. szab. osztrák kereskedelmi és ipari hitelintézet (Credit Anstalt für Handel und Gewerbe)

részvényei az igazgató tanács 1011. január 17-iki határozata értelmében 1911. évi március 2-án csütörtökön d. e. 11 órára

rendkívüli közgyűlésre

meghívotnak az Osztrák mérnökök és építészek egyesületének disztermébe (I., Eschenbachgasse 9.)

A napirend tárgya:

Javaslat a társasági alaptörvény felülvizsgálására 120 millió koronáról 150 millió koronára, 9375 db. egyenként 320 korona nevértékű részvény kibocsátása által, valamint az alapszabályoknak ezzel összefüggő megváltoztatása és a részvények kibocsátása körül fogandó intézkedések határozományaik.

A szavazatra jogosított t. részvényesek, kik a közgyűlésen részt venni óhajtának, ezenfelül felhívotnak, hogy részvényeiket, szelvényeikkel együtt, vagy az intézet helyettesítő letéti jegyeit legkésőbb február 1-ig, mint alapszabályszerű határnapig, helyezzék letétbe és pedig:

Bécsben az intézet számviteli osztályánál (L. Am Hof 6.), hétköznap 9-12-ig. Bogen, Bregenz, Brunn, Feidkirch, Gablitz, Görz, Innsbruck, Karisbad, Klagenfurt, Laibach, Lemberg, Morva-Ostria, Olmütz, Pola, Prága, Reichenberg, Teplice, Triest, Troppau és War satorban, az intézet fiókjánál. Budapestben a Magyar Általános Hitelbanknál, Berlinben a Disconto-Gesellschaft igazgatóságánál vagy a Bank für Handel und Industrie-nál, vagy Bielefeldben a Mendelssohn & Co. cégnél, Boroszlóban a Schlesischer Bankverein-nél, vagy E. Heiman-nál, Brezslóban az Allgemeine Deutsche Credit-Anstalt Altheilung Dresden, Mainz-nál, Frankfurtban a Disconto-Gesellschaft igazgatóságánál, vagy a Bank für Handel und Industrie fiókjánál,amburgban L. Behrens & Söhne vagy M. M. Marburg & Co. cégnél, Lipcében az Allgemeine Deutsche Credit-Anstalt-nál, Münchenben a Bayerische Hypotheken und Wechselbanknál vagy pedig Merck-Finck & Co. cz. gál, Párisban a De Rothschild Frères cégnél.

A részvények vagy letéti jegyek számszerint rendezve az alulírott intézetnél egyszerű, a Bécsben nyílt letétihelyeknél kétfős jegyzékkel nyújtandók be, erről benyújtott nyugtany adatok, mely ellen a közgyűlés megtörténte után a részvényeket vagy letéti jegyeket visszaszolgáltatják.

Minden részvény egy szavazatra jogosít. Ennél kevesebb részvényűl bírók meghatalmazottat választanak, ki a közgyűlésen részt vehet, ha az általa képviselt részvények legalább 25 dbot tesznek.

Ha egy részvényes szavazati jogát egy másik szavazatra jogosított egyén által kívánja gyakorolni, akkor a meghatalmazott részére szóló jogosítványt az illető igazgatójegy hátára rávezetési és sajátkezelés alá tartozik. — Azon t. részvényesek, akik ily meghatalmazás birtokába jutnak, kötelezettség az ily rajuk ruházott jegyeket legkésőbb egy nappal a közgyűlés megtartása előtt az igazgatóságánál benyújtani.

Felhívotnak tehát mindazok, akik saját és a rájuk átruházott igazgatójegyek birtokában vannak, hogy azokat február 24-től március 1-ig bezárólag az intézet számviteli osztályánál a fentebb említett hivatalos órák alatt beadják, minek megtörténtevel nekik az összes gyakorlatilag szavazatok feltüntető igazgató-jegyek kiszolgáltatni fognak.

Bécs, 1911. január 17.

Cs. és kir. szab. osztrák kereskedelmi és ipari hitelintézet.

(Utányomás nem díjazatik.)

Temetkezés

vállalkosok, intézetek, egyetemek, társulatok részére képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a Budapesti Ravatalgyár Részv. társ. Nagymező u. 44.

Jogászoknak nélkülözhetetlen.

A magyar kir. Curia Földfúvizsgálati Tanácsa által a sommás eljárásról szóló törvény (1893: XVIII. t.-e.) alapján hozott

HATÁROZATOK GYŰJTEMÉNYE.

Összeállította **GOTTL ÁGOST** kir. curiai tanácselnök.

XIV. kötet (1908, 1909) 2928-2952. sz. határozatok.

Tartalmazza az 1908 július 3-tól 1909 június 28-ig terjedő időtartamon át hozott határozatok gyűjteményét.

Ára vászonkötésben 9 K.

Kiadja a **FRANKLIN-TÁRSULAT.**

Kapható: **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságánál Budapest, Andrássy-út 21. valamint minden könyvkereskedésben.

Most Férfi- és fiuruhákban

felöltözköb, téli kabátokban, valamint nagy választék szőrmearuhákban.

Heller Jakab

Budapest, VIII. Rákóczi-ut 13. Külön mértékesztály.

EFCO

TELEFON 177-41.

porosz készítmény a legjobb, a legolcsóbb, a legbiztosabb, ennélfogva a legkedveltebb

FŰTŐANYAG!

Egy órai fűtés 3 fillér!

Nem piszkít, Nem porzik, 100 darabonként Sulyhiány kizárva.

PONGRACZ és PONGRACZ Budapest, VII., Erzsébet-körút 50.

PETTERS nyersolaj motorok és motor

DAIMLER benzín lokomobílok

PETZOLD benzín

PETZOLD szívógázmotorok

állandó kiállítása és kizárólagos vezérkép-viselete Magyarország részére.

Olcsó árak. Teljes szavatosság. Kedvező feltételek.

Mielőtt motorszükségletét fedezné, tekintse meg állandó kiállításunkat Árjegyzékkel és költségvetéssel ingyen szolgál

A Közponfi Kereskedelmi és Iparbank R.-C. Géposztálya

Budapest, V. ker., Váci-körút 26. szám.

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges...

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges...

Pénzszekrények, okmányszekrények, használtak és újak...

Édes

kis menyasszonyomtól várva várok választ. Utolsó levelem sokáig maradt Széplakon.

Juniperus

(nemes borovicska) 4 literes posta-tartály bérmentve K 10,50 Barta József konzervgyára Felka (Szepesmegye).

A t. cz. gazdaközönség az iparvállalatok figyelmébe ajánlom 1884 óta tennivaló gazdasági és iparszemélyzeteket...

Koporsó asztalosok részére mindennemű koporsók díszítésel, összes temetkezési czikkpek képes árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Bevattalgár Részvénytárs. Nagymező-utca E. 46. sz.

Pénzszekrényeket

tűz- és betörésmenéseket ajánl olcsó árakon Budapesti pénzszekrénygyár, Bákos-u. 4/h.

Sonka-pác

szepességi, 1 adag 1 sonkán 50 fill. 12 adag 5 korona. Barta József konzervgyára Felka (Szepesmegye).

Papírhéju diót,

mézédes téli szőlőt postakosaraként 3,60, nemes birsalmát, téli csomogalmát 2,60, mázsánsként 88.-, ecetes ugorkát, paprikát 2,60, házilag főzött mézédes szilvalekvárnak kilóját 1,30, különleges barack lekvárnak 2,60, valódi barackkonyak 5 kgos üveggel 20.- koronáért. Gyümölcskivittel Csongrádról.

Fajborokat

tefejtve kölcsönhordóban hektóliterenként 44 koronáért, papírhéju diót postakosaraként 3,50. Gyümölcskivittel Csongrádról.

Maronit, narancsot, ezitromot, datolyát, papírhéju diót, fűgét, orosz teát, vegyesen postakosaraként 2,60 koronáért szállítja Gyümölcskivittel Csongrád.

A gyakorló

gyorsírók Társasága gyorsírás (Gabelsberger-Markovits rendszerű) és gépirás magyar és német tanfolyamaira, különféle rendszerű. látható írásu írógépekre beiratkozhatni naponta. Beiratási díj nincs. Tandíj igen mérsékelt. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba segítjük. Telefon 18-09. GLOGOWSKY és TÁRSA, Andrásy-ut 12. és Révay-utca 6. szám.

Meghülésből származó huratos bajknál használjon Réthy-féle cukorkát. Ára gyógyszerárakban 60 fillér.

Szabók részére

mindennemű zsinór, gomb és szabó-kellék képes nagy árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részv. társ. Nagymező-utca 46.

MAGANTANULOKAT

polgári iskolai, gymnasiumi-, kereskedelmi-iskolai magánvizsgálatokra, érettségire felkészítéssel előkészít

Magyar Tanügyi Intézet Rottenbiller-utca 5/a. sz.

SINGER varrógépek

kerékpárok, gramfonok, hanglemezek legolcsóbban kaphatók

Haban József

Budapest, Almásy-tér 14 javításokat olcsón készít. Kénes árjegyzékét ingyen küld

Parlamenti

gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíróiskola. Gépirás és magyar német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiai tanárok általi oktatót szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyama. Alapította Markovics Iván 1863-ban. Biztos állás közvetítés. Közérvényű egyesületi oklevelek. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. sz.) Czímre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépczégektől s más hirdetésünket utánczó újabb tanfolyamoktól független. — Telefon 64-68.

Az ATHENAEUM Irodalmi és nyomdai r.-t. kiadásában most jelent meg: KELEMEN BÉLA ill. főorvosiak, igazg.

NÉMET HELYESÍRÁSI SZÓTÁRA

Ez a hézagpótló munka a német nyelv különösebb nehézségeiben, kétséges eseteiben pártatlan tanácsadó. A német nyelvvel foglalkozó magyar embert mindenkor kíséretül zavaró, ha valamely szónak helyesírására, nemére, ragozására, használatára nézve keres utbaigazítást.

Ára füzve K 1,40

Kapható minden hazai könyvkereskedésben, valamint a kiadó társulatnál (Athenaeum, VII., Rákóczi-út 54.).

TÁRS,

(osakik komoly, agilis) néhány ezer forinttal szabadalmazott tömegcikkhez amelyek kékűn rekordul lettek miniszteriumoknál és a közgazdaságnál bevezetve 100.000 korona évi jövedelem elérhető. Csak komoly ural embereknél ajánlata vétetik figyelembe. Felvilágosítást nyújt a Modern Kereskedelmi Szemle szerkesztőségében Budapest, VII., Rottenbiller-utca 10., hova a levelek intézendők.

Akác méz métermázsánként 120 koronáért eladó. Nikola Mihály áll. tanítónál Pészak. 6040

Technikum Wittweida.

igazgató: A. Holz, tanár. Legnagyobb technikai tanítást elektromos és gépészeti, technikusok és művezetők kiképzésére. Gazdagon felszerelt elektrotechn. és gépjelítő laboratóriumok. Gyári tanulóműhelyek 3610 hallgató a 36. iskolai évben. Program stb. díjtalanul a tükárság által.

OLAF GÁBOR: KORUNK HŐSE

Verses regény. Ára 3 korona. Kiadja a FRANKLIN-TÁRSULAT

Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedésében (Wodianer F. és fia r.-t.), Budapest, VI., Andrásy-út 21. minden könyvkereskedésben.

Zálogcédulákat

veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem. Singer Jakab ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán. 27553

Milliomosok és Kalandorok.

Ez a címre Szomaházy legújabb könyvének. A népszerű szerző pompásan rajzolja meg a monte-carliói alakokat a következő négy fejezetben: I. Tipusok. II. Benyomások. III. Szisztemák. IV. Játékosok.

Ára 60 fillér.

Kapható minden könyvkereskedésben, hírlap- és újságtudóhelyen és vasutállomáson valamint az Aktuális könyvtár kiadói hivatalában levélbélyeg ellenében

Budapest, Veres Pálné-utca 16.

Fürdőkádak magy. kir. szab. fűtéssel jégszekrények, fotelül és gyermekkádnak kaphatók

Wiesel Adolf Váci-kört 47. Podmaniczky-utca sark. Telefon 91-20. 28793

EZ AZTÁN TŰ!

A létező legjobb angol aczók kaphatók zent László Intézet beszélőgépszertárányál Budapest 27. Veres Pálné-u. 16. A lemezt nem sérti, a hangot finoman adja vissza. Ottfele minőségben kapható. 1. sz. ára 1000 drbnként K 2,80 2. " " " " " 3,60 3. " " " " " 4,40 4. " " " " " 4,80 5. " " " " " 5,60 Minden gramofontulajdonos kérje azonnal most megjelent Rádió lemezzegyzékünket. Le-mezeket előnyös havi részletfizetésre is adunk.

Soványosság

Az egyedüli eredménytől kisért háziszere a dr. William Hartley tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek. — Hölgyek remek koblet. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jól állást. Verszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomor-bajok soknak nélkülözhetetlen tápszer. Kitüntette: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 fűt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11. II/1. Telefon 156-80.

Alkalmi vásár

az összes hangszerből. Mélyen lezállított árak. MARNITZ FRIGYES Budapest, VIII., 4. József-kört 37-39 sz. Ország raktár gramfon és lemezekben. Kérjen árjegyzékét külön.

25 koronáért

készülnek saját műhelyemben mérték után remek szabásban, finom kivitelben divatos férföltönyök vagy télikabátok finomszövetekből. Lichtman Sándor férfiszabómester, Budapest Rottenbiller-utca 4/A. sz. Vidékre postát minták bérmentve, helyben szabászatot kívánatra házhoz küldör 28592

Veres áfonya

befőtt, szépségi, 5 kilós postakosár K 7. Barta József konzervgyára Felka (Szepesmegye). 29317

Ajtók, Ablakok,

vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. Telefon: 62-80. Alapítottát 1886-ban

Zálogcédulákat

veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem. 736 SCHILLER ISZIDOR ékszerkereskedő Budapest, Sip-utca 8. sz.

„Hungária“ beszélő-gépek tölcsernélküliek is kizárólag eredeti első-rangu gyártmány, röszletfizetésre is olcsón kaphatók.

Deményi és Társa Budapest, VI., Teréz-kört 4. Kérjen árjegyzékot.

BUTOR

30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferencz-utca 3 telemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, uralági lakberendezéseknél, mahagoni és palisander butorok, urali szobák, angol borgearnitúrák és különben berendezett miniatűrök, keleti szőnyegek, csillarok. Telefon 82-13. 28589

Bélyeggyűjtőknek!

1911. Schaubeck és Schwabeneberger permanens albumok, valamint bélyegsorozatok, nagy választékban Mattarsnál, Károly körút 10. Bélyeggyűjtőemlékek magas áron megvétetnek.

INGYEN TANULHAT

november 1-től két hónapon át kereskedelmi szaktárgyakat, gépirást, gyorsírást, helyesírást, szepirást, német nyelvet. Magyar Tanügyi Intézet, Rottenbiller-utca 5/a. sz. Tanítás napi három óráig. Nappali és esti tanfolyamok.

Nevelőöket

német, francia, angolkat zene nyelvismerettel, bonneokat azonnali beléveles nevelőöket zene és nyelvismerettel sürösen keresek. Szegheöné S. Lujza intézete Budapest, VI., Dessewffy-utca 22. 29324

BUTOR

képzésért vagy részletre minden kamat nélkül legolcsóbban. Ország válszék polituros butikban Nagy Imréné! Bpest, VI., Váci-kört 9. Feljárt Szerezen-utca 1. szám. Kis képes modern teljesen új album ingyen. Nagy album 60 fillér.

A gyermekáldást

2 vagy 3 számára meghatározni, nagyon okos dolog és sok pénzmegtakarításal jár. Az erre vonatkozó pontos utasítást, a melyért sok ezer hálaírat beérkezett, titoktartással küldi 90 fillér magyar levélbélyeg ellenében Frau A. Kaup, Berlin S. W. 242, Lindenstrasse 51. 29394

KWIZDA- FELE : FLUID :

Kéig bevált aromátikus beőbrándítás az inak és izmok erősiésére és edzésére. Turisták, kerékpározók, vadászok és lovasok által sikerrel használva előés utóerősítésre nagyobb urak után. Egész üvege ára K 2.- Fél üvege ára K 1.20 Kwizda-féle Fluid Valódián kapható a gyógyszerárakban. — Főraktár: Tó. Ok József gyógyszerésznél, Budapest, Király-utca 12., Andrásy-u. 20.